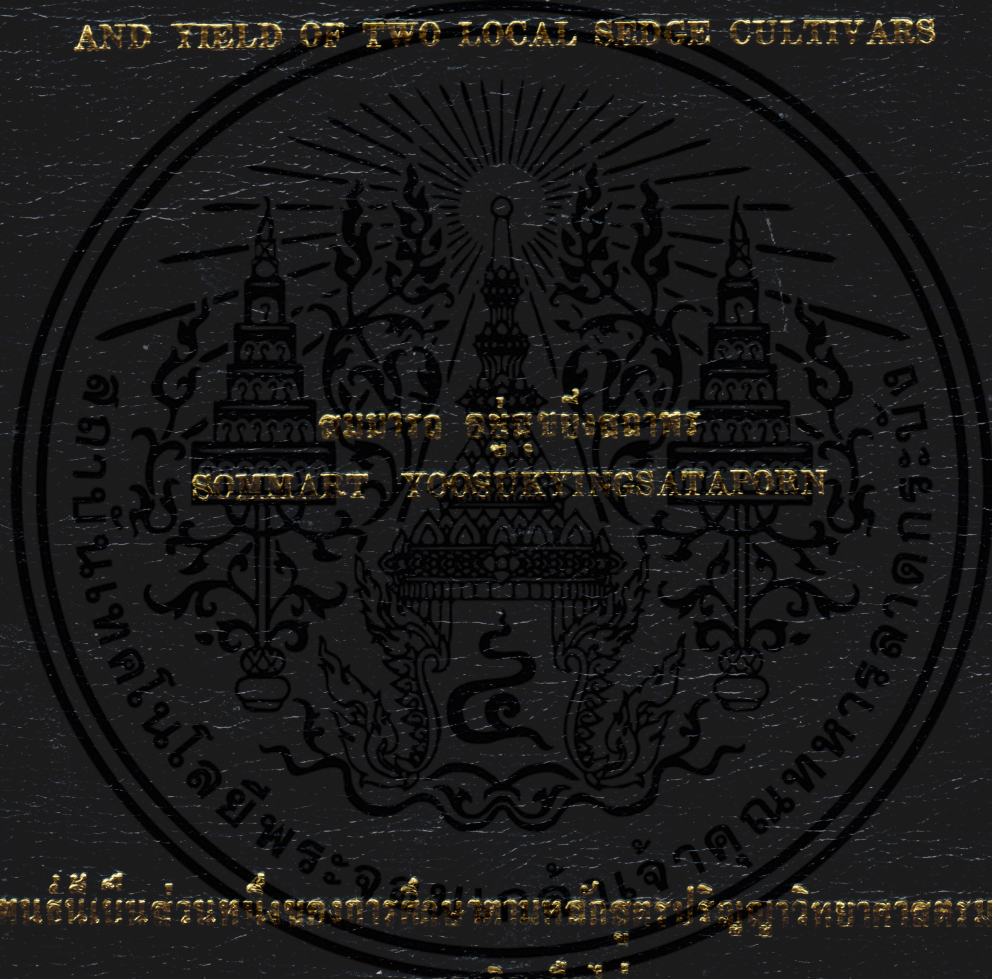

อิทธิพลของระยะปลูกและความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโต และผลผลิต
ของกกพื้นน้ำ ๒ พันธุ์

INFLUENCE OF THE SPACING AND WATER DEPTHS ON GROWTH
AND YIELD OF TWO LOCAL SEDGE CULTIVARS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชไร่

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

ISBN 974-648-257-2

อิทธิพลของระยะปลูกและความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโต และผลผลิต
ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์

INFLUENCE OF THE SPACING AND WATER DEPTHS ON GROWTH
AND YIELD OF TWO LOCAL SEDGE CULTIVARS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชไร่

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2544

ISBN 974 - 648- 257 - 2

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 39865
วัน, เดือน, ปี 27 ส.ย. 2544

.b.....
.i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**INFLUENCE OF THE SPACING AND WATER DEPTHS ON GROWTH
AND YIELD OF TWO LOCAL SEDGE CULTIVARS**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN AGRONOMY
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2001

ISBN 974 - 648- 257 - 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2001

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

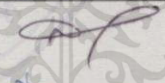
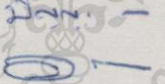
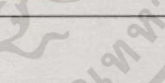
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อธิพลของระยะปลูกและความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโต
และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์
INFLUENCE OF THE SPACING AND WATER DEPTHS ON
GROWTH AND YIELD OF TWO LOCAL SEDGE CULTIVARS

ชื่อนักศึกษา นายสมมารถ อยู่สุขยิ่งสถาพร
รหัสประจำตัว 40066100
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา พืชไร่
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สมยศ เดชภีรัตน์มงคล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.สมยศ	เดชภีรัตน์มงคล	
รศ.ดร.ปัญญา	โพธิ์ฐิติรัตน์	
ผศ.ดร.อารมย์	ศรีพิจิตรดี	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 25 เมษายน 2544 เวลา 9.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ สอบ ณ ห้องประชุมคณะเทคโนโลยีการเกษตร (ห้อง 2) ตึก L

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัทธู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของระยะปลูกและความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์
นักศึกษา	นายสมมารถ อยู่สุขยิ่งสถาพร
รหัสประจำตัว	40066100
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	พืชไร่
พ.ศ.	2544
อาจารย์ผู้คุมวิทยานิพนธ์	รศ. ดร. สมยศ เดชภีรัตน์มงคล

บทคัดย่อ

การประสบความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิตให้สูงสุดจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อผลผลิต จุดประสงค์ของการทดลองนี้ เพื่อศึกษาถึงผลของระดับความลึกของน้ำและระยะปลูกที่แตกต่างกันที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้นและผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ การทดลองนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 การทดลอง ซึ่งได้ทำการทดลองที่แปลงทดลองพืชไร่ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543 การทดลองที่ 1 วางแผนการทดลองแบบ Split plot in randomized complete block design มีจำนวน 3 ซ้ำ โดยมีกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรี เป็น Main plot ส่วน Sub plot เป็นระยะปลูกที่แตกต่างกัน 3 แบบ คือ 20x20 , 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ สำหรับการทดลองที่ 2 ได้วางแผนการทดลองแบบ Split plot in randomized complete block design มีจำนวน 3 ซ้ำ โดยมี Main plot เหมือนกับการทดลองแรก ส่วน Sub plot ได้แก่ ความลึกของน้ำ 6 ระดับคือ 0 (ดินที่อิมตัวไปด้วยน้ำ) , 5 , 10 , 20 , 30 และ 40 เซนติเมตรตามลำดับ

ผลจากการทดลองแรกพบว่า ระยะปลูกที่แตกต่างกันมีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกก การปลูกกกโดยใช้ระยะปลูกที่แคบ (20x20 เซนติเมตร) กกจะมีความสูง การสะสมน้ำหนักต้น ใบ และดอกแห้ง และน้ำหนักแห้งทั้งหมด มีค่าเพิ่มมากขึ้นแต่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นลดลง ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งมีค่ามากที่สุด เมื่อใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตร และมีค่าลดลงเมื่อใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ กกทั้ง 2 พันธุ์มีความสูง น้ำหนักแห้งรวม และผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ แต่กกพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของจำนวนและความยาวของรากเฉลี่ยทั้งบริเวณตรงต้นและระหว่างต้น มากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี ความหนาแน่นของรากเพิ่มขึ้น และมีการหยั่งลึกลงไปดินเพิ่มขึ้นตามอายุของกกที่เพิ่มขึ้น ความหนาแน่นของความยาวรากประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ จะอยู่บริเวณจากผิวดินลงไปลึก

30 เซนติเมตรของชั้นดิน ความหนาแน่นของจำนวนรากมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความลึกของดิน เมื่อเพิ่มระยะปลูกให้แคบขึ้น ความหนาแน่นของความยาวรากก็มีค่าเพิ่มขึ้น ความหนาแน่นของจำนวนและความยาวรากเฉลี่ยของกกทั้ง 2 พันธุ์ ในแปลงปลูกระยะ 20x20 เซนติเมตร มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ กกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ

ส่วนผลการทดลองที่ 2 ก็พบเช่นเดียวกันว่า กกทั้ง 2 พันธุ์มี ความสูง น้ำหนักแห้งทั้งหมด และผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ ความลึกของระดับน้ำที่แตกต่างกันจะมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกก ในแต่ละช่วงอายุการเจริญเติบโตของกก พบว่า กกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตร จะมีน้ำหนักต้นและใบแห้ง พื้นที่ใบจำนวนต้นต่อหลุม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้น และผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ กกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำที่ 30 , 20 , 10 และ 5 เซนติเมตร ตามลำดับ ในขณะที่กกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตรมีค่าน้อยที่สุด สำหรับการแพร่กระจายของรากกกทั้ง 2 พันธุ์ พบว่า รากส่วนใหญ่มีการกระจายอยู่บริเวณผิวดินและมีค่าลดลงอย่างมากเมื่อความลึกของดินเพิ่มขึ้น กกพันธุ์จินทบุรีมีค่า ความหนาแน่นของจำนวนราก และความยาวรากเฉลี่ยมากกว่า กกพันธุ์สุพรรณบุรี กกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตรมีความหนาแน่นของรากและความยาวของรากเฉลี่ยมีค่ามากกว่ากกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำที่ 30 , 20 , 10 และ 5 เซนติเมตรตามลำดับ ส่วนกกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตร จะมีค่าความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวรากเฉลี่ยน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามในทุกๆระดับความลึกของน้ำรากกกสามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกมากถึง 100 เซนติเมตร

Thesis Title	Influence of the Spacing and Water Depths on Growth and Yield of Two Local Sedge Cultivars
Student	Mr. Sommart Yoosukyingsataporn
Student ID.	40066100
Degree	Master of Science
Programme	Agronomy
Year	2001
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Somyot Detpiratmongkol

ABSTRACT

Achievement of maximum crop yields necessitates that the study of factors influencing yields. The purpose of this study is to determine the influence of different water depths and plant spacing on vegetative growth and yield of two local sedge cultivars. Two experiments were conducted at the Faculty of Agricultural Technology Field Crops Experimental Farm during November 1999 to April 2000. The experimental design in experiment I was a split plot in randomized complete block with 3 replications. Main plots were two local sedge cultivars (Chantraburi and Suphanburi). The sub plots were 3 patterns of plant spacing (20x20, 30x30 and 40x40 cm respectively). For the experiment II, a split plot in randomized complete block experimental design with 3 replications was used. The main plot was the same as Experiment I. Sub plots were 6 levels of water depth such as 0 (saturated soil), 5, 10, 20, 30 and 40 cm respectively.

The results of the first experiment were revealed that the main effect of different plant spacing on growth and yield of sedge was significant. Narrow plant spacing (20x20 cm) increased plant height, stem, leaf and flower dry weight and total dry weight but decreased stem diameter. Stem dry weight yield of the 20x20 cm spacing was the highest, followed by 30x30 cm spacing and finally the 40x40 cm spacing. Plant height, total dry weight and stem dry weight yield of two sedge cultivars were not significantly different but the average of Root number density (RND) and Root length density (RLD) both on plant and between plants of Chantraburi cultivar was greater than those of Suphanburi. Root densities increased and tended to extend deeper in to the soil

profile with time. Approximately 50 % of RND were in the upper 30 cm of the soil profile. The RND was closely correlated with soil depth. Increasing plant density trend to increase average RLD. RND and RLD mean of two cultivars in narrow spacing (20x20 cm) were the highest and follow by 30x30 and 40x40 cm spacing, respectively.

The results from the second experiment indicated that plant height, total dry weight and stem dry weight yield of two sedge cultivars were not significantly different. Different levels of water depth treatments directly affected on growth and yield of sedges. At each growth stages, sedge grown under highest water depths (40 cm) gave the highest stem and leaf dry weight, leaf area, stem number per hill, stem diameter and stem dry weight yield and followed by 30, 20, 10 and 5 cm water depths, respectively while sedge grown at 0 cm water depth gave the lowest. For root distribution of two sedge cultivars, most of roots were distributed in the upper soil layer and declined exponentially with depth. Chantraburi cultivar had greater average RND and RLD than Suphanburi. Sedge grown under 40 cm water depth gave higher RND and RLD mean than that under 30, 20, 10 and 5 cm, respectively. RND and RLD mean of sedge at 0 cm treatment gave the lowest. However, in all different water depth treatments, the root could penetrate 100 cm in the soil profile.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ รศ. ดร.สมยศ เศษภักดิ์นวมงคล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ สั่งสอน ให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดระยะเวลาทำวิจัย จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ และเป็นที่ปรึกษาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ทำวิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รศ. ดร.ปัญญา โพธิ์ฐิติรัตน์ และ ผศ. ดร.อารมย์ ศรีพิจิตรต์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้

ขอขอบคุณ นางสาวจุฑารัตน์ มงคลนาม (นักศึกษาปริญญาโท สาขาพืชไร่) นางสาวอัญชลี ศรีเทียนแก้ว นางสาววิชรภรณ์ จวนตาง นางสาวลิ้นจี่ เพ็ชรนิล นางสาวประภาพร ยุทธะรินทร์ นายปริญญา ภักดี นายพัชรพรรษ์ กุหา นายศักดิ์ชัย ปาคำดี (นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาพืชไร่) และนายพิพัฒน์ อยู่สุขยิ่งสถาพร ที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือและร่วมทำวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณ นายวิเศษ กางสันเทียะ ที่ได้สละเวลานั่งเขียนโปรแกรมรากพืชทำให้มีความรวดเร็วในการทำวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณ นายเฉลิม อยู่ภาค และผู้ร่วมงานอื่นๆ ที่ช่วยงานในแปลงทดลอง จัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ในการทดลอง

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้องปริญญาโททุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องทุกคนที่ให้ทุกๆ อย่างเป็นที่มาของความสำเร็จในครั้งนี้

สมมารถ อยู่สุขยิ่งสถาพร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญรูป.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของที่มา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร.....	3
2.1 การศึกษาการเจริญเติบโตของต้นกก.....	6
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับประชากรต่อผลผลิต.....	6
2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความหนาแน่นที่เหมาะสมของพืช.....	8
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความลึกของน้ำกับการเจริญเติบโตของพืช.....	11
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ.....	13
3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	13
3.2 การเตรียมดินและวิธีปลูก.....	14
3.3 การปฏิบัติดูแลรักษา.....	14
3.4 สถานที่และแผนการดำเนินงาน.....	15
3.5 วิธีการทดลอง.....	15
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	19
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	20
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการทดลอง.....	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก ก	82
ประวัติผู้เขียน.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลผลิตน้ำหนักรากแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในช่วงเก็บเกี่ยว.....	31
4.2 ความแข็งของชั้นดิน (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ในแปลงปลูกที่ระยะปลูกที่แตกต่างกัน.....	43
4.3 ศักยภาพของน้ำในลำต้น (Stem water potential)(บาร์) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก.....	51
4.4 อัตราการคายน้ำจากใบ (Transpiration rate) ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก.....	52
4.5 ผลผลิตน้ำหนักรากแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่)ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต.....	54
4.6 ความแข็งของชั้นดิน (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์จันทบุรีในแปลงปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน.....	62
4.7 ความแข็งของชั้นดิน (มิลลิเมตร)ของกกพันธุ์สุพรรณบุรีในแปลงปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน.....	63
1 ความสูง (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	83
2 น้ำหนักรากแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	83
3 น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	84
4 พื้นที่ใบ (เซนติเมตร ²) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	84
5 น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	85
6 จำนวนลำต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
7	เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	86
8	น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	86
9	ความสูง (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	87
10	น้ำหนักดินแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	88
11	น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	89
12	พื้นที่ใบ (เซนติเมตร ²) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	90
13	น้ำหนักดอกแห้ง (กรัม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	91
14	จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับน้ำแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	92
15	เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับน้ำแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	93
16	ศักยภาพของน้ำในลำต้น (Stem water potential) (บาร์) และอัตราการคายน้ำของใบ (Transpiration rate) ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก.....	94
17	น้ำหนักแห้งรวม (กรัม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับน้ำแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต.....	95

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
4.1	อุณหภูมิสูงสุด และอุณหภูมิต่ำสุด (A) , ความชื้นสัมพัทธ์ (B) , ความเข้มของแสงแดด (C) และการระเหยของน้ำ (D) ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543.....	21
4.2	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2542 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2543.....	22
4.3	ความสูง (เซนติเมตร) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน(A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความสูงของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	23
4.4	น้ำหนักดินแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน(A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักดินแห้งของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	24
4.5	น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักใบแห้งของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	25
4.6	พื้นที่ใบ (เซนติเมตร ²) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน(A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใบของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	26
4.7	น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักดอกแห้งของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	27
4.8	จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อจำนวนต้นของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	28
4.9	เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกฟนเมืองพันธู์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อเส้นผ่าศูนย์กลางของกฟนเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	29

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า	
4.10	น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักแห้งรวมของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	30
4.11	ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ย (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ที่มีอายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตลอดทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	33
4.12	ความหนาแน่นของความยาวรากตรงต้น (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ที่อายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตลอดทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	34
4.13	ความหนาแน่นของความยาวรากระหว่างต้น (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่อายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตลอดทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	35
4.14	ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ย (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ที่อายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	36
4.15	ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตรงต้น (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมืองที่อายุต่าง ๆ กัน โดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	37
4.16	ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยระหว่างต้น (เซนติเมตร ³) ของกกพันธุ์พื้นเมืองที่อายุต่าง ๆ กัน โดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (- = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร)).....	38

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.17	ความหนาแน่นของจำนวนราก(รากxเซนติเมตร ⁻²)ในระยะช่วงเก็บเกี่ยวของ กก 2 พันธุ์ที่ปลูกภายใต้สภาพระยะปลูกที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร ² , Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวน รากตามแนวตั้ง ซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของ ชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก).....	40
4.18	ความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตรxเซนติเมตร ⁻³) ของกกพันธุ์พื้น เมือง 2 พันธุ์ในช่วงเก็บเกี่ยวที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษา โดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของความยาวรากทั้งหมด Soil profile, 100 x 100 x 0.5 เซนติเมตร ³ , Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่น ของจำนวนรากตามแนวตั้งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนา ของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก).....	41
4.19	ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร ⁻²) ของกก 2 พันธุ์กับระดับความลึกของดิน ภายใต้สภาพของระยะปลูกที่ แตกต่างกัน (** : $p < 0.01$).....	42
4.20	ความสูง (เซนติเมตร) ของลำต้นกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรี ที่อยู่ต่างๆ กัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ ที่มีผลต่อ การเปลี่ยนแปลงความสูงของกกพื้นเมืองที่อยู่ต่างๆ กัน (B).....	44
4.21	น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณ บุรีที่อยู่ต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผล ต่อการสะสมน้ำหนักต้นแห้งของกกพันธุ์พื้นเมืองที่อยู่ต่างๆ กัน (B).....	45
4.22	น้ำหนักใบแห้ง(กรัมต่อหลุม)ของกกพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณ บุรีที่อยู่ต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มี ผลต่อการสะสมน้ำหนักใบแห้งของกกพื้นเมืองที่อยู่ต่างๆ กัน (B).....	46
4.23	พื้นที่ใบ (เซนติเมตร ²) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อยู่ ต่าง ๆ กัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใบของกกพื้นเมืองที่อยู่ต่างๆ กัน (B).....	47

สารบัญญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า	
4.24	น้ำหนักราก (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างๆ กัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักรากของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	48
4.25	จำนวนลำต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน(A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อจำนวนลำต้นของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	49
4.26	เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อเส้นผ่าศูนย์กลางของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	50
4.27	น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน(A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักรากแห้งรวมของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B).....	53
4.28	ความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร ⁻²) ในช่วงเก็บเกี่ยวของกกพันธุ์จันทบุรีที่ปลูกภายใต้สภาพระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร ² , Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวคิ่งซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก).....	56
4.29	ความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร ⁻²) ในช่วงเก็บเกี่ยวของกกพันธุ์สุพรรณบุรีที่ปลูกภายใต้สภาพระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร ² , Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวคิ่ง ซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก).....	57

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.30	ความหนาแน่นของความยาวรากของกกพันธุ์จันทบุรี ในระยะเก็บเกี่ยว ปลุกภายใต้ระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตรxเซนติเมตร ⁻³) Soil profile ทั้งหมด , 100 x100x0.5 เซนติเมตร ³ , Mean = ความหนาแน่น เฉลี่ยของความยาวรากตามแนวตั้ง (เซนติเมตรxเซนติเมตร ⁻³) คำนวณจาก ในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน , ∇ = กอของต้นกก).....	58
4.31	ความหนาแน่นของความยาวรากของกกพันธุ์สุพรรณบุรี ในระยะเก็บเกี่ยว ปลุกภายใต้ระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตรxเซนติเมตร ⁻³) Soil profile ทั้งหมด , 100 x100x 0.5 เซนติเมตร ³ , Mean = ความหนาแน่น เฉลี่ยของความยาวรากตามแนวตั้ง (เซนติเมตรxเซนติเมตร ⁻³) คำนวณจาก ในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน , ∇ = กอของต้นกก).....	59
4.32	ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก (ราก x เซนติเมตร ⁻²) ของกกพันธุ์จันทบุรีกับระดับความลึกของดิน ภายใต้สภาพการให้น้ำที่ ระดับความลึกแตกต่างกัน (** : p < 0.01).....	60
4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร ⁻²) ของกกพันธุ์สุพรรณบุรีกับระดับความลึกของดินในระยะเก็บเกี่ยวภายใต้ การให้น้ำที่มีระดับความลึกแตกต่างกัน (** : p < 0.01).....	61
1	แสดงการเก็บตัวอย่างรากบริเวณตรงต้นของกกโดยวิธี Core sampling method (Bohm. 1979).....	96
2	การเก็บตัวอย่างรากกกช่วงเก็บเกี่ยวโดยใช้วิธี Profile wall method (Bohm. 1979) ตัดผิวหน้าดินที่จะศึกษาให้เรียบ โดยใช้มีดที่คมและให้ตั้งฉากกับ แนวระดับ หลังจากนั้นแบ่งพื้นที่ที่จะทำการศึกษาราก (A), ตรวจวัด ความแข็งของดิน (Soil hardness) ที่ระดับความลึกของชั้นดินทุก 10 เซนติ เมตรตั้งแต่ระดับผิวดินลึกลงไป จนถึง 100 เซนติเมตร โดยใช้เครื่องมือ Yamanaka 's penetrometer. (B), ล้างเอาดินบริเวณที่ศึกษารากออกหนา ประมาณ 5 มิลลิเมตร ซึ่งการล้างต้องใช้ความระมัดระวังมิให้ Soil profile หลุดหรือพังทลายลงมา(C), ดินบริเวณที่ศึกษารากก่อนทำการนับ (D),	

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่

หน้า

	นับและบันทึกข้อมูลไว้โดยนับจำนวนรากในพื้นที่ที่แบ่งออกขนาด 5x5 เซนติเมตร ข้อมูลของรากกได้นำมาทำแผนที่ของราก (Rooting map) เพื่อศึกษาการแพร่กระจายของราก(E), แปลงกหลังทำการนับและบันทึกข้อมูลแล้ว (F).....	97
3	แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่ใช้ระยะปลูกแตกต่างกัน โดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร.....	98
4	แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพันธุ์จีนทური ที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน โดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร.....	99
5	แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพันธุ์สุพรรณบุรี ที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน โดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร.....	100

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของที่มา

กก (Sedges) เป็นพืชชนิดหนึ่งที่ชอบขึ้นทั่วไปในที่ชื้นแฉะ บริเวณริมห้วย หนอง คลอง และบึง หรือบริเวณที่มีน้ำขัง กกมีประโยชน์คือเส้นใยนำมาใช้ในการทอเสื่อ อีกทั้งยังสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้อื่นๆ อีกมากมาย เช่น กระเป่าถือสตรี ที่รองจาน รูปติดฝาผนัง กล่องใส่เครื่องประดับ และกล่องใส่กระดาษชำระ เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมเกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวต้นกกที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาตินำมาใช้ได้ แต่ต่อมามีการขยายพื้นที่ทำการเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้จำนวนต้นกกที่ขึ้นเองตามธรรมชาติมีจำนวนลดน้อยลง ในขณะที่ปริมาณความต้องการของต้นกกที่นำมาใช้ในการทอเสื่อมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนั้นเกษตรกรจึงได้เริ่มหันมาปลูกกกกันมากขึ้น เพื่อเป็นพืชที่เสริมรายได้ นอกเหนือจากการทำนา กกที่เกษตรกรนิยมปลูกกันนี้ก็คือ กกกลม หรือ กกจันทบูรณ์ (*Cyperus Corymbosus* Rottb.) ซึ่งเป็นกกที่ค่อนข้างมีคุณภาพดี เมื่อเปรียบเทียบกับกกชนิดอื่น เช่น กกสามเหลี่ยม (*Scripus grossus*) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผลผลิตกกที่ได้รับก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากคือประมาณ 300 – 600 กิโลกรัมต่อไร่เท่านั้น (กองส่งเสริมเทคโนโลยี, 2535 ; ทิพวรรณ บุญวาทิ, 2529ก) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปลูกโดยส่วนใหญ่การปฏิบัติและการดูแลรักษาของเกษตรกรไม่ดีเท่าที่ควร ปัญหาที่พบก็คือ ระยะปลูกกกของเกษตรกรในแต่ละท้องถิ่นจะมีระยะปลูกที่แตกต่างกันมาก และการควบคุมระดับความลึกของน้ำที่ให้แก่กกก็ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความพอใจของเกษตรกรในแต่ละราย และความสามารถของเกษตรกรในการจัดหาน้ำมาให้แก่กก นอกจากนี้พันธุ์กกที่ใช้ปลูกในแต่ละจังหวัดก็มีความแตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลผลิตโดยเฉลี่ยที่ได้รับไม่เพิ่มขึ้น จากการทดลองของ สมยศ เดชภีรัตนมงคล (2541ก) พบว่า ผลผลิตต้นกกแห้งสามารถเพิ่มขึ้นได้มากถึง 3,000 – 7,000 กิโลกรัมต่อไร่ ดังนั้น การศึกษาการใช้ระยะปลูก และการควบคุมระดับความลึกของน้ำให้เหมาะสมกับกกเหล่านี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลผลิตกกได้ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่เกี่ยวกับระยะปลูกและการควบคุมระดับความลึกของน้ำในกกยังไม่เคยมีการศึกษากันมาก่อน ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ขึ้น การทดลองนี้ได้เลือกพื้นที่ปลูกอยู่ในเขตจังหวัดจันทบุรี และสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการปลูกกกมากนำมาใช้ในการทดลอง ผลของการทดลองนี้จะ เป็นประโยชน์อย่างมากแก่เกษตรกรผู้ปลูกกก ที่จะได้ทราบว่าควรใช้ระยะปลูกและควบคุมระดับความลึกของน้ำเท่าใดกจึงจะมีการเจริญเติบโตที่ดีและให้ผลผลิตมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางที่เกษตรกรจะได้ปฏิบัติต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อต้องการทราบถึงการเจริญเติบโตทางลำต้น ระบบราก และผลผลิตของกอกพันธุ์พื้นเมืองทั้ง 2 พันธุ์
2. เพื่อต้องการทราบว่าระยะปลูกกอกที่เหมาะสมเป็นเท่าใดจึงจะให้ผลผลิตสูงสุด
3. เพื่อต้องการทราบว่าระดับความลึกของน้ำเท่าใดจึงจะเหมาะสมต่อกอกที่จะให้ผลผลิตสูงสุด

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะได้ทราบว่ากอกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ มีการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตเป็นอย่างไร
2. เพื่อจะทราบว่าระยะปลูกกอกที่แตกต่างกันมีผลต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตกอกเป็นอย่างไร
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะแนะนำแก่เกษตรกรได้ว่าควรปลูกกอกพันธุ์ใด โดยใช้ระยะปลูกเท่าใดผลผลิตจึงจะดีที่สุด
4. เป็นข้อมูลที่จะแนะนำแก่เกษตรกรว่าควรปลูกกอกพันธุ์ใด และควรจะควบคุมระดับความลึกของน้ำเท่าใดจึงจะให้ผลผลิตดีที่สุด

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

กก เป็นพืชเส้นใยชนิดหนึ่งที่น่าสนใจในการทอเสื่อ (พู่ สัตย์สงวน. 2479) จัดเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว (Monocotylodoneae) (ทิพวรรณ บุญวาทย์. 2529ก) มีอายุหลายปี ที่ปลุกกันอยู่โดยทั่วไป มีอยู่ 2 ตระกูลคือ จันคาซีอ (Juncaceae หรือ Rush) อยู่ใน Order Cyperales (Dahlgren *et al.* 1985 ; Huxley *et al.* 1992) มีชื่อสามัญว่า Common rush, Soft rush (Huxley *et al.* 1992) Rush plants, Japanese Mat rush และ Mat rush (Bailey. 1975 ; Jelitto and Schacht. 1990) มีอยู่ประมาณ 240 ชนิด ในจำนวนนี้ประมาณ 225 ชนิด จะขึ้นอยู่บริเวณที่ชื้นแฉะ (Huxley *et al.* 1992) กกจำพวกนี้มีลำต้นตั้งตรงหรือเลื้อยไปตามผิวดิน มีใบบริเวณฐานของลำต้น เป็นพืชที่ชอบขึ้นบริเวณที่มีอากาศเย็นหรือบริเวณเขตอบอุ่น และชอบขึ้นที่ชื้นแฉะ ริมหหนอง คลอง และบึง (Dahlgren *et al.* 1985) ในศตวรรษที่ 15 กกพวกนี้ได้ถูกนำมาปลูกในแปลงนาและเป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศญี่ปุ่น ลำต้นกกชนิดนี้มีขนาดเล็กและยาวสามารถนำกกชนิดนี้มาทอเสื่อได้ทั้งต้น โดยไม่ต้องมีการจักต้นกกก่อน หรือขูดลำต้น ชาวญี่ปุ่นนิยมใช้กันอยู่ทั่วไป เรียกว่า “ เสื่อตาทามิ ” (Tatami) (ทิพวรรณ บุญวาทย์. 2529 ข ; Jelitto and Schacht. 1990) ปัจจุบันมีหลายพันธุ์ที่เกษตรกรปลุกกันอยู่ได้แก่ Okayama 3 , Asanagi , Kiyonani และ Sazanami ที่เมือง Kumamoto , Fukuoka , Hiroshima และ Okayama เป็นต้น (Detpiratmongkol. 1995) กกพวกนี้จะปลุกในแปลงกล้าใช้เวลา 4 เดือน คือระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม หลังจากนั้นก็ย้ายต้นกล้าลงไปปลุกในแปลงนากลางเดือนพฤศจิกายน ถึงปลายเดือนธันวาคม และไปเก็บเกี่ยวกลางเดือนมิถุนายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม (Detpiratmongkol. 1995)

ส่วนกกอีกตระกูลหนึ่งคือ ตระกูลไซเพซาซีอ (Cyperaceae หรือ Sedge) มีชื่อสามัญว่า Sedges ซึ่งมาจากภาษากรีกว่า Edge (Hyam and Pankhurst. 1995) พืชในตระกูลนี้ใกล้เคียงกับพืชตระกูลหญ้ามาก มีทั้งหมดประมาณ 3,000 - 4,000 ชนิด (สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์ และคณะ. 2532 ; Novak. 1966) มีแพร่กระจายไปทั่วโลก และส่วนใหญ่เป็นพืชน้ำ ชอบขึ้นในที่ชื้นแฉะ หรือดินที่มีความชุ่มชื้น ลักษณะโดยทั่วไปเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุปีเดียวหรือหลายปี ไม่มีเนื้อไม้ ลักษณะคล้ายหญ้า มีลำต้นใต้ดิน (ฉพพร ดำรงศิริ. 2530 ; มนตรี พงษ์เจริญ และชนินทร์ นนทะเสน. 2536 ; สุชาติ ศรีเพ็ญ. 2530 ; สุรินทร์ มัจฉาชีพ และสมสุข มัจฉาชีพ. 2533 ; สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์ และคณะ. 2532) กกในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายชนิด แต่ชนิดที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทอเสื่อและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น มีอยู่ประมาณ 5 ชนิด คือ

1. กกต้นกลมหรือกกจันทบูรณ (Cyperus Corymbosus Rottb.) ลำต้นกลม มีสีเขียวเป็นมัน ลำต้นบริเวณส่วนปลายใกล้กับดอกเท่านั้นที่เป็นสามเหลี่ยม สูง 1.0 - 2.0 เมตร (กรมส่งเสริม

การเกษตร. 2529 ; กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535 ; สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530 ; สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์ และคณะ. 2532 ; สุรินทร์ มัจฉาชีพ. 2538) ลำต้นใต้ดินเป็นแบบ Rhizome มีลักษณะเป็นเหง้าคล้ายกับเหง้าขิง มีสีน้ำตาล หรือน้ำตาลคล้ำ แตกสาขาได้อย่างรวดเร็ว ส่วนที่พ้นเหนือดินขึ้นมา มีลักษณะเป็นลำต้นเนื้อตัน (ฉพพร ดำรงศิริ. 2530) มีระบบรากเป็นแบบรากฝอย (Fibrous root system) และมีรากขนอ่อน (Root hair) ติดอยู่เล็กน้อย (สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530 ; Mabberley. 1987 ; Oakes. 1990) ใบเป็นใบเดี่ยวที่ลดขนาดลงไปเป็นแผ่นใบขนาดเล็กๆ มีรูปร่างต่างๆ กันและมีจำนวนใบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อยู่ติดกับปลายนกหุ้มใบ (Leaf sheath) (สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530 ; Radford. 1986) ระหว่างแผ่นใบกับกาบใบ ไม่มีลิ้นใบ (Ligule) ดอกออกเป็นช่อแบบ Spike, Spikelets, Raceme, Panicle หรือ Head มีกลีบประดับลักษณะคล้ายใบ จำนวน 2-3 หรือหลายใบรองรับช่อดอก ดอกย่อยมีขนาดเล็กมาก มีเพศครบ เห็นเป็นฝอยมีลักษณะสีขาวอมเหลือง พออายุมากขึ้นจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีกาบเยื่อแข็งขนาดเล็ก (Chaffy) มารองรับ มีความยาวสั้นกว่าช่อดอก (กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535 ; ฉพพร ดำรงศิริ. 2530 ; สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530 ; สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์ และคณะ. 2532) ลำต้นสามารถจักเป็นเส้นขนาดเล็กได้ 2-8 เส้น จัดเป็นกกที่มีคุณภาพดีที่สุด เป็นกกที่ปลูกกันมานานแล้วทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทั่วประเทศ และระยอง แต่ปลูกมากที่สุดที่จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ที่อำเภอเมือง ตำบลบางกะจะ ตำบลหนองบัว และตำบลเกาะขวาง ที่อำเภอท่าใหม่ ตำบลตะกาดเจ้า และที่อำเภอแหลมสิงห์ ตำบลบางสระแก้ว ตำบลบางกะไชย และตำบลปากน้ำแหลม (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529)

เสื่อจันทบูรผลิตขึ้นมาจากกกชนิดนี้ทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นกกที่จัดว่ามีคุณภาพดีในการทอเสื่อ จึงมีผู้นำไปปลูกแพร่ขยายทั่วไปอีกหลายจังหวัดได้แก่ ที่ในจังหวัดปราจีนบุรี อำเภอบ้านสร้าง อำเภอเมือง อำเภอองครักษ์ อำเภอบ้านนา และอำเภอเมือง ในจังหวัดนครนายก อำเภอบางพลี ในจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา อ่างทอง สุพรรณบุรี และสระบุรี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย อุดรธานี นครพนม และอุบลราชธานี เป็นต้น (กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535 ; วิเศษศักดิ์ ศรีสุริยะธาดา และทิพย์วรรณ บุญวาที. 2528)

2. กกยูเนียน (*Scirpus locustris validus*) ลำต้นเป็นกอตั้งขึ้นเหนือดิน (Tuft) หรือ แผ่กว้าง (Spreading) ไม่มีข้อปล้อง ลำต้นมีสีเขียวมันเข้ม สูง 1.5-2.0 เมตร (สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530) ช่อดอกย่อยอยู่รวมกันเป็นกระจุกมีสีน้ำตาล ช่อดอกเป็นแบบ Capitata umbel หรือ Spikelet ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ บริเวณปลายกระจุกช่อดอกจะแตกบานออกเล็กน้อย ใบประดับช่อดอกเป็นแผ่นใบเรียวยาวเล็ก ๆ สั้นกว่าความยาวของช่อดอก เป็นกกที่ปลูกมากที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529 ; กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535 ; สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530)

3. กกกระจุก (*Lepironia articulata*) มีปลุกและขึ้นเองแถบดินเลนชายทะเล ทางภาคใต้ เช่นจังหวัดนราธิวาส พัทลุง นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ต้นกระจุกมีอยู่ 2 ชนิด

คือ กระจุกใหญ่และกระจุกหนู กระจุกใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ส่วนกระจุกหนูมีลำต้นเล็กและสั้น มีความเหนียวน้อยกว่ากระจุกใหญ่ ลำต้นของกระจุกจะมีลักษณะกลมกลวงเป็นปล้อง มีข้อภายในมีลักษณะเป็นเขี้ยวบางๆ เส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นโดยเฉลี่ยประมาณ 1/8-5/16 นิ้ว หรือขนาดเท่าแท่งดินสอดำ มีความสูงประมาณ 1.0-3.0 เมตร จะมีความสูงมาก ถ้าขึ้นในที่ร่ม ไม่มีใบเนื่องจากใบจะเปลี่ยนรูปไปกาบหุ้มใบ (กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535) ดอกมีลักษณะเป็นกระจุกแน่น ออกดอกข้างลำต้นตอนที่อยู่ใต้ยอดของลำต้นลงมาเล็กน้อย คล้ายคลึงกับลักษณะการออกดอกของหญ้าทรงกระเทียม (*Scirpus articulatus*) อันที่จริงตำแหน่งที่ออกดอกนั้น คือยอดของลำต้น ส่วนปลายที่เลี้ยวจากช่อดอกขึ้นไป และดูเหมือนกับเป็นส่วนของลำต้นนั้น ความจริงคือใบประกอบช่อดอกที่มีลักษณะตรง คล้ายคลึงกับส่วนของลำต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529)

4. กกสามเหลี่ยม (*Scirpus grossus*) ลำต้นมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมสี่เหลี่ยม ด้านทั้งสามเว้าเข้าหาแกนกลางมีสีเขียว แต่ไม่เข้มและไม่มันเหมือนกับกก 2 ชนิดแรก ลำต้นสูง 1.0-2.0 เมตร ดอกรวมกันอยู่เป็นกระจุกเป็นกลุ่มช่อดอกย่อย มีรูปร่างกลมรี ใบเรียวยาวแหลมสั้นหนา สีน้ำตาลเข้ม (ฉพพร ดำรงศิริ. 2530) แต่ละช่อดอกย่อยรวมกันเป็นกลุ่มช่อดอกใหญ่มีสีน้ำตาล ใบประดับช่อดอกมีขนาดใหญ่ ยาวกว่าความยาวของช่อดอกอย่างเห็นได้ชัด เท่าที่พบยังไม่มีการปลูกกกชนิดนี้ แต่ชาวบ้านจะไปตัดต้นกกที่ขึ้นอยู่เองตามธรรมชาติริมฝั่งคลอง ท้องนา หนองบึง ริมคู และที่ลุ่มต่าง ๆ กกชนิดนี้ขึ้นได้เกือบทุกภาค แถบตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเขตที่นำกกชนิดนี้มาใช้ทำเสื่อมากกว่าที่อื่นๆ ชาวบ้านเรียกกันว่า “ต้นผือ” หรือ “ต้นปรือ” และบางที่ชาวบ้านก็เรียกว่า “กกควาย” (กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535) เพราะนำไปเป็นอาหารของควาย ตามธรรมดาผิวของต้นกกชนิดนี้เมื่อแห้งจะเปราะ จึงไม่เหมาะที่จะใช้ทอเสื่อแบบจันทบุรี จึงมีผู้นำเสื่อชนิดที่มีคุณภาพต่ำออกจำหน่าย ซึ่งราคาไม่แพงนัก ลำต้นจะถูกจัดแบ่งออกได้ 3 ส่วน ตามเหลี่ยมมุมของลำต้น ก่อนที่จะนำไปทอเสื่อ บริเวณที่กกชนิดนี้มีมากได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ สกลนคร หนองคาย และร้อยเอ็ด เป็นต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529 ; สัมฤทธิ์ เพ็ญจันทร์ และคณะ. 2532)

5. กกตั้งกา (*Cyperus digitatus Roxb.*) ไม่มีการปลูกแต่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ลำต้นค่อนข้างกลม ส่วนปลายใกล้ช่อดอกเป็นสามเหลี่ยม ลำต้นมีสีเขียวเข้มเป็นมันสูง 1.0-2.0 เมตร กลุ่มช่อดอกย่อยมีลักษณะเรียงกันเป็นพู่คล้ายแปลงล้างขูดอยู่รวมกัน ดอกมีสีเหลืองบานกระจายเป็นกลุ่มช่อดอกใหญ่ ใบประดับช่อดอกยาวกว่าความยาวของช่อดอก บางท้องถิ่นนำมาใช้ในการทอเสื่อ เช่น จังหวัดสกลนคร ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะมีคุณภาพดีวกกสามเหลี่ยมแต่ในปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมปลูกกัน (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529 ; กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535 ; สัมฤทธิ์ เพ็ญจันทร์ และคณะ. 2532)

2.1 การศึกษาการเจริญเติบโตของต้นกก

กกพันธุ์จันทบูรณ์เป็นกกที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในเขตภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535) แต่เนื่องจากเป็นพืชปลูกเพื่อเสริมรายได้ การศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับต้นกกในประเทศไทยจึงมีการศึกษากันน้อยมาก โดยเฉพาะการศึกษาทางด้านสรีรวิทยาและการเจริญเติบโตทางลำต้น นั้นแทบจะไม่มีรายงานการศึกษามากเลย ในต่างประเทศที่ปลูกต้นกกในสภาพน้ำขังและเก็บเกี่ยวลำต้นมาใช้ผลิตเชื้อเหมือนประเทศไทยนั้น ได้มีการศึกษากันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้มีนักวิจัยหลายท่านได้รายงานการศึกษาเกี่ยวกับต้นกกไว้มาก (Nakano and Sadahira. 1962 ; Kado. 1969 ; Hanai and Kobayashi. 1972 ; Imaki. 1982 ; Ogo *et al.* 1982a ; Ogo *et al.* 1982 b ; Ogo *et al.* 1984 ; Ogo *et al.* 1985 ; Sadahira *et al.* 1988 ; Morifuji *et al.* 1991) นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาเพิ่มเติมถึงระบบรากต้นกกอีกด้วย (Kado. 1959 ; Kado. 1971 ; Hanai and Kobayashi. 1972)

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับประชากรต่อผลผลิต

อภิพรธ ภูภักดี และคณะ (2529) รายงานว่าระดับประชากรมีความสำคัญมากต่อผลผลิตทางชีวภาพและผลผลิตทางเศรษฐกิจ สำหรับผลผลิตทางชีวภาพนั้นจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับประชากรสูงขึ้น แต่เมื่อระดับประชากรหนาแน่นเกินไป ผลผลิตทางเศรษฐกิจที่ต้องการจะลดลง ดังนั้นการเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของผลผลิตต่างๆ ทุกปัจจัยที่สามารถจะกำหนดการเพิ่มผลผลิตของพืชนั้น ๆ

เฉลิมพล แซมเพชร (2535) อธิบายเพิ่มเติมว่าผลผลิตทางเศรษฐกิจ ส่วนที่เป็นเมล็ดหรือผลลดลงเมื่อความหนาแน่นสูงเกินไปนั้น เนื่องจากสารอาหารที่พืชสังเคราะห์ได้จะถูกแบ่งปันปันส่วนหรือถูกลำเลียงไปเลี้ยงส่วนที่เป็นลำต้น และใบ หรือส่วนที่มีการหายใจสูง เนื่องจากการถูกบังแสงมากขึ้นแทนที่จะถูกส่งไปยังเมล็ด หรือผล แล้วต้องคำนึงถึงระยะปลูกที่เหมาะสม พืชแต่ละชนิดมีระยะปลูกที่เหมาะสมไม่เท่ากัน แต่ถ้าปลูกเพื่อเก็บเกี่ยวเอาต้นและใบแล้ว ถึงแม้จะปลูกด้วยความหนาแน่นเกินไปก็ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิต

สายันท์ ทัดศรี (2540) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของพืชกับผลผลิตพบว่า ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชจะมีค่าสูงที่สุดที่ความหนาแน่นระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตของน้ำหนักรากแล้ว พบว่าผลผลิตของเมล็ดพันธุ์จะถึงจุดสูงสุดก่อนน้ำหนักรากของพืช เมื่อเพิ่มความหนาแน่นของพืชปลูก เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้อัตราปลูกและระยะแถวที่ปลูกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช

อภิพรธ พุกภักดี และคณะ (2529) รายงานว่าถ้ามีการเพิ่มจำนวนต้นต่อพื้นที่หรือเพิ่มระดับของประชากรให้มากขึ้น มักจะทำให้องค์ประกอบของผลผลิตอื่น ๆ อย่างใดอย่างหนึ่งลดลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและการแก่งแย่งในปัจจัยต่างๆ ระหว่างอวัยวะต่างๆ ในพืชต้นเดียวกันหรือระหว่างต้นในหมู่พืช ซึ่งการแก่งแย่งในพืชนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (สุทธิพร อนันต์สุชาติกุล. 2524)

1. Intra-plant competition เป็นการแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างอวัยวะต่างๆ ของพืชในต้นเดียวกัน เช่น ในการผลิตข้าวโพด ส่วนของช่อดอกตัวผู้ มักจะเป็นตัวแก่งแย่งผลผลิตจากการสังเคราะห์แสง (Photosynthesis) กับฝักเสมอ

2. Inter-plant competition เป็นการแก่งแย่งปัจจัยต่างๆ ระหว่างต้นพืชข้างเคียงซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทย่อย ๆ คือ

2.1 Intra-specific competition เป็นการแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างต้นพืชข้างเคียงที่เป็นพวกหรือชนิดหรือพันธุ์เดียวกัน เช่น การผลิตข้าวโพดเพียงพันธุ์เดียว

2.2 Inter-specific competition เป็นการแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างต้นพืชข้างเคียงที่ต่างชนิดหรือพันธุ์ เช่น การผลิตทุ่งหญ้าผสมเลี้ยงสัตว์เป็นการแข่งขันกันระหว่างพืชตระกูลหญ้าและพืชตระกูลถั่ว ซึ่งพืชตระกูลหญ้ามักจะมีความสามารถในการแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ และตั้งตัวได้ดีกว่าพืชตระกูลถั่ว เป็นต้น

เฉลิมพล แซมเพชร (2535) พบว่า เมื่อปลูกพืชโดยใช้ระดับประชากรต่ำหรือปลูกโดยใช้ระยะปลูกค่อนข้างห่าง การแข่งขันกันระหว่างต้นกับการแข่งขันภายในต้นจะเกิดขึ้นน้อยมาก พืชจึงสามารถสร้างตาดอกและจำนวนดอกต่อต้นได้อย่างเต็มที่ เมื่อพืชเจริญถึงระยะการสะสมน้ำหนักเมล็ด ดอก แต่ละดอกหรือแต่ละฝักจะมีการแข่งขันในเรื่องคาร์โบไฮเดรต เพื่อการสะสมน้ำหนักเมล็ดในระหว่างฝักเดียวกันมากขึ้น และส่งผลให้ได้จำนวนเมล็ดต่อช่อหรือต่อรวง รวมทั้งให้ขนาดของเมล็ดลดลงได้ในที่สุด ดังนั้นการปลูกห่างจะมีการแข่งขันภายในต้นรุนแรงมากกว่าการแข่งขันระหว่างต้น ส่วนการปลูกด้วยความหนาแน่นปานกลางการแข่งขันในลักษณะทั้งสองก็เกิดขึ้นเช่นกัน แต่ไม่รุนแรงและในส่วนรวมแล้วจะได้ผลผลิตสูงสุด สำหรับการปลูกด้วยความหนาแน่นสูงจะพบการแข่งขันกันระหว่างต้นเกิดขึ้นมากตั้งแต่ระยะก่อนออกดอก เมื่อเป็นเช่นนี้ผลผลิตก็ลดลงเนื่องจากพืชไม่สามารถสร้างดอกได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลให้จำนวนเมล็ดต่อรวงลดลงในที่สุด

Donald (1963) ได้ทดลองถึงการตอบสนองของการเจริญเติบโตและองค์ประกอบของผลผลิตที่มีต่อการเพิ่มประชากรของพืชตระกูลหญ้า พอที่จะสรุปได้ 3 ระดับดังนี้คือ

1. การเพาะปลูกพืชที่ระดับประชากรต่ำ จะเห็นได้ว่าระยะแรกของการเจริญเติบโตพืชจะไม่เกิดสภาพแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างต้นพืช ถ้าหากจะมีขึ้นก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นพืชแต่ละต้นจึงสามารถเจริญเติบโตและสร้างส่วนขยายพันธุ์ เช่น ตาดอกได้เป็นจำนวนมาก เมื่อมี

จำนวนดอกต่อต้นมากจึงทำให้เกิดการแก่งแย่งปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างดอกเหล่านั้น เป็นผลให้จำนวนเมล็ดที่ติดรวงหรือช่อดอกลดลงและน้ำหนักเมล็ดจะลดลงด้วย

2. การเพาะปลูกที่ระดับประชากรหนาแน่นปานกลาง จะเกิดการแก่งแย่งระหว่างต้นพืชข้างเคียง ตั้งแต่ระยะแรกของการเจริญเติบโต ทำให้การเจริญเติบโตของพืชแต่ละต้นลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับพืชที่ปลูกในระดับประชากรต่ำทำให้จำนวนดอกที่พืชสร้างขึ้นลดลง ซึ่งมีผลต่อปริมาณของเมล็ดที่ติดช่อดอกและรวงเพิ่มปริมาณมากขึ้นและน้ำหนักของเมล็ดก็เพิ่มขึ้นด้วย

3. การเพาะปลูกที่ระดับประชากรหนาแน่น พืชจะอยู่ในสภาพที่มีการแก่งแย่งระหว่างต้นพืชข้างเคียงอย่างรุนแรงตั้งแต่ระยะแรกของการเจริญเติบโต ทำให้การสร้างดอกของพืชลดลงอย่างมากและในขณะเดียวกันจำนวนเมล็ดที่ติดช่อดอกและขนาดของเมล็ดจะลดลงตามไปด้วย เนื่องจากการเจริญเติบโตของพืชถูกจำกัดลงอย่างมาก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความหนาแน่นที่เหมาะสมของพืช

เฉลิมพล แซมเพชร (2535) ได้รวบรวมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความหนาแน่นที่เหมาะสมของพืชไว้ดังนี้

2.3.1 ขนาดของต้นหรือทรงพุ่ม ขนาดของทรงพุ่มมักมีส่วนสัมพันธ์กับจำนวนใบ พืชที่มีทรงพุ่มเล็กจะมีจำนวนใบน้อย จึงจำเป็นต้องทำให้มีจำนวนต้นต่อพื้นที่มากขึ้น เพื่อพัฒนาพื้นที่ใบให้ถึง Critical LAI แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องพิจารณาถึงรูปทรง การเรียงตัว และการเอนท่ามุมของใบด้วย พืชที่มีการกระจายตัวในกรรรับแสงดีสามารถใช้ความหนาแน่นได้มากขึ้น Egharevba (1975) รายงานว่าเมื่อปลูกพืชโดยสละระยะปลูกให้แคบลง พื้นที่ของการรับแสงจะเพิ่มขึ้น ซึ่งพบในข้าวโพด ข้าวฟ่าง (Clegg *et al.* 1974 ; Muchow *et al.* 1982) ถั่วเหลือง (Mason *et al.* 1982 ; Board *et al.* 1990) และทานตะวัน (Zaffaroni and Schneiter, 1989) พื้นที่การรับแสงเพิ่มขึ้นนี้จะมีผลต่อเนื่องไปยังผลผลิตทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น (Alessi *et al.* 1977 ; Karlen and Camp, 1985 ; Pavez *et al.* 1989 ; MacGowan *et al.* 1991) Cox (1996) พบว่าในข้าวโพดเมื่ออัตราปลูกเพิ่มขึ้นจาก 7,200 ต้นต่อไร่ เป็น 14,400 ต้นต่อไร่ LAI และผลผลิตมีค่าเพิ่มมากขึ้น 40 และ 15 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ สอดคล้องกับงานทดลองของ Tollenaar and Aguilera (1992) และ Timmons *et al.* (1966)

2.3.2 การแตกกอหรือแตกกิ่งก้าน กอและแขนงของพืชเป็นแหล่งของพื้นที่ใบ ทั้งกอและแขนงจะลดลงเมื่อความหนาแน่นเพิ่มขึ้น ในกรณีเช่นนี้ LAI อาจไม่ลดลง เพราะพื้นที่ใบจากกอหรือแขนงที่ลดลงนั้นถูกชดเชยด้วยจำนวนต้นที่เพิ่มขึ้นและทำให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน ดังนั้นเห็นได้ว่าผลผลิตของพืชที่มีการแตกกอหรือแตกแขนง จะตอบสนองต่อความหนาแน่นของต้นปลูกแตกต่างไปจากพืชที่ไม่มีการแตกกอหรือแตกแขนง

Briggs (1988) พบว่าถ้าใช้จำนวนเมล็ดข้าวสาลีในการหว่านเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้จำนวนหน่อและความสูงของลำต้นมีค่าลดลงซึ่งแตกต่างไปจาก Power and Alessi (1978) พบว่าในการปลูกข้าวสาลีที่มีประชากรน้อย การแตกหน่อของข้าวสาลีจะมีมาก แต่เมื่อเพิ่มประชากรมากขึ้นเปอร์เซ็นต์ของการแตกหน่อจะมีค่าลดลงและหน่อที่ให้ผลผลิตเป็นช่อรวงก็จะน้อยลงและน้ำหนักเมล็ดลดลง สอดคล้องกับการทดลองของ Joseph *et al.* (1985) ที่พบว่า เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นจำนวนหน่อของข้าวสาลีมีผลทำให้ผลผลิตลดลงนั้นสามารถอธิบายได้ว่า ลำต้นหลัก (Main stem) ของแต่ละต้นจะมีการสร้างเมล็ดมากที่สุดและมีมากกว่าการสร้างเมล็ดในช่อดอกที่เกิดจากหน่อซึ่งเมล็ดที่เกิดจากหน่อส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่ลีบ แต่จากการทดลองของประชา ถ้ำทอง และคณะ (2536) พบว่า การปรับระยะปลูกพืชให้แคบลงจะช่วยทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งพบได้ในอ้อยที่ปรับระยะปลูกระหว่างแถว 1.3 เป็น 1.0 เมตร ช่วยให้อ้อยบางพันธุ์ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มของผลผลิตมาจากจำนวนลำต้นต่อไร่เพิ่มขึ้น

2.3.3 การหักล้ม (Lodging) การเพิ่มความหนาแน่นมีผลทำให้ขนาดของลำต้นเล็กลงและอ่อนแอซึ่งสังเกตได้ว่าจะมีลำต้นผอมบาง อ่อน และสูง จึงก่อให้เกิดการหักล้มได้ง่าย การหักล้มนี้มีผลทำให้ผลผลิตเสียหาย ถึงแม้ว่าการหักล้มจะเกิดหลังจากที่พืชสุกแก่แล้วก็ตาม Basnet *et al.* (1974) พบว่าการกำหนดระยะปลูกของพืชมีผลต่อรูปร่างและขนาดของต้นพืชเป็นอย่างมาก เมื่อประชากรของพืชเพิ่มขึ้น จะมีผลต่อความสูง ความยาวของข้อและการหักล้ม จะมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานทดลองของ Cooper (1971) ; Doss and Thurlow (1974) ; Fontes and Ohlrogge (1972) และ Hicks *et al.* (1969)

2.3.4 การทดลองขององค์ประกอบผลผลิต การเพิ่มความหนาแน่นมีผลทำให้การสร้างจำนวนดอกและเมล็ดลดลง ทำให้เมล็ดนั้นไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะอาหารที่พืชสังเคราะห์ขึ้นและถูกส่งไปเสริมสร้างส่วนดังกล่าวลดลง Fuangfupong *et al.* 1980 และ ราเชนทร์ ธีรพร (2539) รายงานว่าการเพิ่มอัตราปลูกของข้าวโพดจะทำให้ขนาดของฝักลดลง ทั้งความกว้างและความยาวของฝัก

2.3.5 ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความเข้มของแสง ความชื้น และความอุดมสมบูรณ์ของดิน ก็มีผลกระทบต่อความหนาแน่นและต้นปลูกเช่นกัน เพราะดินดีแล้วยังปลูกถี่ก็จะก่อให้เกิดการเหี่ยวเพราะพืชมี LAI สูงกว่าระดับที่เหมาะสม แต่ถ้าดินเลวแล้วยังปลูกห่างพืชจะยังมีค่า LAI ต่ำหรือทรงพุ่มไม่ปกคลุมพื้นดินได้หมดถึงแม้จะเจริญเติบโตเต็มที่ก็ตาม สมชาย บุญประดับ และคณะ (2541) พบว่าอัตราการปลูกของข้าวโพดในเขตอาศัยน้ำฝนควรปลูกข้าวโพดอัตรา 7,000 ต้นต่อไร่ ในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ แต่ถ้าดินมีความอุดมสมบูรณ์สูงควรใช้อัตรา 8,500 ต้นต่อไร่ และถ้ามีการใส่ปุ๋ยร่วมด้วยสามารถเพิ่มอัตราปลูกได้มากถึง 120,000 ต้นต่อไร่

ปัจจุบันได้มีความพยายามในการเพิ่มผลผลิตพืช นิยมวิธีการเพิ่มระดับประชากรให้หนาแน่นขึ้น เช่น ปลูกข้าวโพด แต่เดิมจะปลูกในระดับประชากรประมาณ 12,000–16,000 ต้นต่อ

เอเคอร์ แต่ในปัจจุบันนี้จะปลูกโดยใช้ระดับประชากร 20,000-24,000 ต้นต่อเอเคอร์ หรือมากกว่านี้ (อภิพรธ พุกภักดี และคณะ 2529) สำหรับในถั่วเหลือง Johnson and Harris (1967) การเพิ่มผลผลิตของถั่วเหลืองกระทำได้ดีก็ต่อเมื่อมีการปลูกให้ได้ระดับประชากรที่หนาแน่นเหมาะสมเท่านั้น เพื่อให้พืชแต่ละต้นได้รับแสงอย่างเต็มที่และมีองค์ประกอบของผลผลิตต่าง ๆ อย่างเหมาะสม แต่ถ้าปลูกให้มีประชากรหนาแน่นจนเกินไปก็จะทำให้ผลผลิตของถั่วเหลืองลดลง (Shibles, 1970) ทั้งนี้ก็อาจเนื่องมาจากต้นถั่วเหลืองแก่งแย่งปัจจัยสำหรับการเจริญเติบโตซึ่งกันและกัน ทำให้ลำต้นสูงชะลูดแทบไม่มีการแตกกิ่งก้านเลย แต่เมื่อปลูกในประชากรที่ต่ำก็ทำให้ต้นถั่วเหลืองแตกกิ่งก้านมากขึ้นไปจนทำให้กิ่งก้านฉีกหักเกิดการหักล้มมาก Pookpakdi (1977) ได้ทดลองปลูกถั่วเหลืองแบบ Equidistance ในอัตราปลูกต่าง ๆ กันตั้งแต่ 7,500-607,355 ต้นต่อเฮกตาร์ พบว่าผลผลิตน้ำหนักแห้งทั้งหมดและ LAI จะเพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับอัตราปลูกที่สูงขึ้นและอัตราปลูกที่สูงถึง 607,355 ต้นต่อเฮกตาร์ จะให้ค่า LAI เท่ากับ 7.44 และให้ผลผลิต 3,845 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์

ส่วนในข้าวฟ่างการเพิ่มระดับประชากรจาก 160,000-780,000 ต้นต่อเฮกตาร์ ไม่ทำให้ผลผลิตข้าวฟ่างเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากข้าวฟ่างในองค์ประกอบของผลผลิตที่แปรปรวนและทดแทนซึ่งกันและกันได้ เช่น เมื่อเพิ่มระยะแถวปลูก จะได้น้ำหนักเมล็ดต่อข้อเพิ่มขึ้นแต่จำนวนช่อดอกต่อหน่วยพื้นที่ลดลง แต่อย่างไรก็ตามการปลูกข้าวฟ่างด้วยระยะแถวแคบมีแนวโน้มให้ผลผลิตสูงกว่าการปลูกด้วยระยะระหว่างแถวกว้าง ไม่ว่าจะเป็นการปลูกด้วยระดับประชากรสูงหรือต่ำก็ตาม จากผลการทดลองพบว่าในสภาพที่ความชื้นเหมาะสม การปลูกด้วยระยะระหว่างแถว 17.5 เซนติเมตร จะให้ผลผลิตสูงกว่าที่ระยะ 35.0, 52.5 และ 70.0 เซนติเมตร (Stickler and Lanude, 1960) สำหรับในประเทศไทย วันชัย มั่นคง (2522) พบว่าการปลูกข้าวฟ่างที่ใช้อัตราปลูกที่ระดับประชากร 75,000-300,000 ต้นต่อเฮกตาร์ โดยใช้ระยะระหว่างแถวแตกต่างกันผลจากการทดลองพบว่าอัตราปลูก 225,000 ต้นต่อเฮกตาร์ โดยใช้ระยะระหว่างแถว 65.0 เซนติเมตร และระยะระหว่างต้น 6.8 เซนติเมตร จะให้ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูงสุด

ระยะปลูกของพืชมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับชนิดและพันธุกรรมของพืช การกำหนดความกว้างของแถวพืช และระยะห่างระหว่างต้นภายในแถว ก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่พืชจะให้ผลผลิตสูงสุด (จักรี เส้นทอง, 2539) พืชแต่ละชนิดมีระยะปลูกที่เหมาะสมแตกต่างกันดังต่อไปนี้ ในข้าว กฤษฎา สัมพันธรักษ์ (2537) แนะนำว่า ระยะปลูกที่เหมาะสมควรเป็น 20x25 เซนติเมตร แต่สุริย์ สอนสมบุญ (2526) พบว่า การใช้ระยะปลูกของข้าว เท่ากับ 15x15 หรือ 30x30 เซนติเมตร ผลผลิตของข้าวก็ไม่มีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม กรมวิชาการเกษตรแนะนำว่าการปลูกข้าวเพื่อให้ได้ผลดี ควรใช้ระยะปลูกที่ 20x20 เซนติเมตร (ประพาส วีระแพทย์, 2517) สำหรับพืชไร่อื่น ๆ ระยะปลูกพืชก็จะแตกต่างกันออกไป เช่น ข้าวโพด เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูก 80-100x30-50 เซนติเมตร (ทวีศักดิ์ ภู่อำ, 2540) แต่จากการค้นคว้าและวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศให้ผลออกมาว่า ควรใช้ระยะปลูกข้าวโพด 75x25 เซนติเมตร จะให้ผลผลิตสูงสุด

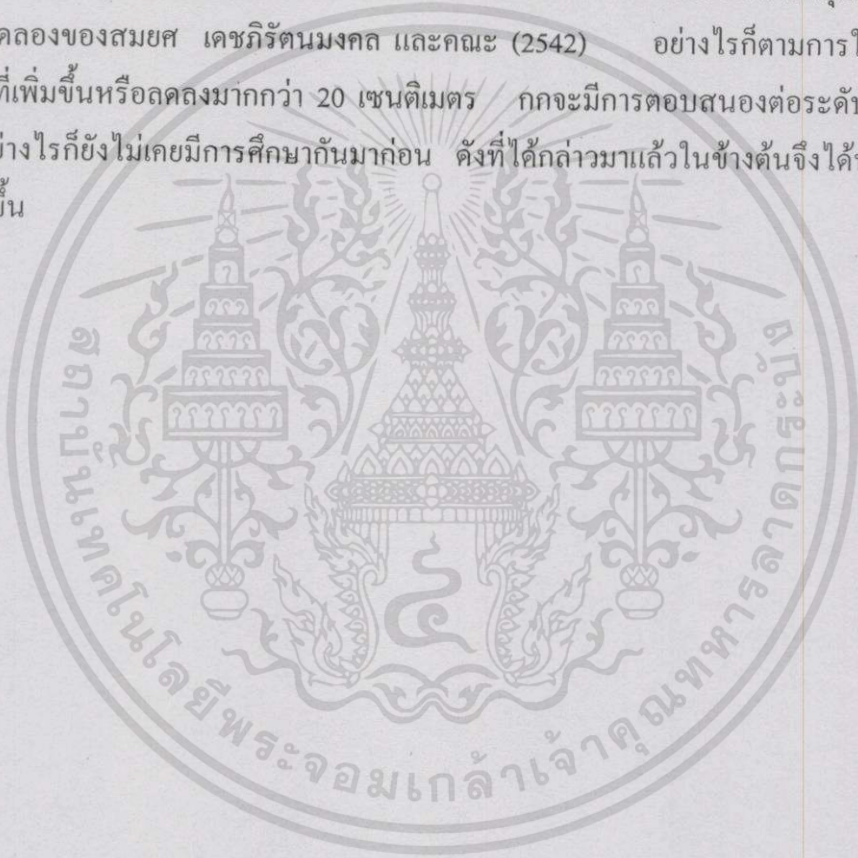
(ไสว พงษ์เก่า. 2524 ; ทวีศักดิ์ ภู่อำ. 2540) ถั่วเหลือง ใช้ระยะปลูกที่ 60-90x5 เซนติเมตร (กฤษฎา สัมพันธรักษ์. 2537) แต่ถ้าจะให้ได้ผลดีควรปลูกถั่วเหลืองที่ระยะ 50x20 เซนติเมตร (ไสว พงษ์เก่า. 2524) ถั่วเขียว พบว่า ใช้ระยะปลูก 50x4-5 เซนติเมตร หรือ 50x20 เซนติเมตร (กฤษฎา สัมพันธรักษ์. 2537) ข้าวฟ่าง โดยมากมีการปลูกใช้ระยะ 60-100x30-60 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสูงของลำต้นในแต่ละพันธุ์เป็นส่วนใหญ่ (กฤษฎา สัมพันธรักษ์. 2537) แต่ถ้าจะให้ได้ผลดีควรปลูกใช้ระยะ 60-75x25 เซนติเมตร (ทวีศักดิ์ ภู่อำ. 2540)

ส่วนระยะปลูกที่เหมาะสมที่จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของกกจากการตรวจสอบเอกสารยังไม่ปรากฏว่ามีผู้รายงานการทดลองเอาไว้ นอกจากกรมวิชาการเกษตร (2529) และกองส่งเสริมเทคโนโลยี (2535) ได้แนะนำระยะปลูกกกโดยทั่วไปว่าระยะปลูกที่เหมาะสมควรเป็น 20x20 เซนติเมตรซึ่งเป็นระยะปลูกที่ค่อนข้างถี่และเป็นระยะปลูกเช่นเดียวกันกับที่ใช้แนะนำในการปลูกข้าว แต่อย่างไรก็ตามก็มีอยู่ด้วยกันหลายชนิดและหลายสายพันธุ์ ดังที่กล่าวมาข้างต้นและแต่ละพันธุ์ก็มีลักษณะการเจริญเติบโตที่ต่างกัน ซึ่งระยะปลูกของกกในแต่ละพันธุ์เป็นเท่าไรจึงจะเหมาะสมก็ยังไม่มีการศึกษามาก่อนเช่นกันดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ขึ้น

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความลึกของน้ำกับการเจริญเติบโตของพืช

ส่วนความลึกของน้ำที่เหมาะสมแก่กกในประเทศไทย จากการตรวจสอบเอกสารยังไม่ปรากฏว่า ได้มีผู้ทำการทดลองและรายงานผลการทดลองไว้เช่นกัน แต่ก็เป็นพืชที่ต้องการน้ำในปริมาณค่อนข้างมากตลอดฤดูการปลูก และชอบขึ้นในบริเวณที่มีน้ำขังตลอดอายุการเจริญเติบโต (กองส่งเสริมการเกษตร. 2529 ; กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535) ซึ่งระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันน่าจะมีผลต่อการเจริญเติบโตทางลำต้นและผลผลิต จากการศึกษาในพืชที่ชอบขึ้นในที่น้ำขังเช่นเดียวกับกกก็คือ ข้าว พบว่าระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อผลผลิตข้าวอย่างมาก Oelxe and Mueller (1969) พบว่าข้าวที่มีระดับน้ำขังลึก 4 เซนติเมตรให้ผลผลิตมากกว่า ข้าวที่ปลูกในที่ที่มีระดับน้ำลึกปานกลาง 8 เซนติเมตร และที่ความลึกของน้ำมาก 18 เซนติเมตร ในขณะที่ Pande and Mittra (1970) รายงานว่าการเจริญเติบโตทางลำต้นและผลผลิตข้าวที่ปลูกโดยการรักษาระดับความลึกของน้ำเอาไว้ที่ 5 และ 10 เซนติเมตรไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงระดับความลึกของน้ำที่มีผลต่อการแตกกอของข้าว Oelxe and Mueller (1969) ได้พบว่า การแตกกอของข้าวจะลดลงในระดับน้ำที่ลึกมากกว่า 4 เซนติเมตร ส่วน De Datta (1981) ได้รายงานที่ข้าวจะแตกกอน้อยลงแต่จะมีความสูงเพิ่มมากขึ้น เมื่อระดับน้ำลึกมากกว่า 15 เซนติเมตร ซึ่งสอดคล้องกันกับงานทดลองของ Fagade and De Datta (1971) ชูติวัฒน์ วรณสาย และคณะ (2536) รายงานว่า ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 0 , 5 , 10 และ 15 เซนติเมตร มีความสูงของลำต้นน้อยกว่า แต่มีการแตกกอและให้ผลผลิตมากกว่าข้าวที่ปลูกในระดับความลึก

ของน้ำ 20 เซนติเมตร และข้าวปลูกที่ระดับน้ำเรี่ยดิน (0 เซนติเมตร) ให้ผลผลิตสูงสุด ซึ่ง Sugimoto (1976) ก็ได้ทดลองปลูกข้าวในระดับความลึกของน้ำต่างๆ ก็ให้ผลสอดคล้องกัน ถึงแม้ว่าทางกรมวิชาการเกษตรจะแนะนำว่า การปลูกข้าวควรรักษาระดับความลึกของน้ำให้สูงจากผิวดินอย่างน้อย 5-10 เซนติเมตรตลอดฤดูปลูก (ประพาส วีระแพทย์. 2517 ; วาสนา ผลารักษ์ 2523 ; พัทธราภรณ์ ตั้งมั่น. 2539) แต่อย่างไรก็ตามระดับความลึกของน้ำก็ยังมีผลต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของข้าวด้วยเช่นกัน ส่วนในก การศึกษาของสมยศ เดชภีรัตนมงคล และคณะ (2541) พบว่า กกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 20 เซนติเมตรตลอดฤดูปลูกจะให้ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งมากกว่ากกที่ปลูกโดยได้รับการขาดน้ำเป็นช่วงๆ ตลอดอายุการเจริญเติบโต นอกจากนี้ในกกที่ได้รับน้ำในปริมาณน้อยกกอาจจะเกิดการขาดน้ำขึ้นได้ ซึ่งมีผลทำให้ผลผลิตกกมีค่าต่ำสุด สอดคล้องกับงานทดลองของสมยศ เดชภีรัตนมงคล และคณะ (2542) อย่างไรก็ตามการให้น้ำในระดับความลึกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงมากกว่า 20 เซนติเมตร กกจะมีการตอบสนองต่อระดับความลึกของน้ำเป็นอย่างไรก็ยังไม่เคยมีการศึกษากันมาก่อน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นจึงได้ทำการทดลองในครั้งนี้ขึ้น

อุปกรณ์และวิธีการ

3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

1. ดัลบีเมตร หรือ ไม้มเมตร
2. เครื่องวัดพื้นที่ใบอัตโนมัติ รุ่น LI-3100 Area meter ของบริษัท Licor Inc.
3. เครื่องวัดอัตราการคายน้ำ Steady state porometer รุ่น LI-1600 ของบริษัท Licor Inc.
4. เครื่องวัดศักย์ภาพของน้ำภายในลำต้น Pressure chamber
5. ตู้อบ WTBC binder รุ่น VAP จำนวน 2 เครื่อง
6. เครื่องชั่งไฟฟ้า รุ่น AJ100
7. เวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์
8. ปืนน้ำ
9. ท่อน้ำพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว
10. กรรไกร
11. ถังพลาสติก
12. ถังกระดาษใช้สำหรับเก็บ และอบตัวอย่างพืช
13. มีด
14. ปากกา Marker ใช้สำหรับทำเครื่องหมาย
15. สติ๊กเกอร์
16. กระป๋องพลาสติกใส
17. สารละลาย FAA (Formalin acetic acid 10 %)
18. ตะแกรงที่มีรูขนาด 2 มิลลิเมตร
19. Core sampling ที่ใช้เก็บแท่งดินมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 เซนติเมตร สูง 30 เซนติเมตร
20. เครื่องมือวัดความแข็งของดิน (Yamanaka 's penetrometer)
21. กกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี และพันธุ์สุพรรณบุรี
22. ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 และ แอม โมเนียมซัลเฟต
23. สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลง อโซดริน (โมโนโครโทพอส)

24. สารเคมีป้องกันโรคพืช ริโคมิล

25. สารเคมีป้องกันกำจัดหอยเชอร์รี่ เดทมีด

3.2 การเตรียมดินและวิธีปลูก

3.2.1 การทดลองที่ 1 การปลูกโดยปักดำกักทั้ง 2 พันธุ์คือ กกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรี ลงในแต่ละแปลงย่อยขนาด 2x3 เมตร จำนวน 18 แปลง ตามสิ่งทดลองที่กำหนดคือใช้ระยะปลูก 20x20 , 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ โดยใช้กกจำนวน 2 ต้น (เหง้า) ต่อหลุม เมื่อปลูกเสร็จทำการไถน้ำเข้าแปลงทดลองให้ท่วมเหง้าก แต่อย่าให้น้ำท่วมบริเวณยอดของลำต้นกก หลังจากกักตั้งตัวได้แล้ว ก็จะควบคุมระดับน้ำในแปลงทดลองให้มีระดับความลึกของน้ำประมาณ 20 เซนติเมตร

3.2.2 การทดลองที่ 2 การปลูกโดยปักดำกักทั้ง 2 พันธุ์คือ กกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรี ลงในแต่ละแปลงย่อยขนาด 2x3 เมตร จำนวน 36 แปลง ตามสิ่งทดลองที่กำหนด โดยใช้จำนวน 2 ต้น (เหง้า) ต่อหลุม ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตร เมื่อปลูกเสร็จทำการไถน้ำเข้าแปลงทดลองให้ท่วมเหง้าก แต่อย่าให้น้ำท่วมบริเวณยอดของลำต้นกก หลังจากนั้นเมื่อกกมีอายุได้ 30 วัน ก็จะมีการควบคุมระดับน้ำในแปลงทดลองให้มีระดับความลึกตามที่กำหนดไว้ในสิ่งทดลองคือที่ความลึก 0 , 5 , 10 , 20 , 30 และ 40 เซนติเมตรตามลำดับ จนและจะควบคุมระดับน้ำตามสิ่งทดลองดังกล่าวกระทั่งเก็บเกี่ยว

3.3 การปฏิบัติดูแลรักษา

การปฏิบัติดูแลรักษาและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำการถอนวัชพืชน้ำที่ขึ้นในแปลงทดลองออกจำนวน 3 ครั้ง เมื่อกกมีอายุได้ 15 , 30 และ 45 วันหลังจากปักดำ การควบคุมโรคพืช ได้มีการฉีดพ่นยาริโคมิล อัตรา 15-20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 2 สัปดาห์หลังจากปักดำ เพื่อป้องกันโรคน้ำค้ำที่เกิดจากเชื้อ *Phytophthora cyperi* ส่วนการป้องกันและกำจัดแมลงได้ฉีดพ่นยา โอโซคริน อัตรา 20 ซี ซี ต่อน้ำ 20 ลิตรทุกๆ 15 วัน หรือตามความจำเป็น การป้องกันกำจัดหอยเชอร์รี่ที่จะเข้ามากัดกินต้นอ่อนของกกจะหว่านด้วยยา เดทมีด อัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อกกมีอายุได้ 30 และ 60 วัน การใส่ปุ๋ยใช้สูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง คือใส่ช่วงก่อนปลูก และหลังจากปักดำไปแล้ว 30 วัน ส่วนปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตใส่อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ ช่วงเวลา 1 เดือนก่อนเก็บเกี่ยวต้นกก

3.4 สถานที่และแผนการดำเนินงาน

แปลงทดลองของ ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ เริ่มการทดลองตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543

ขั้นตอนการดำเนินงาน	พ.ศ. 2542			พ.ศ. 2543			
	เดือน			เดือน			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
การทดลองที่ 1							
การทดลองที่ 2							
การวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง							

3.5 วิธีการทดลอง

3.5.1 การทดลองที่ 1 เป็นการศึกษาถึงผลของระยะปลูกที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

วางแผนการทดลองแบบ Split plot in randomized complete block design มีจำนวน 3 ซ้ำ

Main plot ประกอบด้วย กกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ได้แก่

1. พันธุ์จันทบุรี
2. พันธุ์สุพรรณบุรี

Sub plot ประกอบด้วย 3 ระยะปลูก ได้แก่

1. 20x20 เซนติเมตร
2. 30x30 เซนติเมตร
3. 40x40 เซนติเมตร

3.5.2 การทดลองที่ 2 เป็นการศึกษาถึงผลของความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

วางแผนการทดลองแบบ Split plot in randomized complete block design มีจำนวน 3 ซ้ำ

Main plot ประกอบด้วย กกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ได้แก่

1. พันธุ์จันทบุรี
2. พันธุ์สุพรรณบุรี

Sub plot ประกอบด้วยความลึกของน้ำ 6 ระดับน้ำ ได้แก่

1. 0 เซนติเมตร
2. 5 เซนติเมตร
3. 10 เซนติเมตร
4. 20 เซนติเมตร
5. 30 เซนติเมตร
6. 40 เซนติเมตร

การบันทึกผลการทดลอง

การทดลองที่ 1 เป็นการศึกษาถึงผลของระยะปลูกที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

1. ข้อมูลฟ้าอากาศได้จากสถานีตรวจอากาศของ ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งทำการตรวจวัดข้อมูลทุกวัน ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิของอากาศ และความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศ เป็นต้น
2. ความสูงของต้นกก ตรวจวัดเมื่อกกมีอายุได้ 30 , 60 , 90 , 120 วัน และช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) โดยวัดความสูงตั้งแต่โคนลำต้นของกกทุกต้น ไปจนถึงปลายยอดสุด แล้วจึงจะนำไปหาค่าเฉลี่ย
3. จำนวนต้นต่อหลุม ตรวจวัดเมื่อกกมีอายุได้ 30 , 60 , 90 , 120 วัน และช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) โดยนับจำนวนต้นของกกทุกต้นต่อหลุมแล้วจึงจะนำไปหาค่าเฉลี่ย
4. พื้นที่ใบ ตรวจวัดเมื่อกกมีอายุได้ 30 , 60 , 90 , 120 วัน และช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) โดยนำใบของต้นกกหลังจากทำการแยกออกจากส่วนของลำต้นกกแล้ว นำมาวัดพื้นที่ใบโดยใช้เครื่องวัดพื้นที่ใบ รุ่น LI-3100 Area meter จากประเทศสหรัฐอเมริกา
5. เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น วัดเมื่อกกมีอายุได้ 30 , 60 , 90 , 120 วัน และช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) โดยนำลำต้นของต้นกกทุกต้น นำมาวัดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นโดยใช้เวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ตรวจวัดบริเวณ 3 ตำแหน่งบนลำต้นกกคือ โคน กลาง และปลายยอดสุด แล้วจึงจะนำไปหาค่าเฉลี่ย
6. น้ำหนักต้นแห้ง ใบแห้ง ดอกแห้ง และน้ำหนักแห้งรวม ตรวจวัดเมื่อกกมีอายุได้ 30 , 60 , 90 , 120 วัน และช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) โดยทำการแยกส่วนต่างๆ ของลำต้น ใบ และ

ดอก ออกจากกัน หลังจากนั้นนำไปเข้าตู้อบที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 48 ชั่วโมง แล้วนำไปชั่งน้ำหนักแห้ง

7. การเก็บตัวอย่างรากกอกโดยวิธี Core sampling method (Bohm. 1979 ; Detpiratmongkol. 1996a ; Detpiratmongkol. 1996 b) โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างรากบริเวณกึ่งกลางระหว่างต้น และตรงต้นในทุกแปลงย่อย เมื่อกอกมีอายุได้ 60 , 90 , 120 และ 150 วันหลังปักดำ ใช้ Core ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 เซนติเมตร เก็บตัวอย่างรากกอกลึก 20 เซนติเมตรจากผิวดิน หลังจากนั้นนำแท่งดินที่มีรากติดอยู่มาตัด โดยใช้มีดที่คมให้มีระยะต่างๆ กันดังนี้คือ 0-5 , 5-10 , 10-15 และ 15-20 เซนติเมตรตามลำดับ แล้วจึงบรรจุลงในถุงพลาสติกนำไปเก็บไว้ในห้องเย็นที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสเป็นการชั่วคราว ต่อมานำแท่งดินที่เก็บได้แช่น้ำในกระป๋องพลาสติกนาน 6-12 ชั่วโมง แล้วจึงล้างเก็บรากด้วยตะแกรงที่มีรูขนาด 2 มิลลิเมตรตามคำแนะนำของ Bohm (1979) รากที่ได้หลังจากแยกเอาสิ่งเจือปนที่ไม่ใช่รากออกแล้วจึงนำมาล้างด้วยน้ำอีกครั้งเพื่อเอาเศษดินที่ติดอยู่กับราก เมื่อได้รากที่สะอาดดีจึงนำมาใส่ขวดและใส่สารละลาย FAA (Formalin acetic acid) ลงไปเพื่อป้องกันการเน่าเปื่อยของรากออก รากทั้งหมดที่ได้นำมาวัดความยาวโดยใช้วิธี Line intersect method ของ Tennant (1975) มีสูตรคำนวณดังนี้

$$R = 11/14 \times \text{Number of root intersection (N)} \times \text{Grid unit (G)}$$

$$R = \text{ความยาวของราก(เซนติเมตร)}$$

$$N = \text{จำนวนจุดตัดของรากกับเส้นตาราง Grid ในแนวตั้งรวมกับจุดตัดของรากกับเส้นตารางในแนวนอน}$$

$$G = \text{พื้นที่ของตาราง ซึ่งใช้ขนาด 1x1 ตารางเซนติเมตร}$$

ความยาวของรากที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับความลึกของชั้นดิน ได้แก่

$$\text{ความยาวรากเฉลี่ย} = \frac{\text{ความยาวรากตรงต้น} + \text{ความยาวรากระหว่างต้น}}{2}$$

ความหนาแน่นของความยาวรากคำนวณได้ในแต่ละระดับความลึกของดินโดยใช้สูตร

$$\text{ความหนาแน่นของความยาวราก} = \frac{\text{ความยาวรากเฉลี่ย (เซนติเมตร)}}{\text{ปริมาตรดิน (เซนติเมตร}^3)}$$

$$\text{ปริมาตรดิน (เซนติเมตร}^3)$$

8. การเก็บตัวอย่างรากกอกช่วงเก็บเกี่ยวโดยใช้วิธี Profile wall method (Bohm. 1979 ; Morita *et al.* 1986) ทำการขุดหลุมในแปลงกทั้ง 6 แปลง โดยแต่ละหลุมมีขนาดกว้าง 1.5 เมตร ยาว 1.5 เมตร และลึก 1 เมตร เพื่อศึกษาระบบรากของกอก ต่อมาตัดผิวดินที่จะศึกษาให้เรียบ โดยใช้มีดที่คมและให้ตั้งฉากกับแนวระดับ หลังจากนั้นแบ่งพื้นที่ที่จะทำการศึกษารากกอบน

Soil profile โดยให้มีความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร ล้างเอาดินบริเวณที่ศึกษารากออกหนาประมาณ 5 มิลลิเมตร ซึ่งการล้างต้องใช้ความระมัดระวังมิให้ Soil profile หลุดหรือพังทลายลงมา จำนวนรากที่ไหล่ออกมาจากดิน มีการนับและบันทึกข้อมูลไว้โดยนับจำนวนรากในพื้นที่ที่แบ่งออกขนาด 5x5 เซนติเมตร (Metal frame of 5 cm grids) รากส่วนใหญ่ที่นับเป็น Nodal root พื้นที่ที่นับรากทั้งหมดคือ 1x1 เมตร การแยกรากข้าว รากของวัชพืช และ รากของพืชอื่นที่ปลูกก่อนหน้านี้สามารถที่จะแยกออกจากรากกกได้ง่ายโดยดูจากรูปร่างและสีของราก ข้อมูลของรากกกได้นำมาทำแผนที่ของราก (Rooting map) เพื่อศึกษาการแพร่กระจายของราก ส่วนความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ย คำนวณจากจำนวนรากที่มีความยาว 5 มิลลิเมตร ในแต่ละช่องขนาด 5x5 เซนติเมตร หลังจากนั้นหาค่าความหนาแน่นของรากได้ตามวิธีการของ Nakamoto *et al.* (1992) ส่วนความแข็งของดิน (Soil hardness) ตรวจวัดที่ระดับความลึกของชั้นดินทุก 10 เซนติเมตร ตั้งแต่ระดับผิวดินลึกลงไป จนถึง 100 เซนติเมตร โดยใช้เครื่องมือ Yamanaka's penetrometer.

การทดลองที่ 2 เป็นการศึกษาถึงผลของความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น รากและผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของกกในการทดลองที่ 2 นี้มีวิธีการเก็บข้อมูลเหมือนกับการทดลองที่ 1 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งมีรายละเอียดของการเก็บดังนี้คือ

1. ข้อมูลฟ้าอากาศ
2. ความสูงของต้นกก
3. จำนวนต้นต่อหลุม
4. พื้นที่ใบ
5. เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น
6. น้ำหนักต้นแห้ง ใบแห้ง ดอกแห้ง และน้ำหนักแห้งรวม
7. การศึกษาระบบรากกกช่วงเก็บเกี่ยวโดยใช้วิธี Profile wall method
8. ศักยภาพของน้ำในลำต้น (Stem water potential) และอัตราการคายน้ำจากใบ

(Transpiration rate) ทำการวัดครั้งเดียวเมื่อกกมีอายุได้ 100 วันหลังปลูก โดยวัดในช่วงเวลา 13.30-14.30 น. วิธีการวัดอัตราการคายน้ำจากใบโดยสุ่มต้นกกที่มีการเจริญเติบโตทางลำต้นอย่างเต็มที่จำนวน 3 ต้นในแต่ละแปลงย่อย วัดอัตราการระเหยน้ำโดยใช้ใบประกอบซึ่งอยู่บริเวณฐานของช่อดอกของลำต้นที่สุ่มมานั้น นำมาใช้ในการตรวจวัดเครื่องมือที่ใช้วัดคือ Steady state porometer รุ่น LI-1600 ส่วนศักยภาพของน้ำในลำต้นนั้น ทำการตัดลำต้นส่วนบนสุดรวมทั้งช่อดอกโดยใช้มีดที่คม ลำต้นที่ได้จะมีความยาวประมาณ 10 เซนติเมตรจากช่อดอกลงมา จากนั้นนำลำต้นมาตรวจวัดโดยใช้เครื่องมือ Pressure chamber วัดจำนวน 3 ต้นต่อแปลงย่อยแล้วจึงนำมาหาค่าเฉลี่ย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางสถิติและการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละหน่วยทดลองตามวิธีการของ (Gomez and Gomez . 1984 ; ปัญญา โพธิ์ดิรัตน์ และสนอง นิลเพ็ชร. 2534) และใช้โปรแกรมช่วยในการวิเคราะห์ทางสถิติ Sirichai เวอร์ชัน 3 ซึ่งพัฒนาโดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ และโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ สำเร็จรูปสำหรับ Windows SPSS เวอร์ชัน 7.5 (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2540) ของบริษัท ISYS Tecnologies Co ., Ltd.

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 สภาพภูมิอากาศ

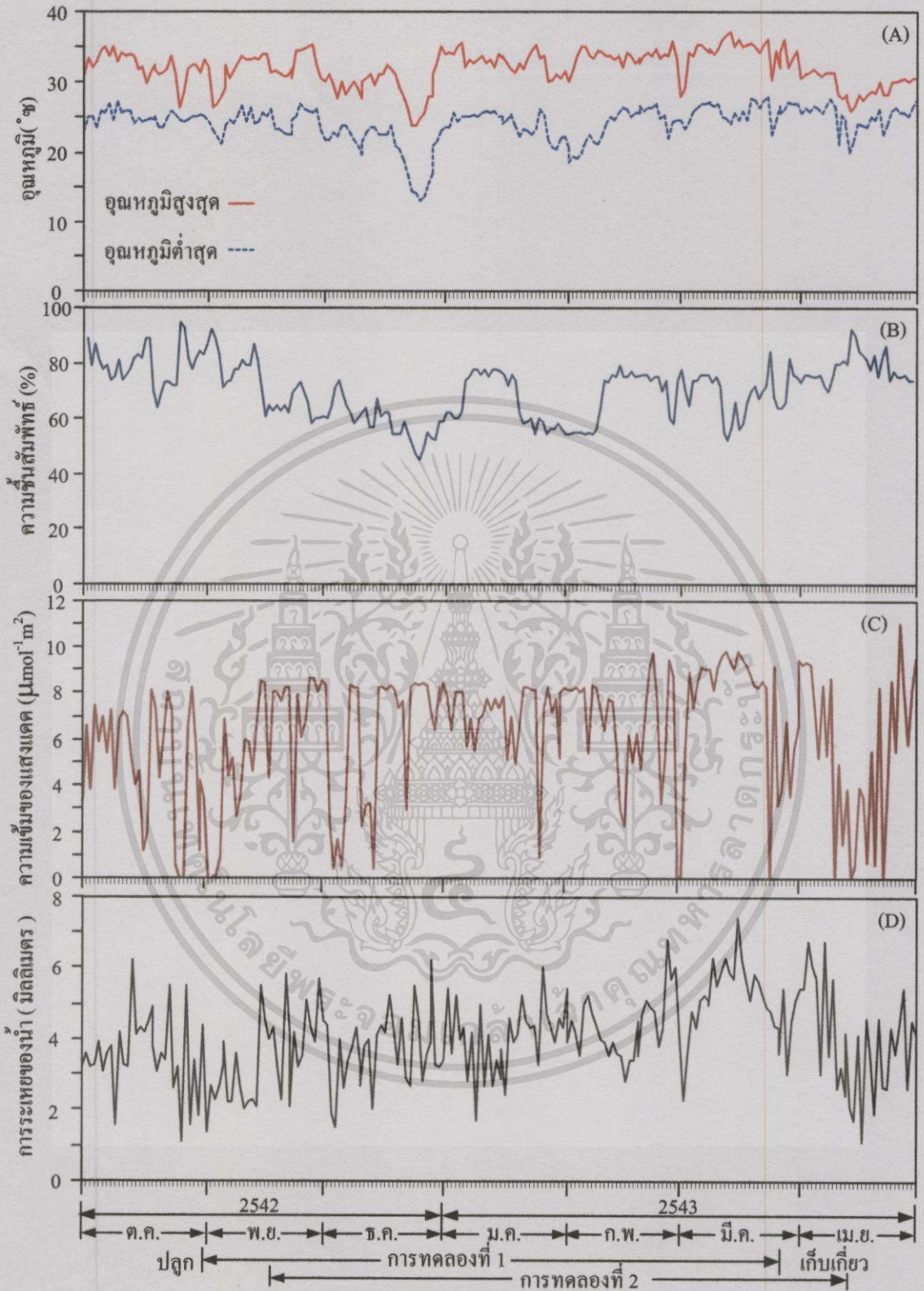
สภาพฟ้าอากาศในช่วงของการทดลองระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543 (รูปที่ 4.1) พบว่าอุณหภูมิสูงสุด และต่ำสุดมีค่าลดต่ำลง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 จนกระทั่งมีค่าต่ำที่สุดวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และหลังจากนั้นก็มีความเพิ่มมากขึ้นในเดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ ความแตกต่างของอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดเฉลี่ยมีค่าประมาณ 8-9 องศาเซลเซียส

ส่วนค่าความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศในเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม พ.ศ.2542 จะมีค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยเท่ากับ 70.06 และ 58.67 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ความชื้นสัมพัทธ์มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 45 เปอร์เซ็นต์ในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542 หลังจากนั้นค่าความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศเฉลี่ยก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 66.58 เปอร์เซ็นต์ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2543 เป็น 67.14 และ 69.32 เปอร์เซ็นต์ในเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม พ.ศ. 2543 ตามลำดับ

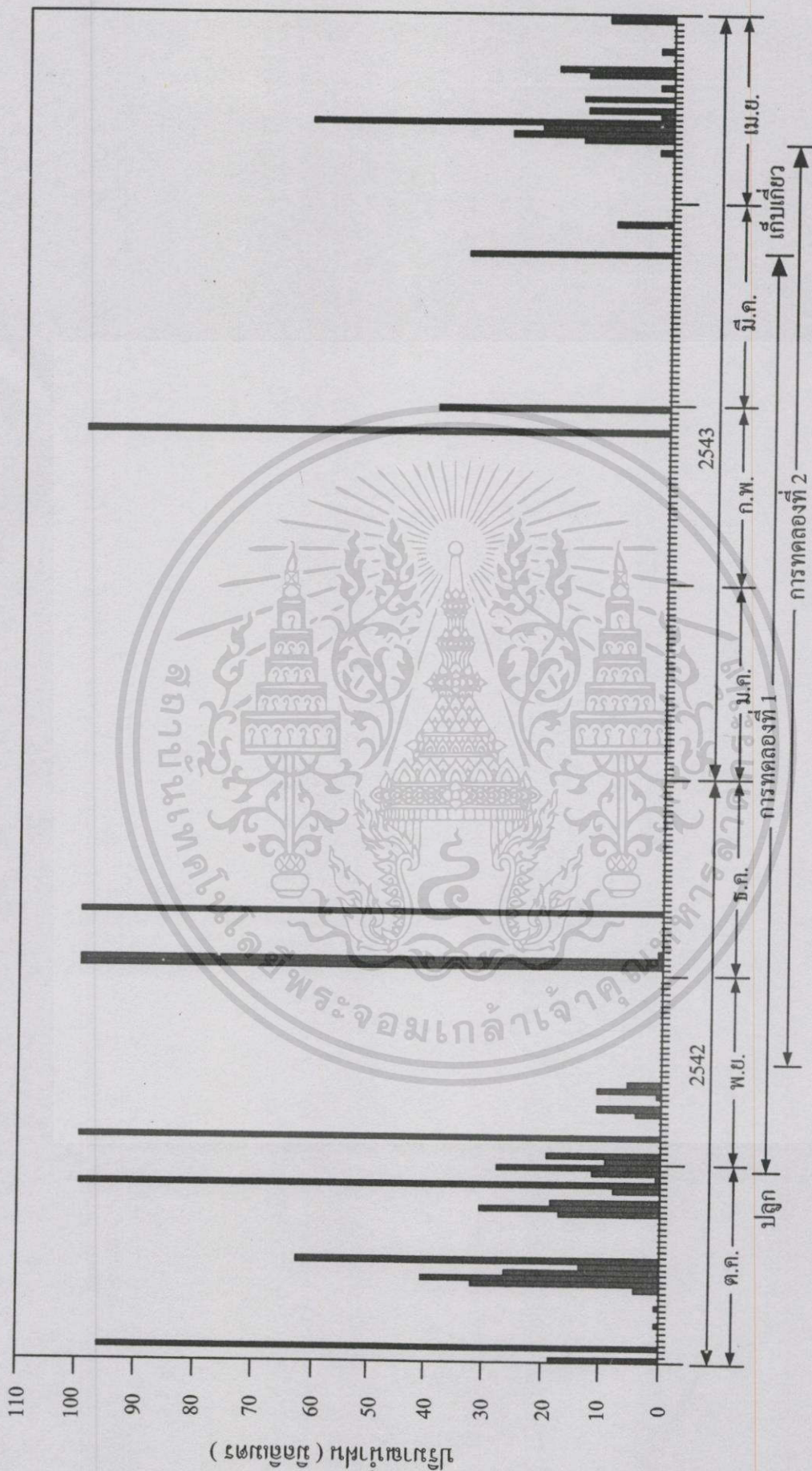
ความเข้มของแสงแดดในแต่ละวันมีความผันแปรเป็นอย่างมาก แต่โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือนจะมีค่าอยู่ประมาณ $5.59-7.15 \mu \text{mols}^{-1} \text{m}^2$ และในเดือนที่มีความเข้มของแสงเฉลี่ยมากที่สุดคือเดือนมีนาคม พ.ศ. 2543 เดือนที่มีความเข้มของแสงเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543

การระเหยของน้ำตลอดการทดลองมีการระเหยของน้ำเฉลี่ยประมาณ 3.71-5.40 มิลลิเมตรต่อวัน เดือนธันวาคม พ.ศ. 2542 มีการระเหยของน้ำเฉลี่ยต่อวันมีค่าน้อยที่สุด และในเดือนมีนาคม มีการระเหยของน้ำเฉลี่ยต่อวันมีค่าสูงที่สุด

ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมา (รูปที่ 4.2) พบว่ามีปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาก่อนข้างน้อย โดยมีปริมาณน้ำฝนตกลงมาเท่ากับ 563.3 มิลลิเมตร การแพร่กระจายของน้ำฝนจะเห็นได้ว่าในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ยังมีฝนตกอยู่แต่พอถึงปลายเดือนพฤศจิกายนก็มีฝนทิ้งช่วงเล็กน้อย หลังจากนั้นในเดือนธันวาคมฝนก็จะกลับมาตกอีกเล็กน้อย แล้วจึงทิ้งช่วงเป็นเวลานานในเดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 การแพร่กระจายของน้ำฝนจะมีเพิ่มมากขึ้นอีกครั้งในเดือนเมษายนซึ่งเป็นช่วงที่กักเริ่มแก่และใกล้เก็บเกี่ยว

รูปที่ 4.1 อุณหภูมิสูงสุด และอุณหภูมิต่ำสุด (A) , ความชื้นสัมพัทธ์ (B) , ความเข้มของแสงแดด(C) และการระเหยของน้ำ (D) ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543

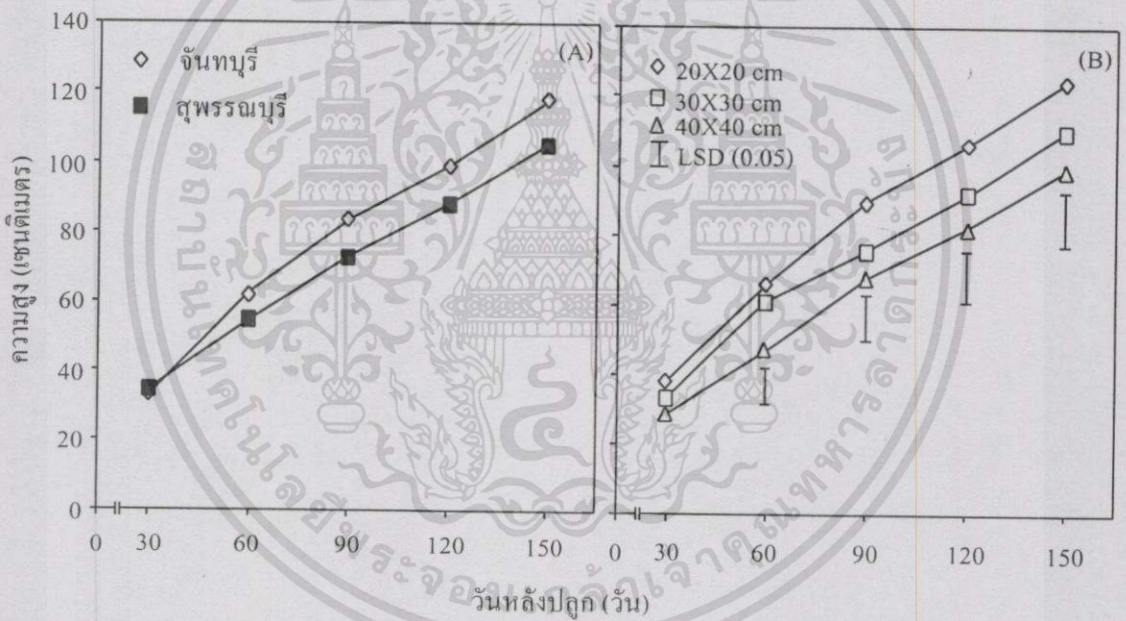
รูปที่ 4.2 ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การทดลองที่ 1 ผลของระยะปลูกที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

4.2.1 ความสูงของลำต้น

ความสูงของลำต้น (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.3A) เพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น กกทั้ง 2 พันธุ์มีความสูงไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตแต่มีแนวโน้มว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีความสูงมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีความสูงเท่ากับ 117.48 และ 104.65 เซนติเมตรตามลำดับ

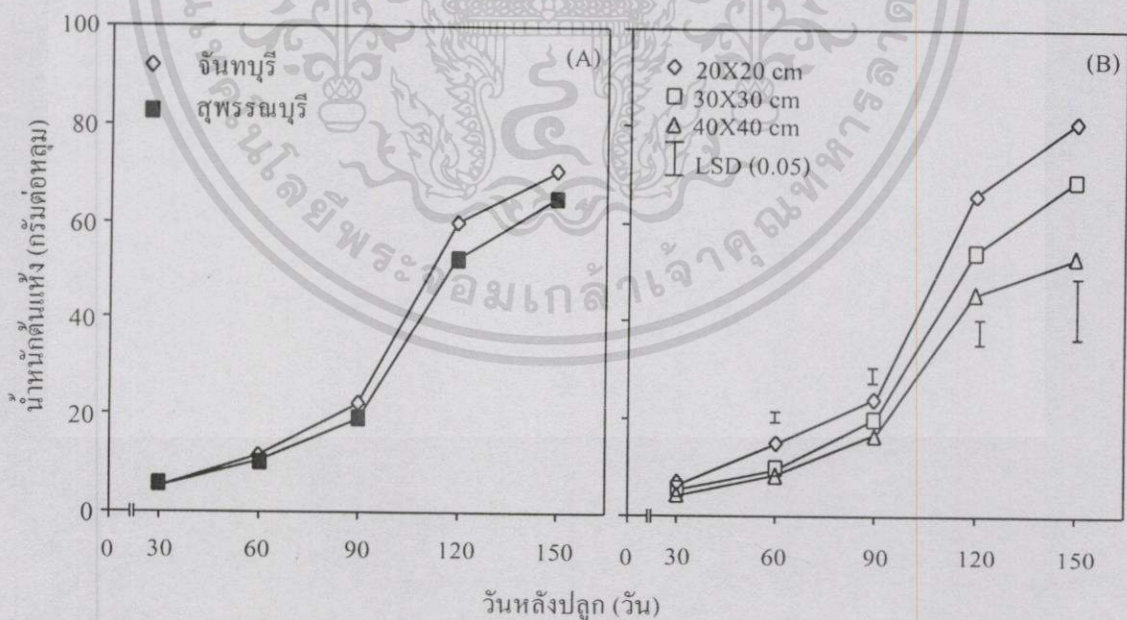

รูปที่ 4.3 ความสูง (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความสูงของกกพันธุ์พื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ส่วนระยะปลูกที่ต่างกันมีผลต่อระดับความสูงของกก (รูปที่ 4.3B) มีค่าแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตยกเว้นที่อายุ 30 วัน กกที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรจะมีความสูงมากกว่ากกที่ใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ ที่อายุ 150 วัน ความสูงของลำต้นกกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตรมีความสูงของลำต้นมากที่สุดเท่ากับ 124.18 เซนติเมตรรองลงมาคือกกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 เซนติเมตร ซึ่งมีความสูงเท่ากับ 110.18 เซนติเมตร ส่วนกกที่ปลูกระยะค่อนข้างห่างคือ 40x40 เซนติเมตรมีความสูงต่ำสุดเท่ากับ 98.84 เซนติเมตร

4.2.2 น้ำหนักต้นแห้ง

น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.4A) พบว่าการสะสมน้ำหนักแห้งมีค่าเพิ่มมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น กกทั้ง 2 พันธุ์มีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งเท่ากับ 70.36 และ 65.21 กรัมต่อหลุมตามลำดับ

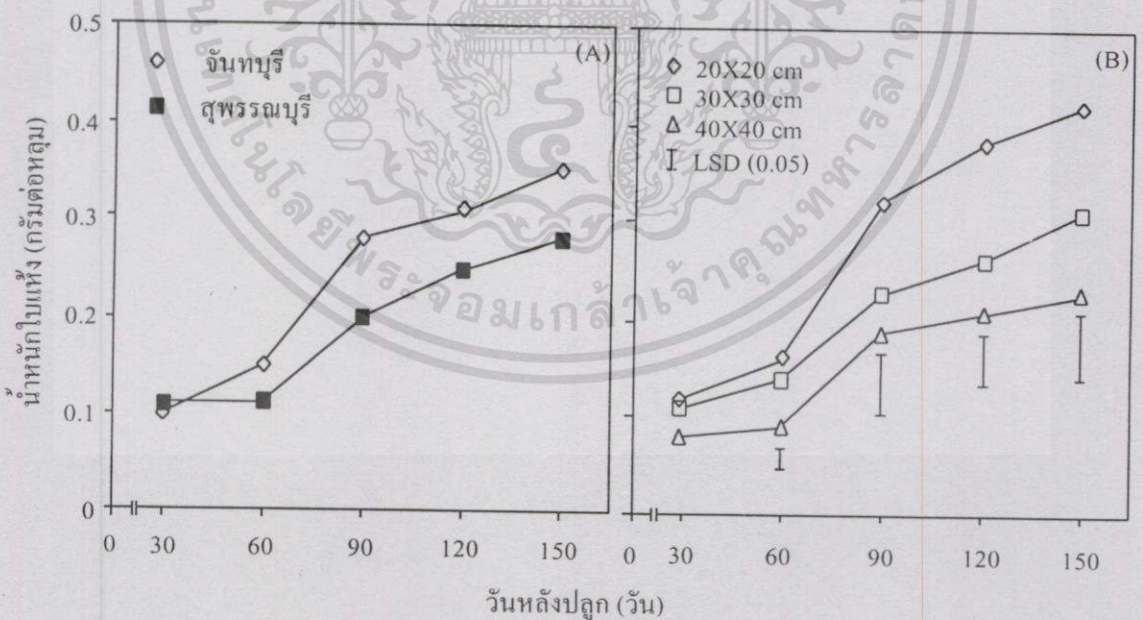

รูปที่ 4.4 น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักต้นแห้งของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ส่วนนกที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.4B) พบว่ามีน้ำหนักต้นแห้งแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตโดยเว้นที่อายุ 30 วัน น้ำหนักต้นแห้งของกกมีค่าสูงสุดที่อายุ 150 วัน โดยกกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรมีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งเท่ากับ 80.44 กรัม ซึ่งมีค่ามากกว่ากกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรเท่ากับ 13.67 และ 33.52 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

4.2.3 น้ำหนักใบแห้ง

น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นฐึ้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.5A) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต แต่มีแนวโน้มว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีน้ำหนักใบแห้งมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี น้ำหนักใบแห้งของกกทั้ง 2 พันธุ์มีค่าเพิ่มมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้นที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีน้ำหนักใบแห้งเท่ากับ 0.35 และ 0.28 กรัมตามลำดับ

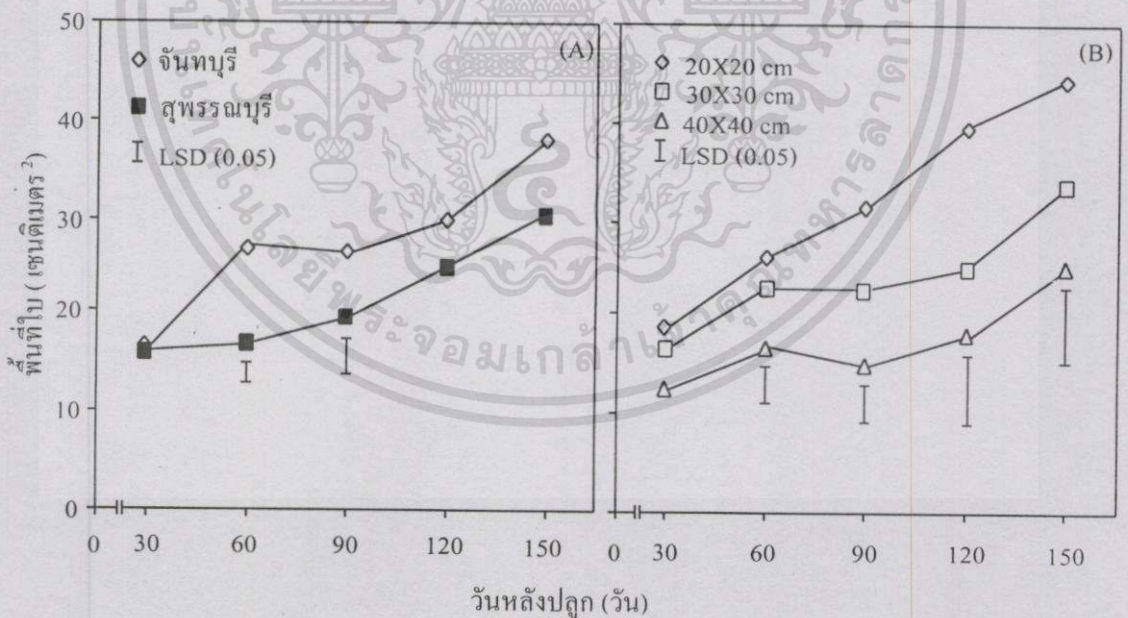

รูปที่ 4.5 น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักใบแห้งของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ระยะปลูกที่แตกต่างกันมีผลต่อการสะสมน้ำหนักใบแห้ง (รูปที่ 4.5B) พบว่ากอกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตรมีน้ำหนักใบแห้งมากกว่ากอกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 เซนติเมตร และ 40x40 เซนติเมตรมีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงการเจริญเติบโตโดยกเว้นที่อายุ 30 วัน ที่อายุ 150 วัน พบว่ากอกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตรมีน้ำหนักใบแห้งเท่ากับ 0.42 กรัม ส่วนกอกที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรมีน้ำหนักใบแห้งเท่ากับ 0.31 และ 0.23 กรัมตามลำดับ

4.2.4 พื้นที่ใบ

พื้นที่ใบ (เซนติเมตร²) ของกอกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.6A) พบว่ามีค่าเพิ่มขึ้นโดยตลอดตั้งแต่กอกมีอายุ 30 วันจนกระทั่งกอกมีอายุ 150 วัน และมีความแตกต่างกันทางสถิติที่อายุ 60 และ 90 วันเท่านั้น พื้นที่ใบส่วนใหญ่ในกอกพันธุ์จันทบุรีมีพื้นที่ใบมากกว่ากอกพันธุ์สุพรรณบุรีทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต

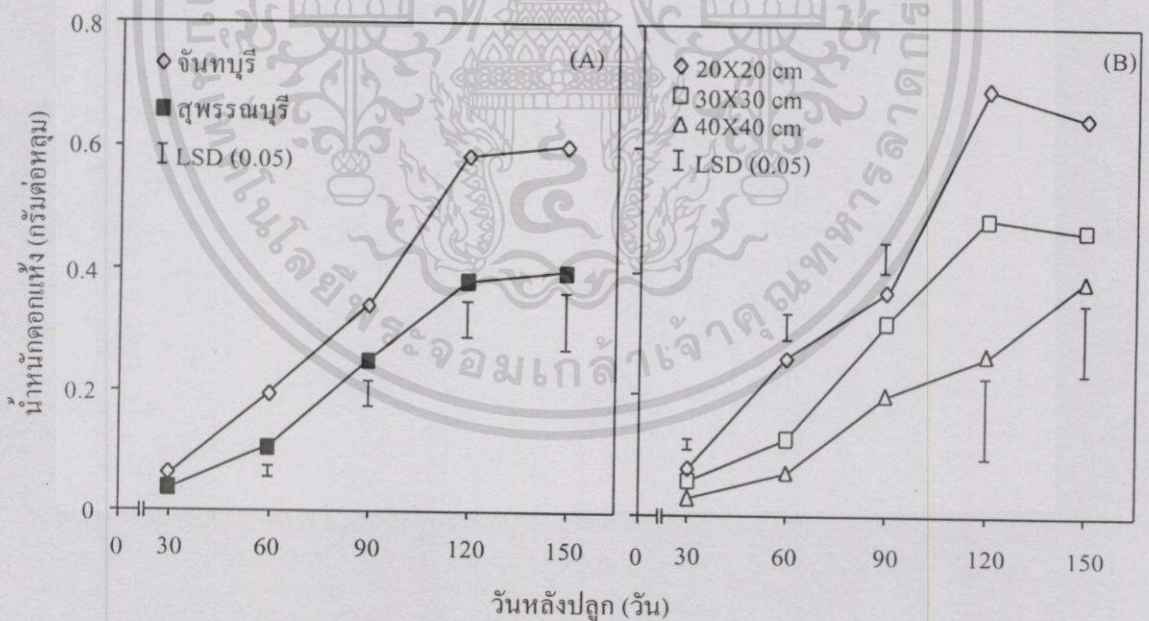

รูปที่ 4.6 พื้นที่ใบ (เซนติเมตร²) ของกอกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใบของกอกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ส่วนระยะปลูกที่ต่างกัน (รูปที่ 4.6B) พบว่ากที่ปลูกโดยระยะ 20x20 เซนติเมตร มีพื้นที่ใบมากกว่ากที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร แตกต่างกันในทางสถิติ ทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตยกเว้นที่อายุ 30 วัน ที่อายุ 150 วันกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตร มีพื้นที่ใบมากกว่ากที่ใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรมากถึง 13.85 และ 33.62 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

4.2.5 น้ำหนักดอกแห้ง

น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกพื้นฐัพื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.7A) พบว่ามีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตยกเว้นที่อายุ 30 วัน โดยกพื้นฐัจันทบุรีมีการสะสมน้ำหนักดอกแห้งมากกว่ากพื้นฐัสุพรรณบุรี ที่อายุ 150 วันกพื้นฐัจันทบุรีมีน้ำหนักดอกแห้งมากกว่ากพื้นฐัสุพรรณบุรีมากถึง 33.33 เปอร์เซ็นต์

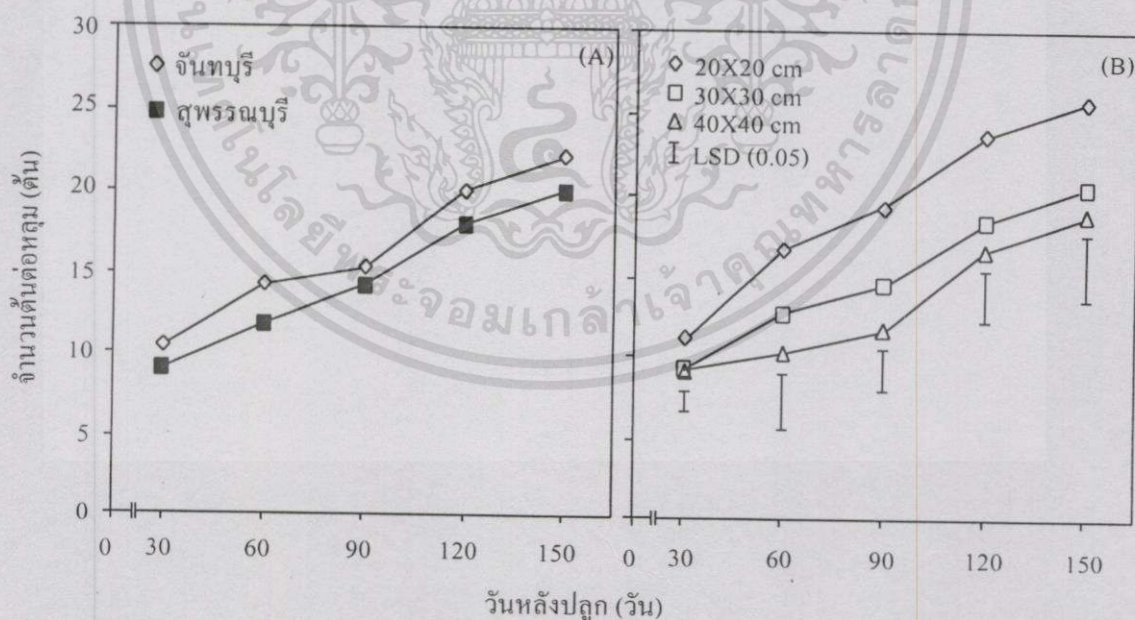

รูปที่ 4.7 น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักดอกแห้งของกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.7B) พบว่าน้ำหนักดอกแห้งมีความแตกต่างกันทางสถิติ ทุกช่วงการเจริญเติบโต น้ำหนักดอกแห้งมีค่ามากที่สุดเมื่อปลูกกักใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตรและมีค่าลดต่ำลงเมื่อใช้ระยะปลูกที่ห่างขึ้นคือ 30x30 เซนติเมตร ส่วนระยะปลูก 40x40 เซนติเมตรกมมีการสะสมน้ำหนักดอกแห้งน้อยที่สุด ที่อายุ 150 วันกักที่ใช้ระยะปลูก 20x20 และ 30x30 เซนติเมตรมีการสะสมน้ำหนักดอกแห้งเท่ากับ 0.65 และ 0.47 กรัม ซึ่งมีค่ามากกว่ากักที่ใช้ระยะปลูก 40x40 เซนติเมตรเท่ากับ 40.00 และ 12.31 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

4.2.6 จำนวนต้นต่อหลุม

จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกักพื้นเมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.8A) พบว่ามีจำนวนต้นเพิ่มมากขึ้นตามอายุที่มากขึ้น กักทั้ง 2 พันธุ์มีจำนวนต้นต่อหลุมไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุ การเจริญเติบโต กักพันธุ์จันทบุรีมีจำนวนต้นต่อหลุมมากกว่ากักพันธุ์สุพรรณบุรีเล็กน้อย ที่อายุ 150 วันกักพันธุ์จันทบุรีและกักพันธุ์สุพรรณบุรีมีจำนวนต้นต่อหลุมเท่ากับ 22.22 และ 19.89 ต้นตามลำดับ

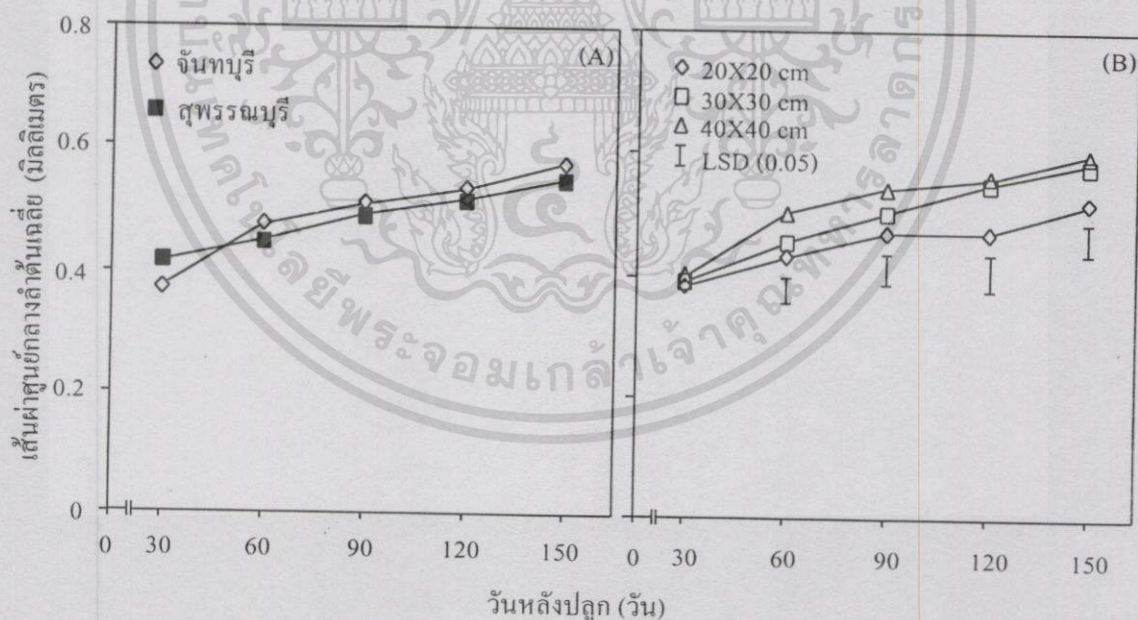

รูปที่ 4.8 จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกักพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อจำนวนต้นของกักพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.8B) พบว่ามีผลต่อจำนวนต้นต่อหลุมของกกคือกกที่ปลูก ระยะ 20x20 เซนติเมตรมีจำนวนต้นต่อหลุมมากกว่ากกที่ปลูกระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ตามลำดับ และมีความแตกต่างในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต จำนวนต้นต่อหลุมของกกมีค่าสูงสุดที่อายุ 150 วัน โดยกกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรมีจำนวนต้นต่อหลุมสูงสุดเท่ากับ 25 ต้น ซึ่งมีค่ามากกว่ากกที่ใช้ระยะปลูก 40x40 เซนติเมตร ที่มีจำนวนต้นต่อหลุมต่ำสุดเท่ากับ 26.68 เปอร์เซ็นต์

4.2.7 เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย

เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.9A) พบว่าไม่มีความแตกต่างในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีเส้นผ่านศูนย์กลางของลำต้นเท่ากับ 0.58 และ 0.55 มิลลิเมตรตามลำดับ

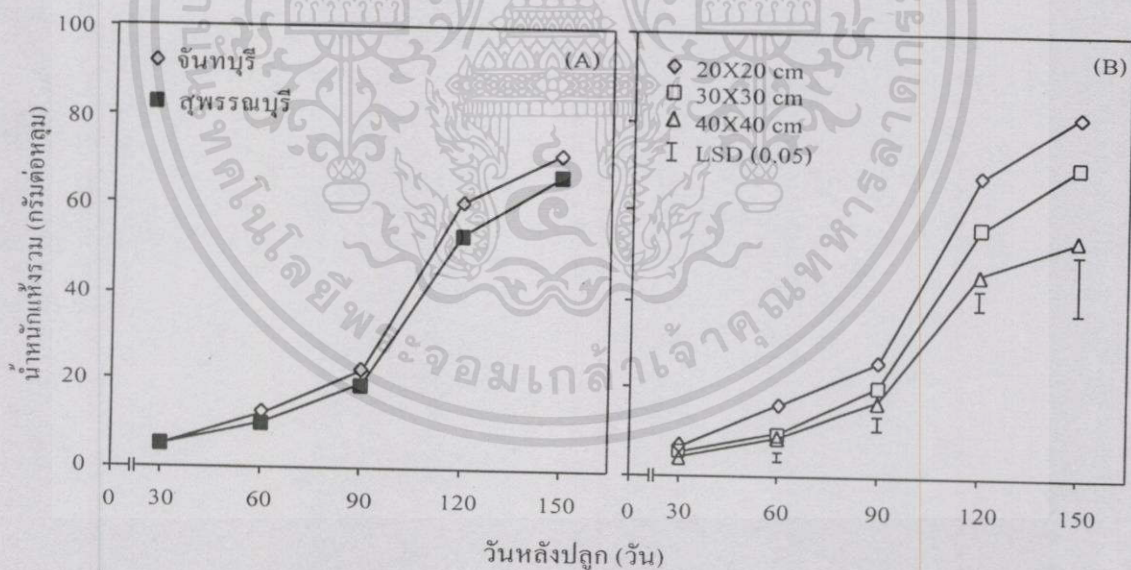

รูปที่ 4.9 เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อเส้นผ่านศูนย์กลางของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ส่วนนกที่ใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.9B) พบว่านกที่ใช้ระยะปลูกแคบคือ 20x20 เซนติเมตรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นน้อยที่สุดรองลงมาคือนกที่ใช้ระยะปลูก 30x30 เซนติเมตร ส่วนนกที่ใช้ระยะปลูก 40x40 เซนติเมตรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นมากที่สุด แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงการเจริญเติบโตโดยนกวัยที่อายุ 30 วัน ที่อายุ 150 วันนกที่ใช้ระยะปลูก 40x40 เซนติเมตรมีเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นมากกว่าที่ระยะปลูก 30x30 และ 20x20 เซนติเมตรเท่ากับ 3.33 และ 13.33 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

4.2.8 น้ำหนักแห้งรวม

น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.10A) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีน้ำหนักแห้งรวมเท่ากับ 71.31 และ 65.89 กรัม

รูปที่ 4.10 น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลของระยะปลูกที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักแห้งรวมของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

ระยะปลูกกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.10B) พบว่ามีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุ การเจริญเติบโตที่อายุ 30 วัน กกที่ใช้ระยะปลูกแคบคือ 20x20 เซนติเมตรมีการสะสมน้ำหนักแห้งรวมมากกว่าที่กกที่ใช้ระยะปลูกห่างคือ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ที่อายุ 150 วันกกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรมีน้ำหนักแห้งรวมเท่ากับ 81.50 กรัมต่อหลุม รองลงมาคือกกที่ปลูกระยะ 30x30 เซนติเมตรเท่ากับ 70.21 กรัมต่อหลุม ส่วนกกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 40x40 เซนติเมตร มีน้ำหนักแห้งรวมต่ำที่สุดเท่ากับ 54.10 กรัมต่อหลุม

4.2.9 ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง

ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (ตารางที่ 4.1) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ กกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีให้ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งเฉลี่ยเท่ากับ 1,708 และ 1,617 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ

ส่วนระยะปลูกที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งของกกเป็นอย่างมาก กล่าวคือเมื่อปลูกกกใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรกกให้ผลผลิตเท่ากับ 3,218 กิโลกรัมต่อไร่และเมื่อเพิ่มระยะปลูกเป็น 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ผลผลิตของกกจะมีค่าลดลงมากถึง 61.62 และ 83.37 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในช่วงเก็บเกี่ยว

ระยะปลูก (เซนติเมตร)	พันธุ์		เฉลี่ย	LSD (0.05)
	จันทบุรี	สุพรรณบุรี		
20x20	3,280	3,155	3,218	
30x30	1,264	1,205	1,235	377
40x40	580	490	535	
เฉลี่ย	1,708	1,617		
LSD (0.05)	ns			
CV (a)%(พันธุ์)	19.95			
CV (b)%(ระยะปลูก)	17.05			

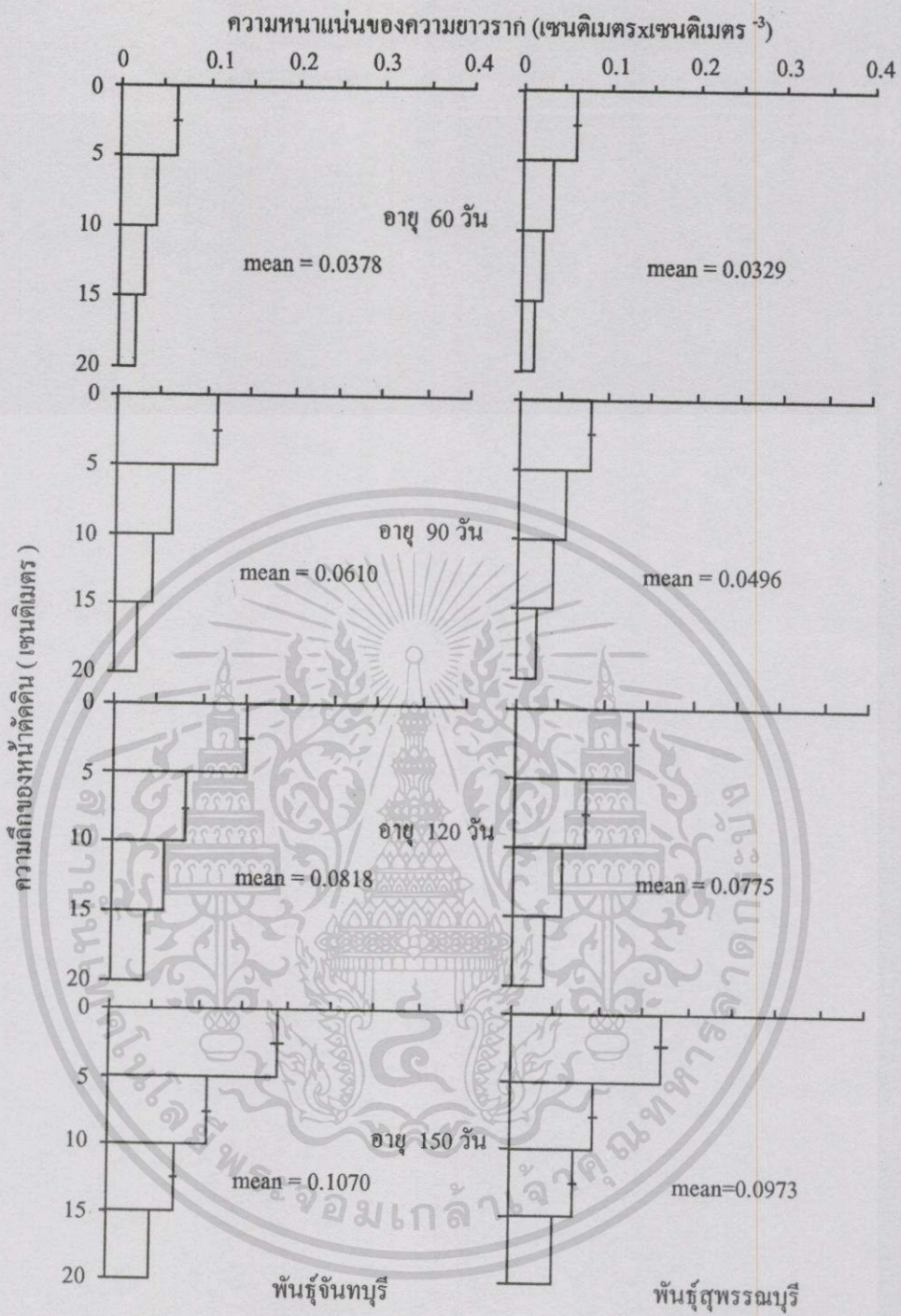
ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

4.2.10 การเจริญเติบโตของรากกที่อายุแตกต่างกันที่ศึกษาโดย Core sampling method

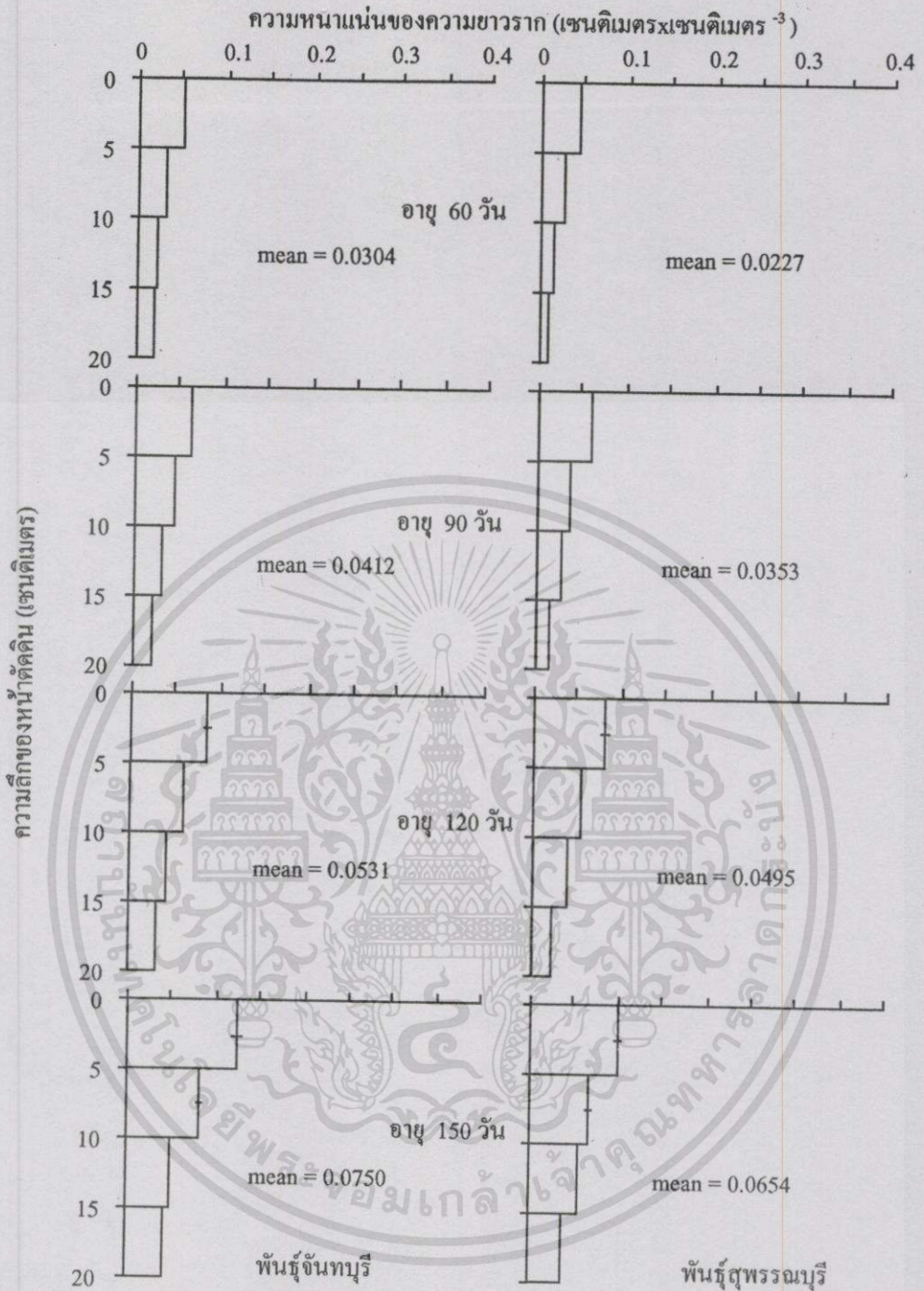
ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยของกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.11) พบว่าในช่วงแรกของการเจริญเติบโตที่อายุ 60 วัน การเจริญเติบโตของรากส่วนใหญ่เป็นไปในแนวตั้งมากกว่าในแนวระดับ และกสามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกมากกว่า 20 เซนติเมตร ต่อมาเมื่อกมีอายุเพิ่มมากขึ้นที่อายุ 90 , 120 และ 150 วัน การเจริญเติบโตของรากก็เป็นไปในแนวระดับเพิ่มมากขึ้น ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยมีค่ามากที่สุดที่ระดับความลึก 0-5 เซนติเมตร และมีค่าลดลงเมื่อความลึกของชั้นดินเพิ่มขึ้น กพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยมากกว่า กพันธุ์สุพรรณบุรีตลอดช่วงอายุการเจริญเติบโตทั้งที่บริเวณตรงต้น (รูปที่ 4.12) และระหว่างต้น (รูปที่ 4.13)

ส่วนระยะปลูกกที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.14) พบว่ากที่ใช้ระยะปลูกแคบคือ 20x20 เซนติเมตรมีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยมีค่ามากกว่ากที่ใช้ระยะปลูกที่ห่างคือ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับตลอดช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยของกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตรมีค่าเท่ากับ 0.118 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ ซึ่งมีค่ามากกว่ากที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรที่มีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยเพียง 0.1020 และ 0.0872 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ ตามลำดับ

ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตรงต้น (รูปที่ 4.15) และระหว่างต้น (รูปที่ 4.16) ของกที่ใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน พบว่าความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตรงต้นจะมีค่ามากกว่าความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยระหว่างต้น และระยะปลูกที่แคบคือระยะ 20x20 เซนติเมตรความหนาแน่นของความยาวรากกเฉลี่ยทั้งบริเวณตรงต้นและระหว่างต้นก็มีค่ามากกว่ากที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่ห่างคือที่ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตลอดช่วงอายุการเจริญเติบโตจนกระทั่งเก็บเกี่ยวที่อายุ 150 วัน

รูปที่ 4.11 ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ย (เซนติเมตรxเซนติเมตร⁻³) ของกกพื้นที่พื้นที่เมือง 2 พื้นที่ที่มีอายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (—= ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตลอดทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร))

รูปที่ 4.13

ความหนาแน่นของความยาวรากระหว่างดิน (เซนติเมตร³เซนติเมตร⁻³) ของกกพื้นที่เมือง 2 พื้นที่ที่อายุต่าง ๆ กัน เมื่อใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน (— = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, mean = ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยตลอดทั้ง Soil profile (0-20 เซนติเมตร))

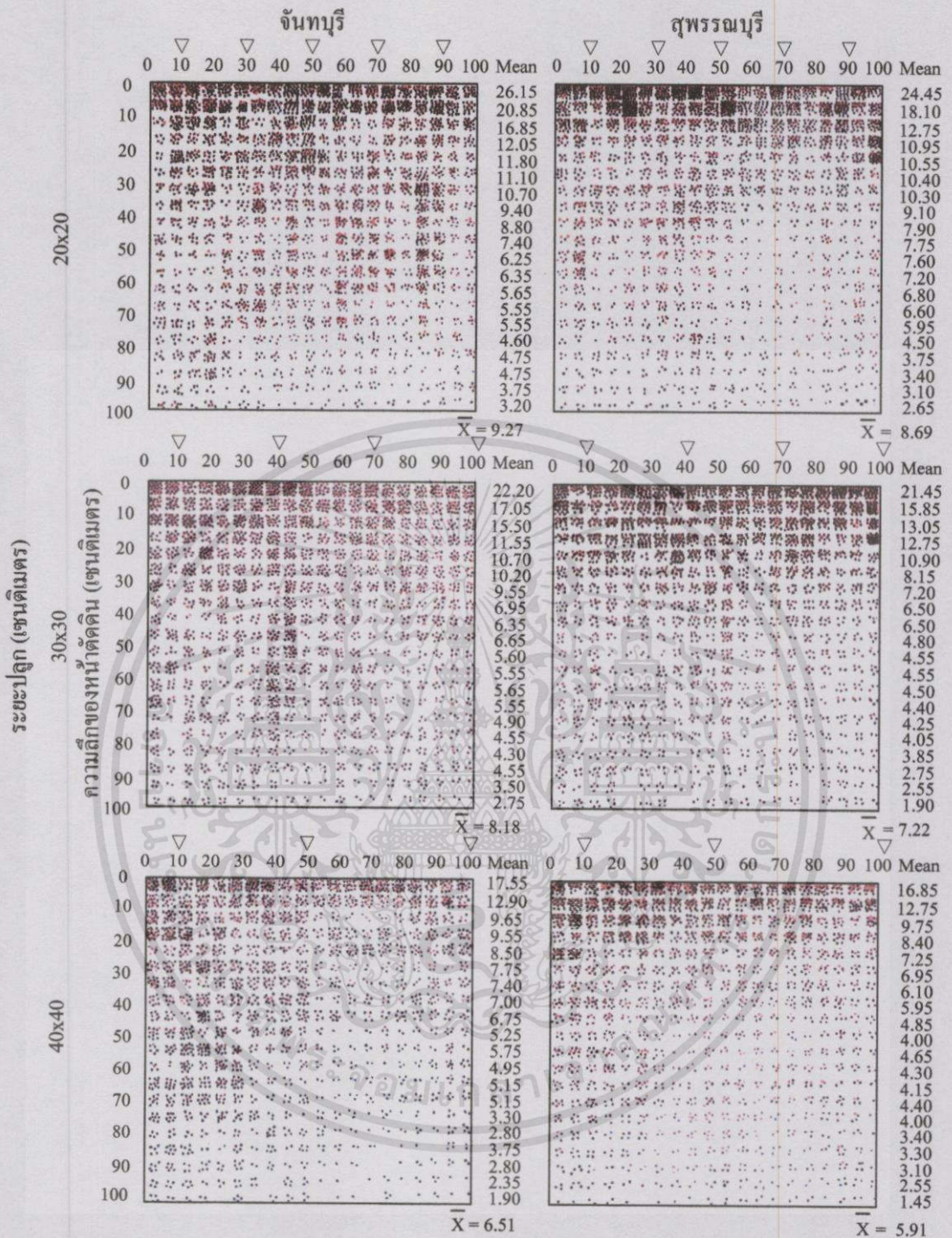
4.2.11 การเจริญเติบโตของรากกช่วงเก็บเกี่ยวที่ศึกษาโดย Profile wall method

การเจริญเติบโตของรากกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ในช่วงเก็บเกี่ยว (รูปที่ 4.17) พบว่ากพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของจำนวนรากเฉลี่ยมากกว่ากพันธุ์สุพรรณบุรี กที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกันพบว่าระยะปลูกที่ห่างขึ้นจาก 20x20 เซนติเมตรเป็น 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร มีผลทำให้ความหนาแน่นของจำนวนรากเฉลี่ยมีค่าลดลงอย่างเด่นชัด ในกพันธุ์จันทบุรีมีค่าลดลงจาก 9.27 รากxเซนติเมตร² เป็น 8.18 และ 6.51 รากxเซนติเมตร² ส่วนในกพันธุ์สุพรรณบุรีมีค่าลดลงจาก 8.69 รากxเซนติเมตร² เป็น 7.22 และ 5.91 รากxเซนติเมตร² ตามลำดับ

ความหนาแน่นของความยาวรากของกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.18) พบว่ามีการกระจายของความยาวรากเหมือนกับความหนาแน่นของจำนวนราก กทั้งพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยมีค่ามากที่สุดเมื่อปลูกที่ระยะ 20x20 เซนติเมตรเท่ากับ 0.741 และ 0.695 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ และมีค่าลดลงเมื่อระยะปลูกห่างขึ้นเป็น 30x30 เซนติเมตรและ 40x40 เซนติเมตร ซึ่งมีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยเท่ากับ 0.654 และ 0.521 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ ในกพันธุ์จันทบุรีและมีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยเท่ากับ 0.577 และ 0.472 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ ในกพันธุ์สุพรรณบุรีตามลำดับ

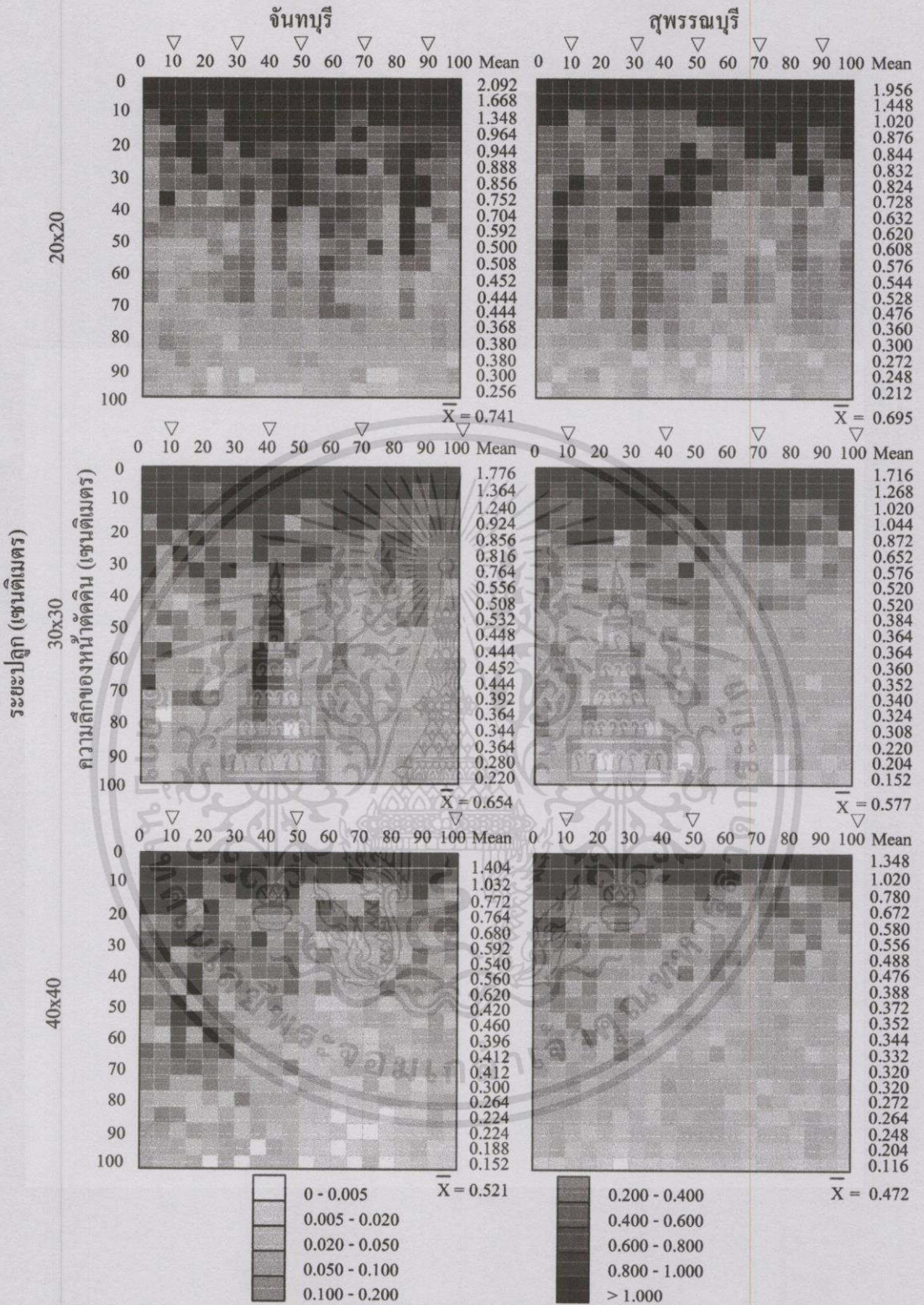
รากกส่วนใหญ่ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ มีการแพร่กระจายอยู่ที่ระดับความลึก 0-30 เซนติเมตรจากผิวดิน และเมื่อความลึกของดินเพิ่มขึ้นการแพร่กระจายของรากโดยเฉลี่ยทั้งความหนาแน่นของจำนวนรากและความหนาแน่นของความยาวรากก็มีค่าลดลง และมีค่าต่ำสุดที่ระดับความลึก 100 เซนติเมตร จากการทดลองนี้พบว่าความหนาแน่นของจำนวนรากของกทั้ง 2 พันธุ์ที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกันและระดับความลึกของดินมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแบบเอกซ์โปเนนเชียล (รูปที่ 4.19)

นอกจากนี้ความแข็งของดินที่ระดับความลึกแตกต่างกัน (ตารางที่ 4.2) พบว่าบริเวณดินชั้นบนความแข็งของดินมีไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับชั้นที่ลึกลงไปบริเวณระดับความลึกของดินที่ 30-40 เซนติเมตร พบว่าดินชั้นนี้ค่อนข้างแข็งคือ มีความแข็งมากที่สุดอยู่ระหว่าง 7.33 ถึง 10.67 มิลลิเมตรและเมื่อระดับความลึกของชั้นดินเพิ่มมากขึ้น ความแข็งของดินก็มีค่าลดลง ความแข็งของดินนี้ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการแพร่กระจายและการหยั่งลึกของรากก กทั้ง 2 พันธุ์เมื่อปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกันคือ 20x20 , 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรสามารถหยั่งรากลงไปในดินได้ลึกมากกว่า 100 เซนติเมตร

รูปที่ 4.17

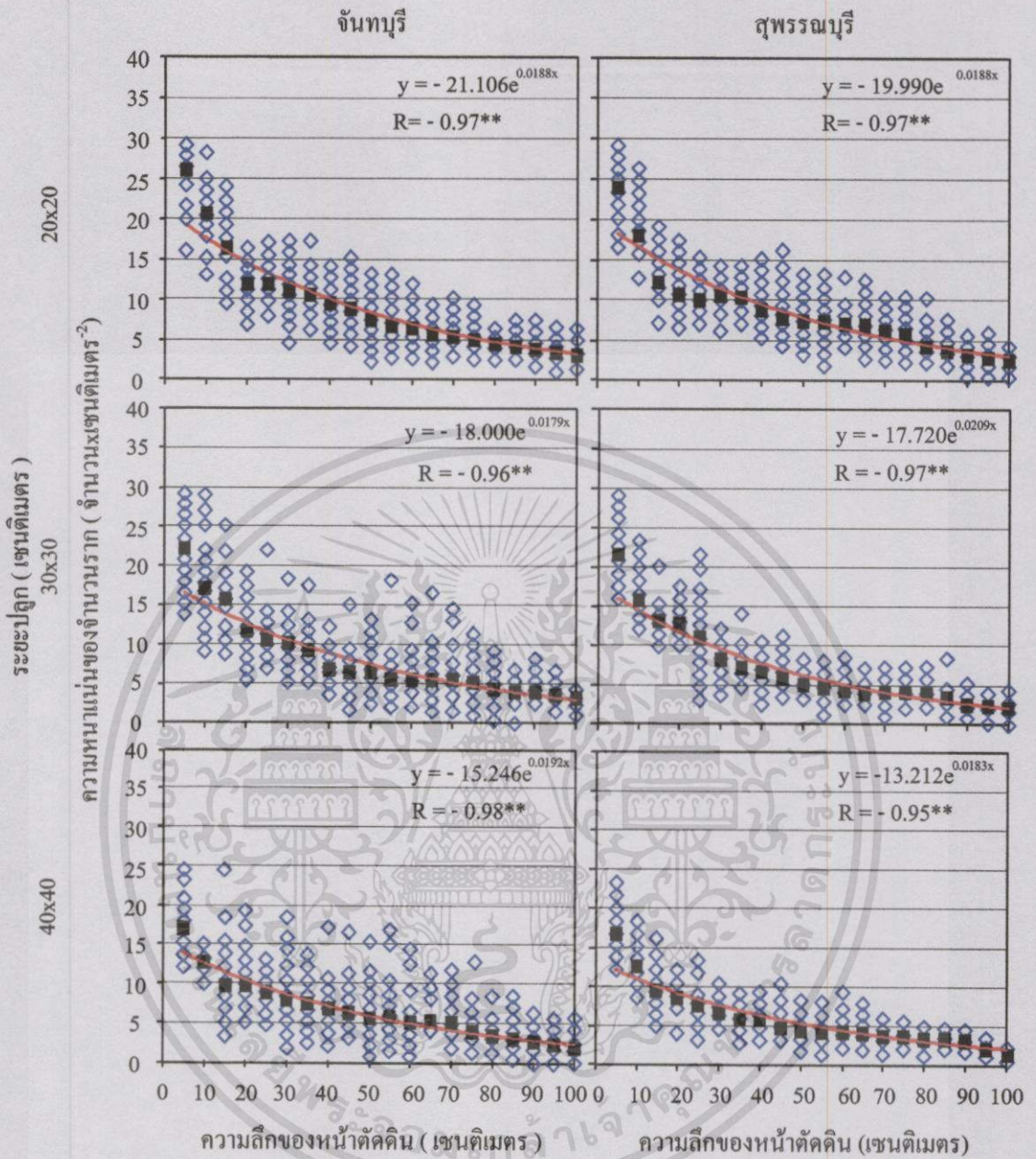
ความหนาแน่นของจำนวนราก(จำนวนรากxเซนติเมตร²)ในระยะช่วงเก็บเกี่ยวของ กก 2 พันธุ์ที่ปลูกภายใต้สภาพระยะปลูกที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร², Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวตั้ง ซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก)

รูปที่ 4.18

ความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตร³xเซนติเมตร⁻³) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ในช่วงเก็บเกี่ยวที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของความยาวรากทั้งหมด Soil profile , 100 x 100 x 0.5 เซนติเมตร³, Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวตั้งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร²) ของกก 2 พันธุ์ กับระดับความลึกของดิน ภายใต้สภาพของระยะปลูกที่แตกต่างกัน (** : $p < 0.01$)

ตารางที่ 4.2 ความแข็งแรงของชั้นดิน (มิลติเมตร) ของกอก 2 พันธุ์ ในแปลงปลูกที่ใช้ระยะปลูกแตกต่างกัน

ความลึกของหน้าตัดดิน (เซนติเมตร)	จำนวนไร่				สุพรรณบุรี ระยะปลูก (เซนติเมตร)
	ระยะปลูก (เซนติเมตร)				
	20 x 20	30 x 30	40 x 40	20 x 20	
10	5.33	5.17	5.67	5.33	4.98
20	7.67	6.44	6.29	6.50	6.02
30	9.75	10.34	9.17	10.33	10.33
40	10.00	9.67	8.42	9.76	7.33
50	8.42	7.50	7.80	8.83	9.83
60	7.00	6.83	6.35	7.04	8.33
70	6.25	5.17	5.50	4.67	6.33
80	4.17	4.33	4.67	4.50	4.50
90	2.84	3.67	3.21	3.17	3.67
100	2.16	2.53	2.00	2.83	2.83
ค่าเฉลี่ย	6.36 ± 0.86	6.15 ± 0.79	5.90 ± 0.70	6.29 ± 0.84	6.41 ± 0.80

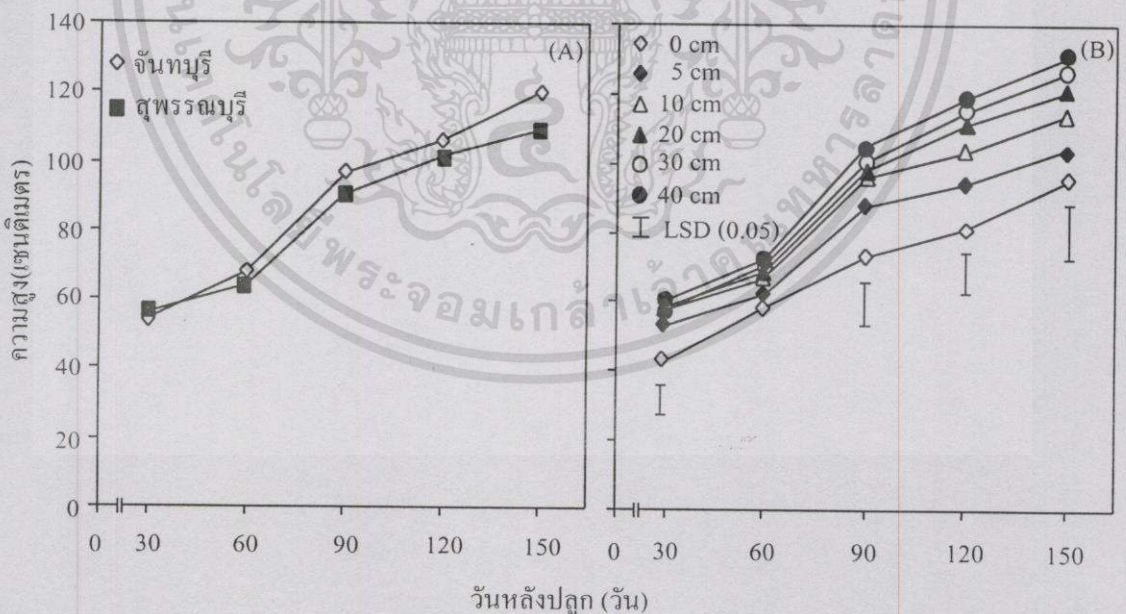
เฉลี่ย ± ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

4.3 การทดลองที่ 2 ผลของความลึกของน้ำที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น ราก และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

4.3.1 ความสูงของลำต้น

ความสูงของลำต้น (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.20A) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต และมีความสูงมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มมากขึ้น ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีมีความสูงเท่ากับ 120.76 เซนติเมตร และกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีความสูงเท่ากับ 109.84 เซนติเมตร

ความลึกของระดับน้ำที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.20B) พบว่าเมื่อควบคุมระดับการให้น้ำแก่กที่ระดับ 40 เซนติเมตร กกมีความสูงมากที่สุดรองลงมาก็คือที่ระดับ 30 , 20 , 10 และ 5 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนกกที่ได้รับน้ำที่ 0 เซนติเมตรจะมีความสูงน้อยที่สุดแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงการเจริญโดยกเว้นที่อายุ 60 วัน ที่อายุ 150 วันกกที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตรมีความสูงมากที่สุดเท่ากับ 130.94 เซนติเมตร และมีค่ามากกว่ากกที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตรที่มีความสูงต่ำที่สุดเท่ากับ 27.28 เปอร์เซ็นต์

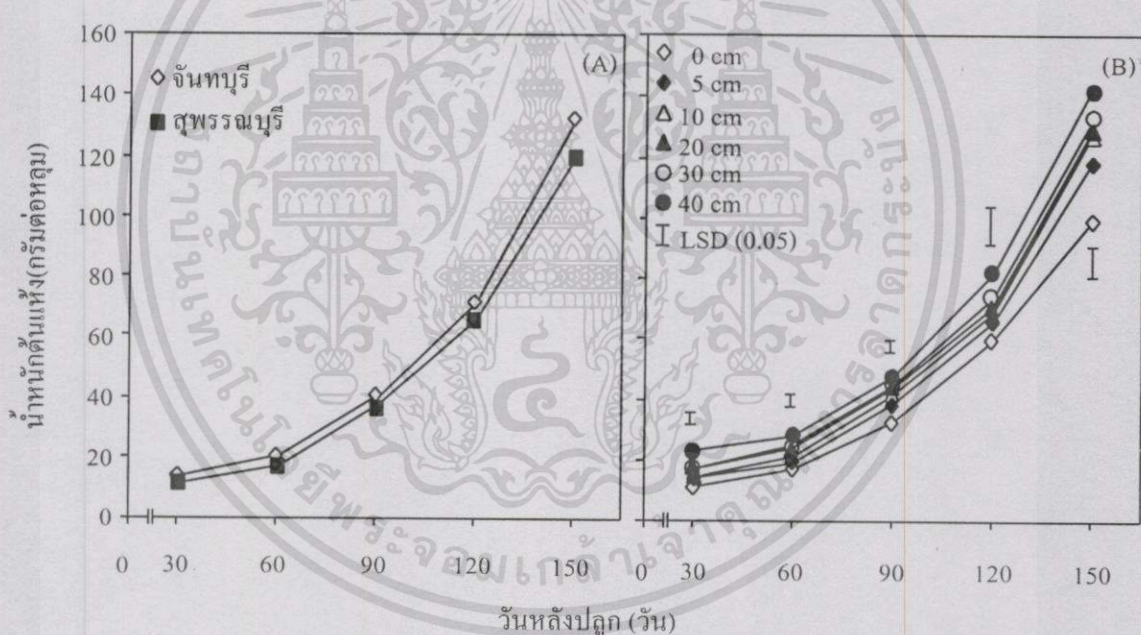

รูปที่ 4.20 ความสูง (เซนติเมตร) ของลำต้นกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรี ที่อายุต่างๆ กัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความสูงของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.2 น้ำหนักต้นแห้ง

น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.21A) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีน้ำหนักต้นแห้งมากที่สุดเท่ากับ 132.50 และ 119.94 กรัมต่อหลุมตามลำดับ

ความลึกของระดับน้ำที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.21B) พบว่ามีผลต่อน้ำหนักต้นแห้งของกกโดยตรง กกที่ได้รับน้ำระดับ 0 เซนติเมตรมีน้ำหนักต้นแห้งต่ำที่สุด และกกมีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งมากขึ้นเมื่อได้รับน้ำที่ระดับความลึกเพิ่มมากขึ้น แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต แต่อย่างไรก็ตามกกที่ได้รับน้ำระดับความลึกสูงที่สุดคือ 40 เซนติเมตรมีน้ำหนักต้นแห้งมากที่สุด

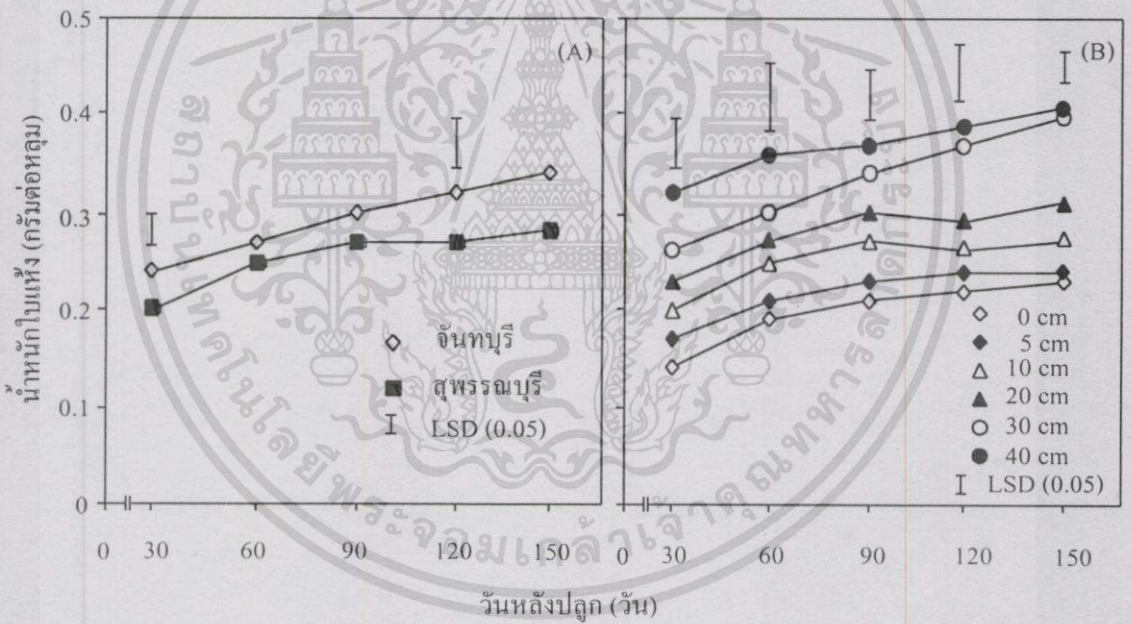

รูปที่ 4.21 น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักต้นแห้งของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.3 น้ำหนักใบแห้ง

น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.22A) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติยกเว้นที่อายุ 30 วันและ 120 วัน การสะสมน้ำหนักใบแห้งของกกทั้ง 2 พันธุ์มีค่ามากที่สุด ที่อายุ 150 วัน โดยกกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีน้ำหนักใบแห้งเท่ากับ 0.34 และ 0.28 กรัมต่อหลุมตามลำดับ

ส่วนความลึกของระดับน้ำที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.22B) พบว่ากกที่ได้รับน้ำในระดับความลึก 0, 5, 10 และ 20 เซนติเมตร มีการสะสมน้ำหนักใบแห้งต่ำกว่ากกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 30 และ 40 เซนติเมตร แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกที่ได้รับน้ำในระดับความลึก 40 เซนติเมตรมีน้ำหนักใบแห้งเท่ากับ 0.41 กรัม ซึ่งมีค่ามากกว่ากกที่ได้รับน้ำในระดับความลึก 30, 20, 10, 5 และ 0 เซนติเมตรเท่ากับ 2.44, 2.96, 31.71, 39.02 และ 41.47 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

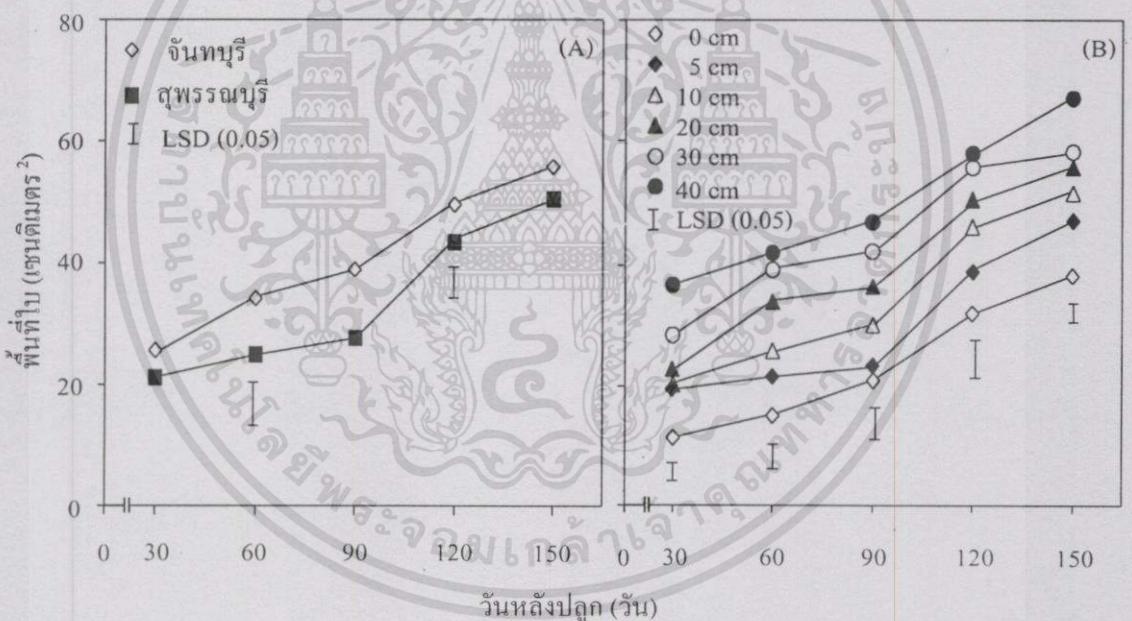

รูปที่ 4.22 น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักใบแห้งของกกพันธุ์พื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.4 พื้นที่ใบ

พื้นที่ใบ (เซนติเมตร²) ของกกพื้นเมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.23A) พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติยกเว้นที่อายุ 60 และ 120 วัน พื้นที่ใบของกามีค่าเพิ่มขึ้นตั้งแต่กมีอายุ 30 วันจนกระทั่งมีค่าสูงสุดที่อายุ 150 วัน ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีพื้นที่ใบเท่ากับ 55.98 และ 50.24 เซนติเมตร² ตามลำดับ

ส่วนระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.23B) พบว่ากกที่ได้รับน้ำในปริมาณน้อยคือที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตรมีพื้นที่ใบต่ำที่สุด และพื้นที่ใบมีค่าเพิ่มมากขึ้น เมื่อกกได้รับน้ำในระดับความลึกที่เพิ่มมากขึ้นคือที่ระดับ 5, 10, 20, 30 และ 40 เซนติเมตรตามลำดับ ที่อายุ 150 วันกกที่ได้รับน้ำระดับ 40 เซนติเมตรมีพื้นที่ใบมากกว่ากกที่ได้รับน้ำระดับ 30, 20, 10, 5 และ 0 เซนติเมตรเท่ากับ 13.92, 17.16, 23.19, 30.65 และ 43.34 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

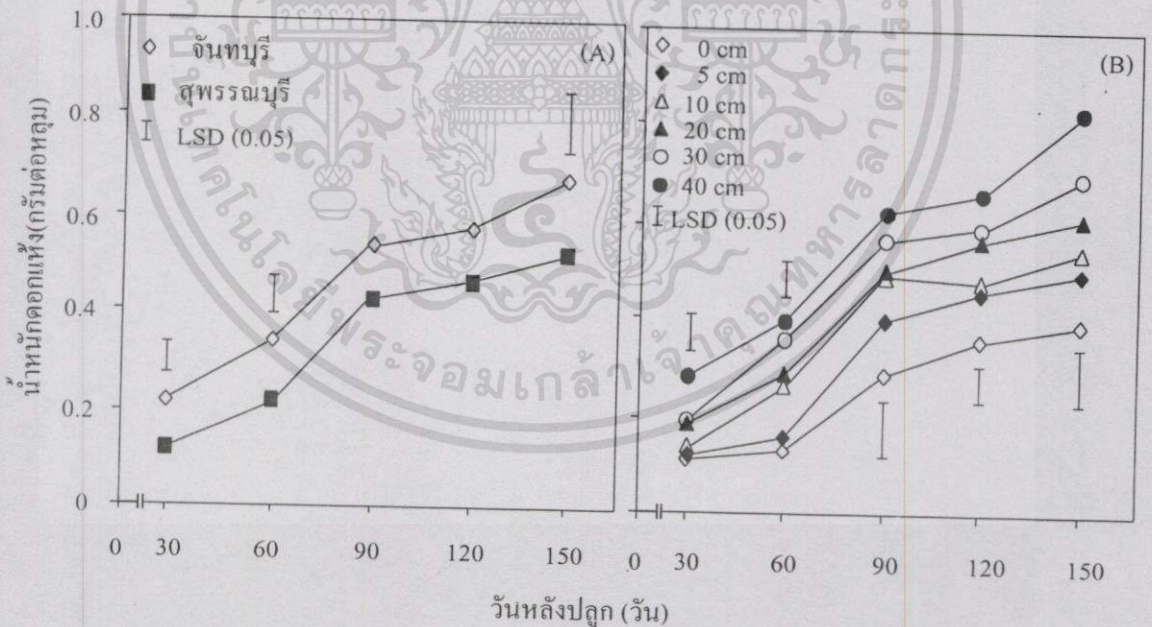

รูปที่ 4.23 พื้นที่ใบ (เซนติเมตร²) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใบของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.5 น้ำหนักดอกแห้ง

น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นที่เมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.24A) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีการสะสมน้ำหนักดอกแห้งมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตโดยเว้นที่อายุ 90 และ 120 วัน ที่อายุ 150 วันพบว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีน้ำหนักดอกแห้งมากที่สุดเท่ากับ 0.67 กรัมซึ่งมีค่ามากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรีที่มีน้ำหนักดอกแห้งเท่ากับ 0.52 กรัมตามลำดับ

ความลึกของระดับน้ำที่แตกต่างกัน (รูปที่ 4.24B) พบว่ากกที่ได้รับน้ำในปริมาณน้อยคือที่ระดับความลึกของน้ำที่ 0 เซนติเมตรกกมีน้ำหนักดอกแห้งน้อยที่สุด และเมื่อกกได้รับน้ำในระดับความลึกที่เพิ่มขึ้นเป็น 5, 10, 20 และ 30 เซนติเมตร น้ำหนักดอกแห้งของกกก็มีค่าเพิ่มมากขึ้นตามลำดับจนมีค่าสูงสุด เมื่อกกได้รับน้ำที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตร มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตรมีน้ำหนักดอกแห้งสูงสุดเท่ากับ 0.83 กรัม ซึ่งมีค่ามากกว่ากกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตรเท่ากับ 53.02 เปอร์เซ็นต์

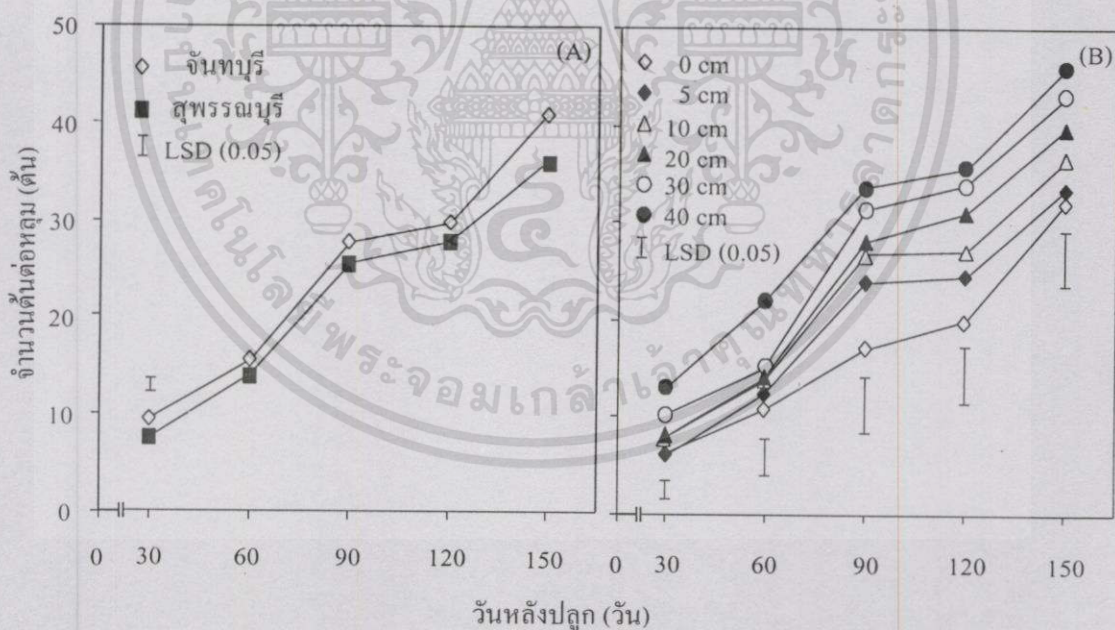

รูปที่ 4.24 น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักดอกแห้งของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.6 จำนวนต้นต่อหลุม

จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.25A) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีจำนวนต้นต่อหลุมไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตโดยกเว้นที่อายุ 30 วัน จำนวนต้นต่อหลุมของกกทั้ง 2 พันธุ์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่อายุ 30 วันจนกระทั่งมีค่ามากที่สุดที่อายุ 150 วัน ที่อายุ 150 วันกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีจำนวนต้นต่อหลุมเท่ากับ 41.17 และ 36.17 ต้นต่อหลุมตามลำดับ

ความลึกของน้ำที่ระดับแตกต่างกัน (รูปที่ 4.25B) พบว่ากกที่ได้รับน้ำที่ระดับ 0 เซนติเมตรมีจำนวนต้นต่อหลุมต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกกที่ปลูกอยู่ที่ความลึกของน้ำระดับ 5 , 10 , 20 และ 30 เซนติเมตร ส่วนกกที่ปลูกอยู่ที่ความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตรมีจำนวนต้นต่อหลุมสูงสุดแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกที่ปลูกอยู่ในระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตร มีจำนวนต้นต่ำสุดเท่ากับ 32.50 ต้นในขณะที่กกที่ปลูกอยู่ในระดับน้ำที่มีความลึก 40 เซนติเมตร มีจำนวนต้นต่อหลุมสูงที่สุดเท่ากับ 46.00 ต้น

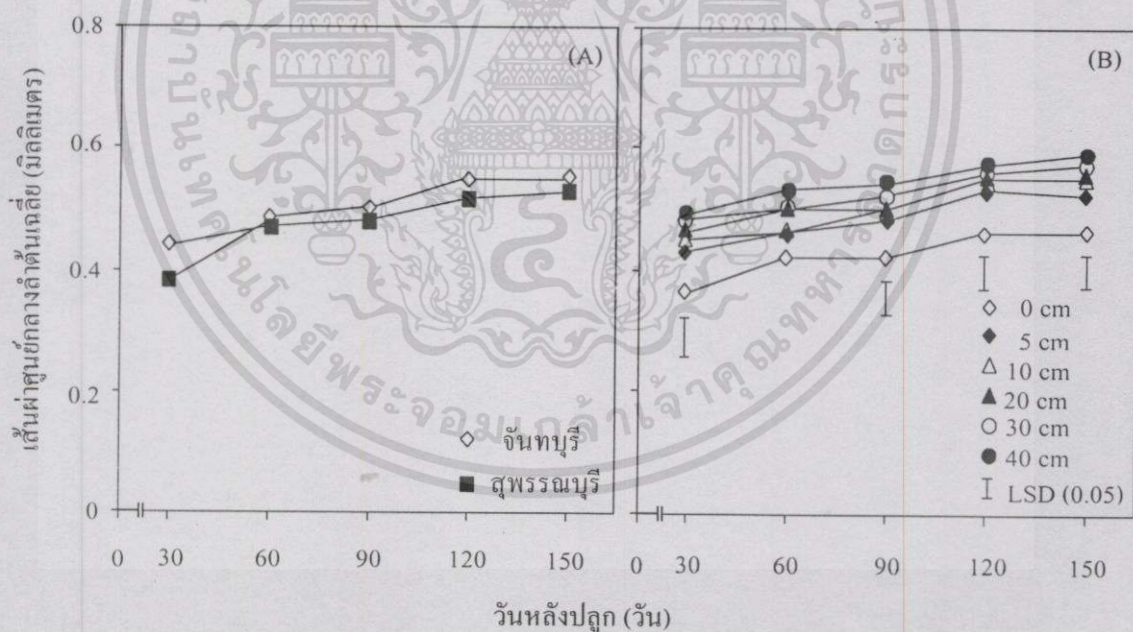

รูปที่ 4.25 จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพื้นเมืองพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อจำนวนลำต้นของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.7 เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย

เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.26A) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีมีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต

ความลึกของน้ำที่ระดับแตกต่างกัน (รูปที่ 4.26B) พบว่ามีผลต่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นกกโดยตรง กกที่ได้รับน้ำที่ระดับ 0 เซนติเมตรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นต่ำสุดและเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นกกมีค่าเพิ่มมากขึ้น เมื่อกกได้รับน้ำในระดับที่ความลึกเพิ่มขึ้น จนกระทั่งมีค่ามากที่สุดที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตร มีความแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ยกเว้นที่อายุ 60 วัน ที่อายุ 150 วันกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.46 มิลลิเมตร เมื่อเปรียบเทียบกับกกที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตรที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นสูงที่สุดเท่ากับ 0.59 มิลลิเมตร และมีความแตกต่างกันมากถึง 22.04 เปอร์เซ็นต์

รูปที่ 4.26 เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพื้นเมืองพันธุ์ จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กัน ที่มีผลต่อเส้นผ่าศูนย์กลางของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.8 ศักยภาพของน้ำในลำต้น

ศักยภาพของน้ำในลำต้น (บาร์) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (ตารางที่ 4.3) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ โดยกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีศักยภาพของน้ำในลำต้นเฉลี่ยที่อายุ 100 วัน เท่ากับ -8.96 และ -9.83 บาร์ตามลำดับ

ระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันพบว่าเมื่อผลต่อศักยภาพของน้ำในลำต้นแตกต่างกัน กกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึกของน้ำเท่ากับ 0 เซนติเมตร มีศักยภาพของน้ำในลำต้นต่ำสุดเท่ากับ -12.54 บาร์ ส่วนกกที่ได้รับน้ำในปริมาณที่เพิ่มขึ้นคือ มีระดับความลึกของน้ำเพิ่มขึ้นรองลงมา ส่วนกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึกมากที่สุดคือ ที่ระดับ 40 เซนติเมตรมีศักยภาพของน้ำในลำต้นมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ -7.50 บาร์

ตารางที่ 4.3 ศักยภาพของน้ำในลำต้น (Stem water potential) (บาร์) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก

ความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	พันธุ์			LSD (0.05)
	จันทบุรี	สุพรรณบุรี	เฉลี่ย	
0	-11.94	-13.13	-12.54	
5	-10.79	-11.13	-10.96	
10	-8.66	-9.18	-8.92	-0.37
20	-8.11	-8.94	-8.53	
30	-7.19	-8.69	-7.94	
40	-7.07	-7.93	-7.50	
เฉลี่ย	-8.96	-9.83		
LSD 0.05	ns			
C.V. (%) (พันธุ์)	12.95			
C.V. (%) (ความลึกของน้ำ)	8.03			

ns=ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

4.3.9 อัตราการคายน้ำของใบ

อัตราการคายน้ำของใบ ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (ตารางที่ 4.4) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีอัตราการคายน้ำของใบเท่ากับ 1.50 และ $1.43 \mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$ ตามลำดับ

ส่วนระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันพบว่ากกที่ได้รับน้ำน้อยคือ ที่ระดับความลึกของน้ำเท่ากับ 0 เซนติเมตร มีอัตราการคายน้ำของใบต่ำสุดเท่ากับ $0.88 \mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$ และอัตราการคายน้ำของใบมีค่าเพิ่มมากขึ้นในแปลงกกที่ได้รับน้ำในระดับความลึกเพิ่มขึ้น และมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ $2.22 \mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$ เมื่อกกได้รับน้ำที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตร

ตารางที่ 4.4 อัตราการคายน้ำของใบ (Transpiration rate) ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก

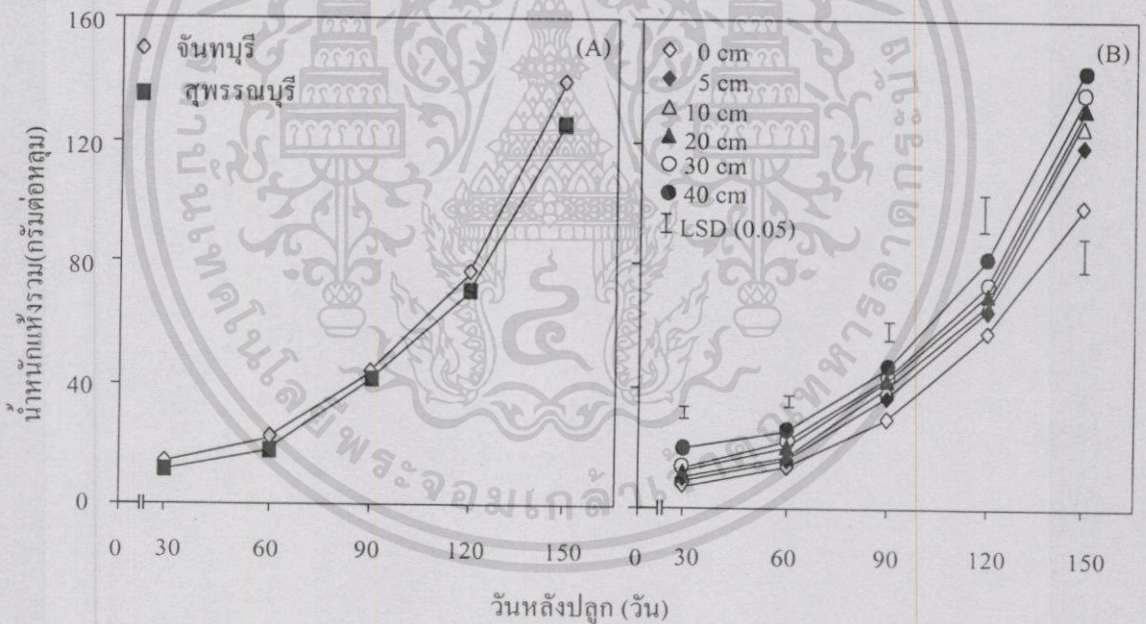
ความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	พันธุ์		เฉลี่ย	LSD (0.05)
	จันทบุรี	สุพรรณบุรี		
0	0.87	0.89	0.88	0.09
5	0.98	1.00	0.99	
10	1.29	1.27	1.28	
20	1.38	1.62	1.50	
30	1.94	1.89	1.92	
40	2.55	1.88	2.22	
เฉลี่ย	1.50	1.43		
LSD 0.05	ns			
C.V. (%) (พันธุ์)	15.90			
C.V. (%) (ความลึกของน้ำ)	11.77			

ns=ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์

4.3.10 น้ำหนักแห้งรวม

น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (รูปที่ 4.27A) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีการสะสมน้ำหนักแห้งรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันพบว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีการสะสมน้ำหนักแห้งรวมเท่ากับ 133.50 กรัม และกกพันธุ์สุพรรณบุรีเท่ากับ 120.73 กรัมตามลำดับ

ความลึกของน้ำที่ระดับแตกต่างกัน (รูปที่ 4.27B) พบว่ากกที่รับน้ำที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตรมีการสะสมน้ำหนักแห้งรวมต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 5, 10, 20 และ 30 เซนติเมตร ส่วนกกที่ปลูกอยู่ที่ความลึกของระดับน้ำ 40 เซนติเมตรมีการสะสมน้ำหนักแห้งรวมสูงที่สุดแตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงการเจริญเติบโต ที่อายุ 150 วันกกที่ปลูกอยู่ในระดับน้ำ 0 เซนติเมตรมีน้ำหนักแห้งรวมต่ำสุดเท่ากับ 100.20 กรัม และกกที่ปลูกอยู่ที่ระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตรมีน้ำหนักแห้งรวมสูงสุดเท่ากับ 144.62 กรัม

รูปที่ 4.27 น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพื้นเมืองพันธุ์ จันทบุรี และสุพรรณบุรีที่อายุต่างกัน (A) และอิทธิพลความลึกของน้ำในระดับต่าง ๆ กัน ที่มีผลต่อการสะสมน้ำหนักแห้งรวมของกกพื้นเมืองที่อายุต่างกัน (B)

4.3.11 ผลผลิตน้ำหนักรากแห้ง

ผลผลิตน้ำหนักรากแห้ง (กิโกรัมต่อไร่) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ (ตารางที่ 4.5) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีและกกพันธุ์สุพรรณบุรีมีผลผลิตน้ำหนักรากแห้งช่วงเก็บเกี่ยวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ กกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีให้ผลผลิตน้ำหนักรากแห้งเท่ากับ 5,300 และ 4,798 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ

ความลึกของน้ำในการปลูกกกที่แตกต่างกันพบว่าผลต่อผลผลิตน้ำหนักรากแห้งแตกต่างกันอย่างชัดเจน กกที่ได้รับน้ำในระดับที่ความลึกน้อยคือที่ระดับ 0 เซนติเมตรมีผลผลิตน้ำหนักรากแห้งต่ำสุดเท่ากับ 3,983 กิโลกรัมต่อไร่ แต่เมื่อความลึกของน้ำเพิ่มขึ้นเป็น 5 , 10 , 20 และ 30 เซนติเมตรผลผลิตของกกก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามลำดับ และมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 5,736 กิโลกรัมต่อไร่เมื่อระดับความลึกของน้ำเท่ากับ 40 เซนติเมตร

ตารางที่ 4.5 ผลผลิตน้ำหนักรากแห้ง (กิโกรัมต่อไร่) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต

ความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	พันธุ์			LSD (0.05)
	จันทบุรี	สุพรรณบุรี	เฉลี่ย	
0	4,319	3,648	3,984	430
5	5,065	4,575	4,820	
10	5,180	4,921	5,051	
20	5,552	5,023	5,288	
30	5,601	5,231	5,416	
40	6,084	5,387	5,736	
เฉลี่ย	5,300	4,798		
LSD 0.05	ns			
C.V. (%) (พันธุ์)	9.78			
C.V. (%) (ความลึกของน้ำ)	17.36			

ns= ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์

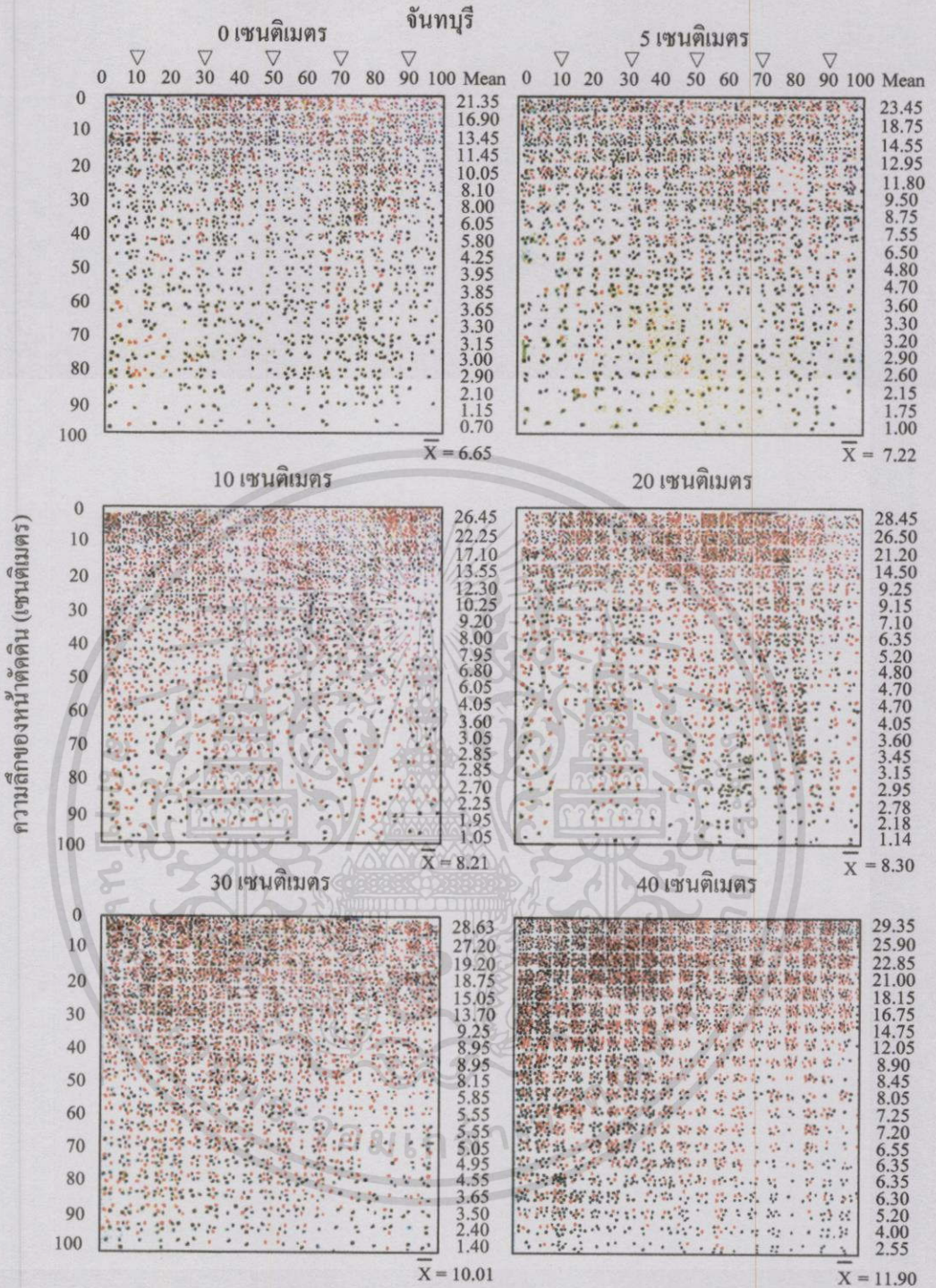
4.3.12 การเจริญเติบโตของรากช่วงเก็บเกี่ยวที่ศึกษาโดยวิธี Profile wall method

การเจริญเติบโตของรากกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ในช่วงเก็บเกี่ยว (รูปที่ 4.28 และ 4.29) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของจำนวนรากเฉลี่ยมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี โดยกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีจำนวนรากเฉลี่ยมากที่สุดเมื่อปลูกอยู่ที่ระดับความลึกของน้ำ 40 เซนติเมตร เท่ากับ 11.90 และ 9.93 รากxเซนติเมตร² ตามลำดับ กกเมื่อปลูกในสภาพที่ความลึกของน้ำแตกต่างกันพบว่าความหนาแน่นของรากเฉลี่ยมีค่ามากที่สุดเมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำมากที่สุดคือที่ระดับ 40 เซนติเมตร และเมื่อความลึกของน้ำลดลงความหนาแน่นของจำนวนรากเฉลี่ยก็มีค่าลดลงตามลำดับ จนกระทั่งมีค่าน้อยที่สุดเมื่อความลึกของน้ำเท่ากับ 0 เซนติเมตร ซึ่งในกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีค่าเท่ากับ 6.65 และ 5.45 ราก x เซนติเมตร² ตามลำดับ

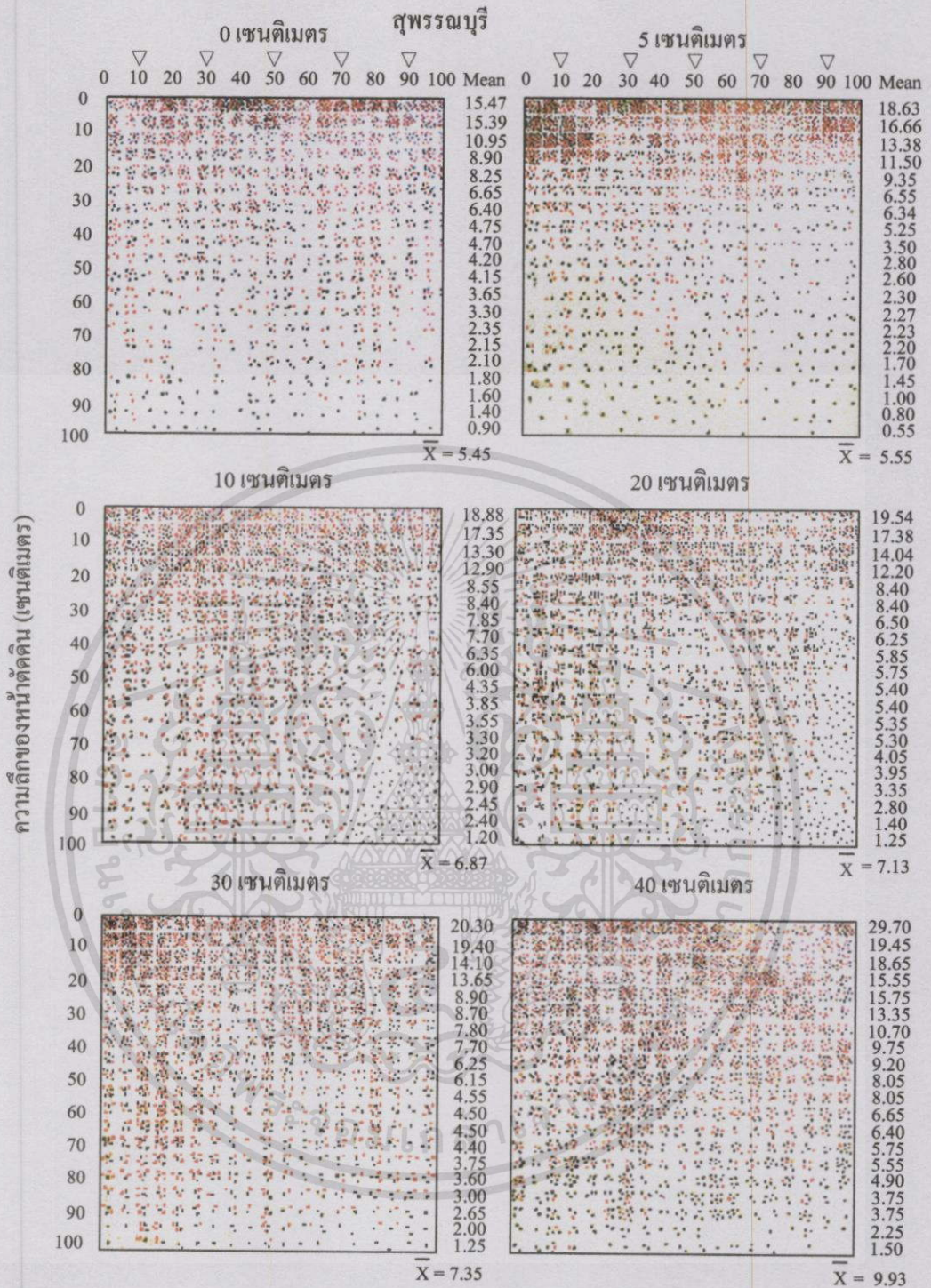
การแพร่กระจายของรากและการหยั่งลึกของราก (รูปที่ 4.30 และ 4.31) พบว่ากกทั้ง 2 พันธุ์ส่วนใหญ่มีการแพร่กระจายของรากอยู่บริเวณผิวดินที่ระดับความลึก 0-30 เซนติเมตร กกที่ได้รับน้ำในปริมาณมากได้แก่กกที่ปลูกอยู่ในระดับน้ำที่ค่อนข้างลึกคือ 40 เซนติเมตร มีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 0.951 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ และ 0.795 เซนติเมตรxเซนติเมตร³ ในพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีตามลำดับ ความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยในกกทั้ง 2 พันธุ์ มีค่าลดลงเมื่อกกได้รับน้ำในระดับความลึกของน้ำที่ลดลงตามลำดับและมีค่าความหนาแน่นของความยาวรากต่ำสุดเมื่อกกได้รับน้ำน้อยที่สุดคือที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตร ในกกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีเท่ากับ 0.533 และ 0.436 เซนติเมตร x เซนติเมตร³

ส่วนการแพร่กระจายของรากกก พบว่าความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวรากมีค่าลดลงตามระดับความลึกของดินที่เพิ่มขึ้น ความหนาแน่นของจำนวนรากในกกทั้ง 2 พันธุ์ ที่ปลูกอยู่ในทุกระดับความลึกของน้ำ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับความลึกของชั้นดินแบบเอกซ์โปเนนเชียล (รูปที่ 4.32 และ 4.33) ความลึกของระดับน้ำไม่มีผลต่อการหยั่งลึกของรากซึ่งพบว่ากกทั้ง 2 พันธุ์ สามารถหยั่งรากลึกลงไปในดินได้ลึกมากถึง 100 เซนติเมตร

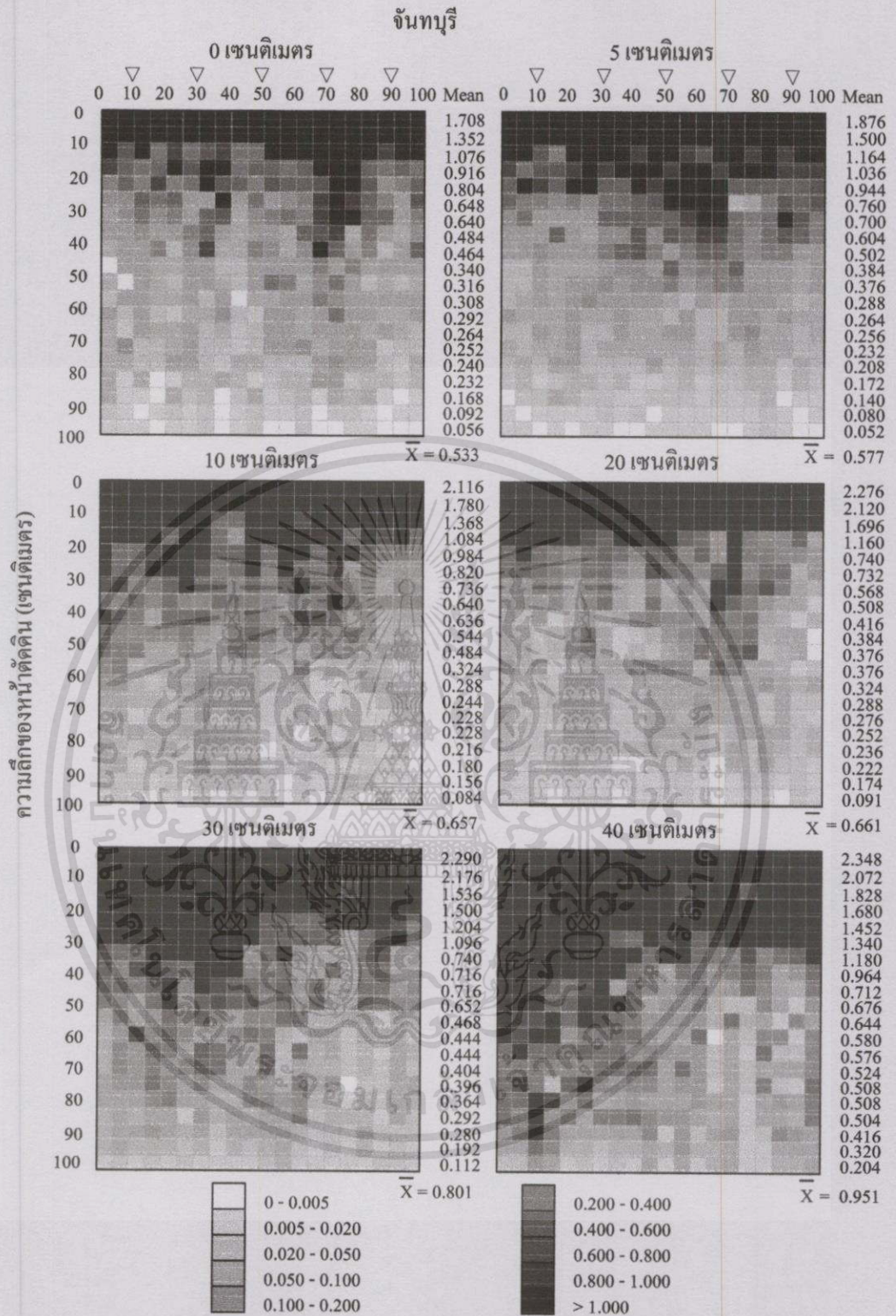
ความแข็งของดิน (ตารางที่ 4.6 และ 4.7) พบว่าดินบริเวณชั้นบนค่อนข้างจะแข็งเล็กน้อยและความแข็งของดินมีค่ามากที่สุดที่ระดับความลึกที่ 30 เซนติเมตร ซึ่งเป็นชั้นไทรพรวน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อความลึกของดินเพิ่มขึ้นความแข็งของดินก็มีค่าลดลงจนกระทั่งมีค่าน้อยที่สุดที่ระดับความลึก 100 เซนติเมตร กกที่ได้รับน้ำในระดับความลึกมากที่สุดคือ 40 เซนติเมตร ส่วนใหญ่ความแข็งของดินมีค่าน้อยกว่าแปลงกกที่ได้รับน้ำในระดับความลึกของน้ำน้อยคือที่ระดับ 0 เซนติเมตร ความแข็งของดินจากการทดลองนี้ไม่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตและการหยั่งลึกของรากกกมากนักทั้งนี้เพราะความลึกของดินเพิ่มขึ้นความแข็งของดินก็มีค่าลดลง

รูปที่ 4.28 ความหนาแน่นของจำนวนราก(รากxเซนติเมตร⁻²)ในช่วงเก็บเกี่ยวของกพันธุ์จันทบุรีที่ปลูกภายใต้สภาพระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร², Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวตั้งซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก)

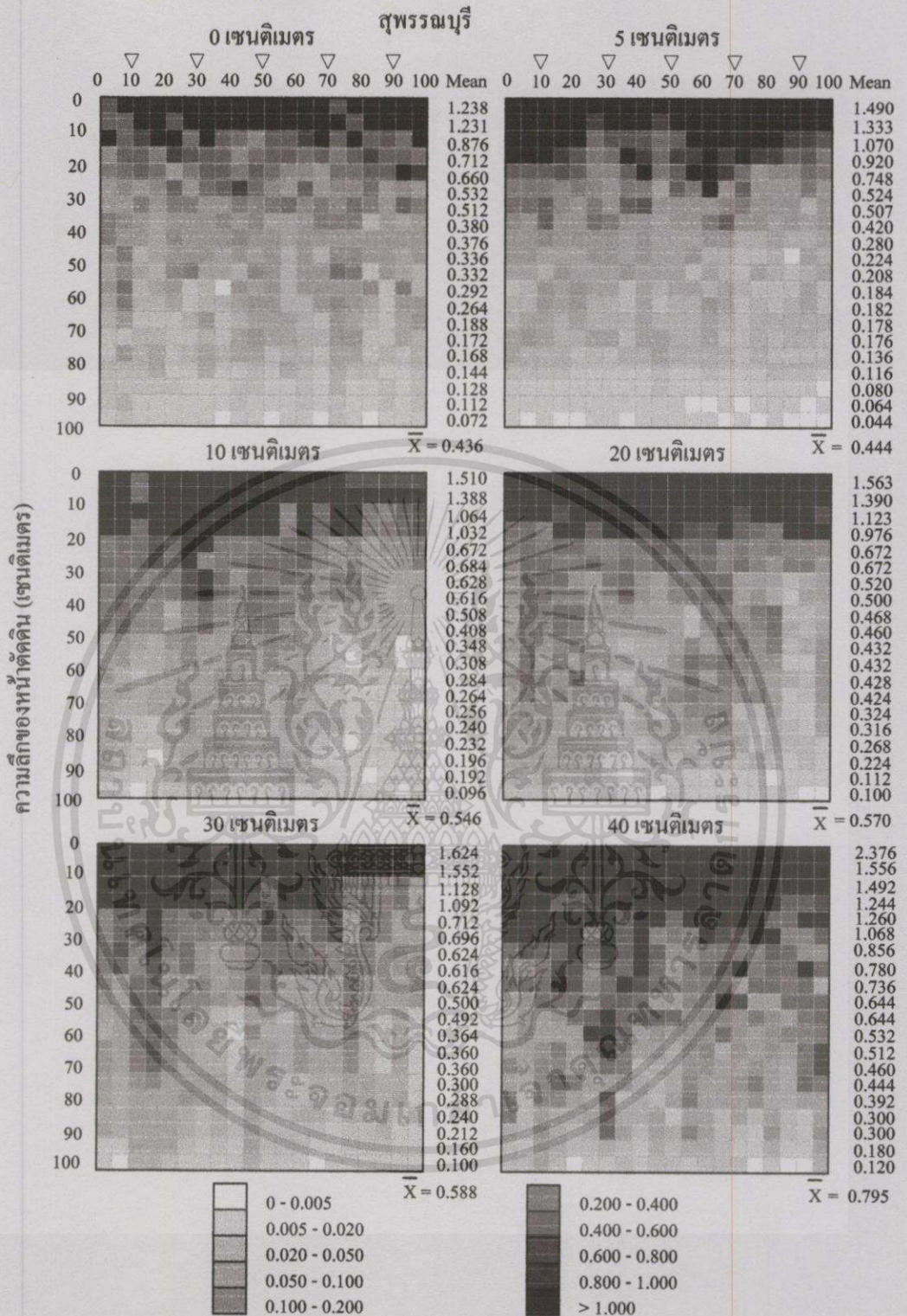
รูปที่ 4.29 ความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร⁻²) ในช่วงเก็บเกี่ยวของกพพันธุ์ สุพรรณบุรีที่ปลูกภายใต้สภาพระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากทั้งหมดบน Soil profile 100 x 100 เซนติเมตร², Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวตั้ง ซึ่งคำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของต้นกก)

รูปที่ 4.30

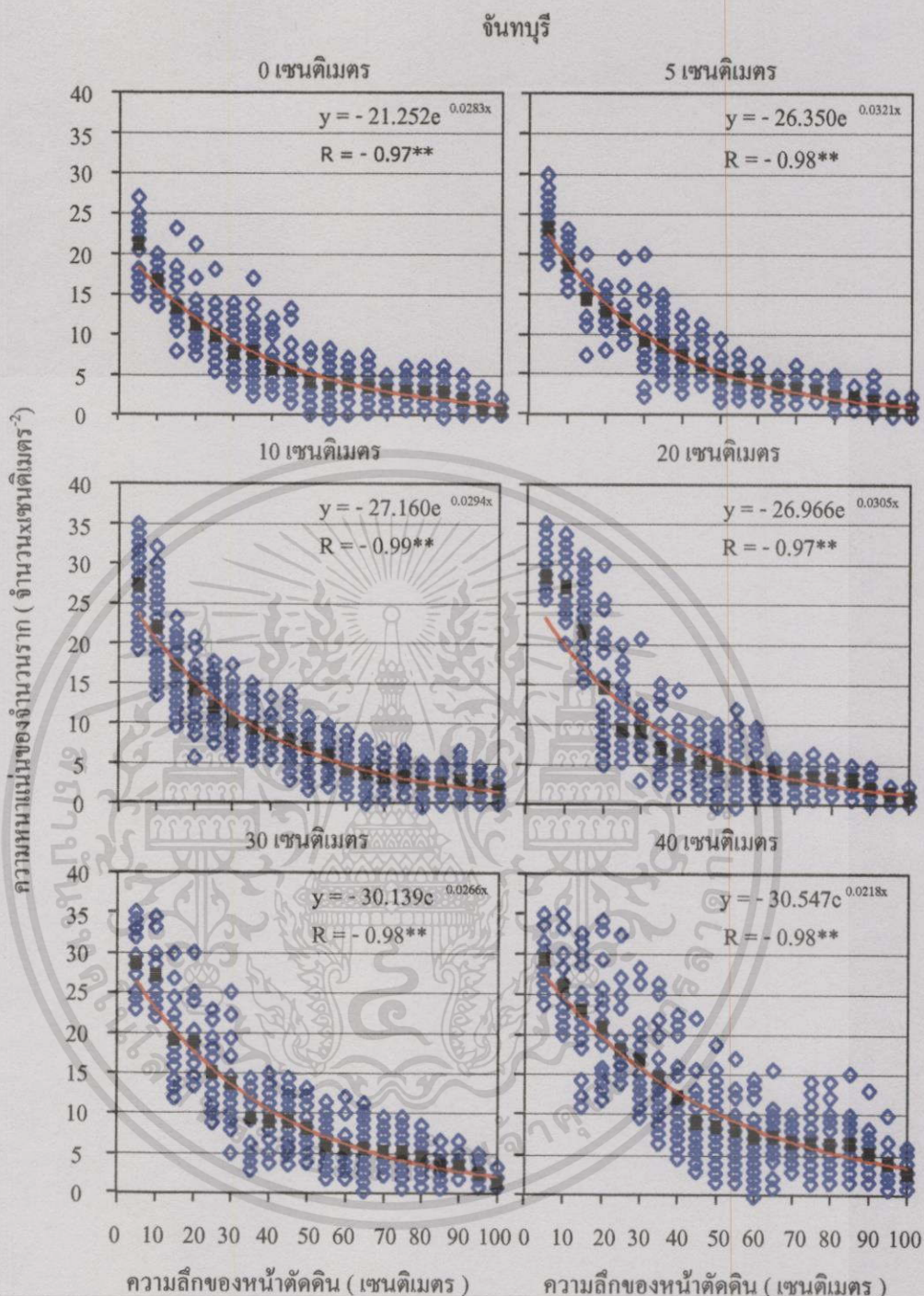
ความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตรxเซนติเมตร³) ความหนาแน่นของความยาวราก (เซนติเมตรxเซนติเมตร³) ของกักพันธุ์จันทบุรีในช่วงเก็บเกี่ยว ที่ปลูกภายใต้สภาพระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall (\bar{x} = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของความยาวราก Soil profile ทั้งหมด, 100 x 100 x 0.5 เซนติเมตร³, Mean = ค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของจำนวนรากตามแนวดิ่ง คำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาของชั้นดิน, ∇ = กอของดินตก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามโดยสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

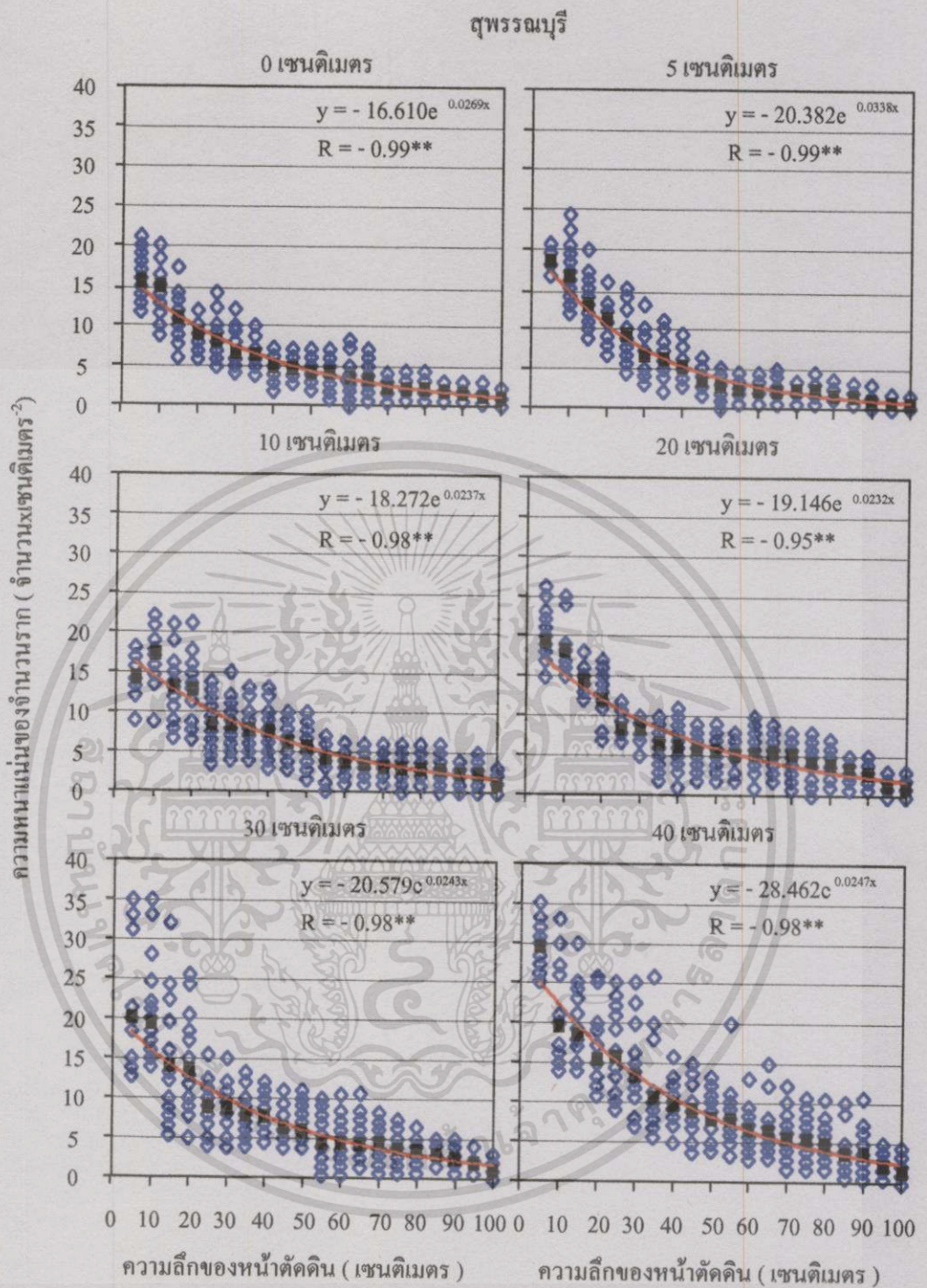

รูปที่ 4.31 ความหนาแน่นของความยาวรากของกพพื้นที่สุพรรณบุรีในช่วงเก็บเกี่ยว ปลุภาย ได้ระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน ซึ่งศึกษาโดยวิธี Profile wall ($x \equiv$ ค่าเฉลี่ย ความหนาแน่นของความยาวราก Soil profile ทั้งหมด, $100 \times 100 \times 0.5$ เซนติเมตร³, Mean = ความหนาแน่นเฉลี่ยของจำนวนรากตามแนวตั้ง (เซนติเมตร \times เซนติเมตร⁻³) คำนวณจากในแต่ละ 5 เซนติเมตรของความหนาแน่นของชั้นดิน, ∇ = กอของต้น กก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

รูปที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก (รากxเซนติเมตร²)ของกพันธุ์จันทบุรีกับระดับความลึกของดิน ภายใต้สภาพการให้น้ำที่ระดับความลึกแตกต่างกัน (** : $p < 0.01$)

รูปที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของจำนวนราก(รากxเซนติเมตร²) ของกกพันธุ์สุพรรณบุรีกับระดับความลึกของดิน ภายใต้สภาพการให้น้ำที่ระดับความลึกแตกต่างกัน (** : $p < 0.01$)

ตารางที่ 4.6 ความแข็งของชั้นดิน (มิลลิเมตร) ของกักพันฐานที่ปรับระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน

ความลึกของชั้นดิน (เซนติเมตร)	ความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)					
	0	5	10	20	30	40
10	6.00	5.33	5.00	4.68	4.50	4.34
20	6.83	6.37	6.33	5.91	5.34	5.17
30	9.33	9.23	9.00	8.67	8.60	8.55
40	8.62	8.74	8.59	8.29	7.83	7.58
50	6.19	6.00	5.82	5.76	5.55	5.43
60	5.34	5.21	5.01	4.83	4.66	4.50
70	4.92	4.83	4.75	3.98	3.82	3.65
80	3.63	3.53	3.50	3.33	3.14	3.00
90	2.88	2.68	2.48	2.35	2.20	2.19
100	2.60	2.54	2.42	2.22	2.18	2.17
เฉลี่ย	5.63 ± 0.71	5.45 ± 0.72	5.29 ± 0.71	5.00 ± 0.70	4.78 ± 0.68	4.66 ± 0.67

เฉลี่ย ± ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.7 ความแข็งของชั้นดิน (มิลลิเมตร) ของกักพันธุสุพรรณบุรีในแปลงปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน

ความลึกของชั้นดิน (เซนติเมตร)	ความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)					
	0	5	10	20	30	40
10	5.96	5.78	5.57	4.70	4.66	4.50
20	6.79	6.67	6.44	5.98	5.60	5.09
30	9.62	9.33	8.83	8.67	8.65	8.56
40	7.17	7.02	6.51	6.24	5.95	5.57
50	6.83	6.18	5.85	5.60	5.57	5.46
60	5.99	5.80	5.52	5.25	4.63	4.55
70	5.78	4.67	4.33	4.06	3.89	3.83
80	4.37	4.33	3.36	3.11	2.55	2.49
90	3.96	3.54	2.83	2.74	2.30	2.25
100	2.62	2.58	2.42	2.28	2.24	2.19
เฉลี่ย	5.91 ± 0.61	5.59 ± 0.61	5.17 ± 0.62	4.86 ± 0.61	4.60 ± 0.63	4.45 ± 0.61

เฉลี่ย ± ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

บทที่ 5

วิจารณ์ผลการทดลอง

5.1 ผลของระยะปลูกที่แตกต่างกันที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น และผลผลิตของ กกพันธุ์พื้นเมือง

ผลจากการทดลองนี้ชี้ให้เห็นว่ากกพันธุ์พื้นเมืองทั้ง 2 พันธุ์ คือ กกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีมีการเจริญเติบโตทางลำต้น ไม่แตกต่างกันในทางสถิติทุกช่วงอายุการเจริญเติบโตแต่มีแนวโน้มว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีการเจริญเติบโตทางลำต้นดีกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี จากการศึกษาของ สมยศ เดชภริตันมงคล และคณะ (2541) พบว่ากกพันธุ์จันทบุรีมีความสูง และการสะสมน้ำหนักต้นแห้งมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี และมีความแตกต่างกันในทางสถิติ

ระยะปลูกกกที่แตกต่างกันมีผลต่อการเจริญเติบโตทางลำต้นของกกโดยตรง กกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตรจะมีความสูงมากกว่ากกที่ใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร (รูปที่ 4.3B) การที่ใช้ระยะปลูกที่แคบลงจะมีผลทำให้มีการบังแสง และเกิดร่มเงาขึ้นในระหว่างพืชด้วยกัน ซึ่งจะมีการยึดส่วนของลำต้นและก้านใบเพิ่มขึ้นแต่การแตกกิ่งจะลดลง (Basnet *et al.* 1974)

ส่วนกกที่ใช้ระยะปลูกที่ 20x20 เซนติเมตรจะมีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งและใบแห้ง (รูปที่ 4.4B และ 4.5B) พื้นที่ใบ (รูปที่ 4.6B) น้ำหนักดอกแห้ง (รูปที่ 4.7B) น้ำหนักแห้งรวม (รูปที่ 4.10B) และจำนวนต้นต่อหลุม (รูปที่ 4.8B) มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือกกที่ใช้ระยะปลูกที่ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ กกที่ใช้ระยะปลูกค่อนข้างแคบ และให้ผลผลิตสูงที่สุดนี้ชี้ให้เห็นว่า กกเป็นพืชที่มีทรงพุ่มขนาดเล็ก และมีจำนวนใบน้อย ดังนั้นเมื่อมีการเพิ่มจำนวนต้นต่อพื้นที่มากขึ้นจึงทำให้พืชมีการกระจายตัวในการรับแสงที่ดีเพื่อพัฒนาพื้นที่ใบให้ถึง Critical LAI จึงสามารถเพิ่มความหนาแน่นได้มากขึ้น (เฉลิมพล แซมเพชร. 2535) ซึ่งพื้นที่ในการรับแสงเพิ่มขึ้นนี้จะมีผลต่อเนื่องไปยังผลผลิตทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น (Alessi *et al.* 1977 ; Karlen and Camp. 1985 ; Pavez *et al.* 1989 ; MacGowan *et al.* 1991) น้ำหนักต้นแห้งทั้งหมดและดัชนีพื้นที่ใบก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นอีกด้วย (Alessi *et al.* 1977) นอกจากนี้จะพบในกกยังพบได้ในพืชอีกหลายชนิด เช่น ถั่วเหลือง (Pookpakdi. 1977) ข้าวโพด (Cox. 1996 ; Tollenaar *et al.* 1992 ; Timmons *et al.* 1966) และ ข้าวฟ่าง (วันชัย มั่นคง. 2522) เป็นต้น

กกที่ใช้ระยะปลูกที่แคบถึงแม้ว่าจะได้ผลผลิตน้ำหนักแห้งรวมมากขึ้นแต่ก็มีขนาดของลำต้นเล็กลง เฉลิมพล แซมเพชร (2535) กล่าวว่าเมื่อความหนาแน่นของพืชเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้พืชนั้นมีความสูงมากขึ้นแต่ขนาดของลำต้นเล็กลงและอ่อนจึงก่อให้เกิดการหักล้มได้ง่าย ซึ่งผลจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดลองนี้ก็พบเช่นเดียวกันกล่าวคือ กกมีขนาดของลำต้นเล็กลงเมื่อใช้ระยะปลูกที่แคบคือ 20x20 เซนติเมตร ซึ่งสอดคล้องกับงานทดลองของ ประชา ถ้ำทอง และคณะ (2536) ที่ได้ศึกษาถึงระยะปลูกในอ้อยพบว่า เมื่อปรับระยะปลูกอ้อยให้แคบลงจะช่วยให้อ้อยมีจำนวนต้นต่อพื้นที่มากขึ้น ผลผลิตของอ้อยโดยรวมจะมีค่าเพิ่มขึ้นแต่ขนาดของลำต้นอ้อยจะมีขนาดเล็กลง

การแตกหน่อของกกพบว่ากกที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แคบคือ 20x20 เซนติเมตร มีการแตกหน่อค่อนข้างมากและถ้าใช้ระยะปลูกที่ห่างขึ้นคือ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร การแตกหน่อของกกก็จะลดลงซึ่งอาจจะเป็นลักษณะเฉพาะของกกพันธุ์พื้นเมืองนี้แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพืชชนิดอื่นๆ ก็พบว่าการเพิ่มระยะปลูกให้แคบขึ้นการแตกหน่อมักจะลดลง เช่น ในข้าวสาลี Power and Alessi (1978) พบว่าข้าวสาลีที่มีประชากรน้อยการแตกกอของข้าวสาลีจะมีจำนวนมากขึ้น แต่เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นการแตกหน่อจะมีจำนวนลดลงและหน่อที่ให้ผลผลิตเป็นช่อรวงก็จะน้อยลง

ผลจากการทดลองของระยะปลูกแตกต่างกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมืองพอที่จะอธิบายได้ว่าระยะปลูกกกที่เหมาะสมคือระยะ 20x20 เซนติเมตร ถ้าใช้ระยะปลูกกกให้ห่างขึ้นเป็น 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ผลผลิตของกกก็จะลดลงมากถึง 61.62 และ 83.37 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 4.1) ดังนั้นถ้าจะนำผลการทดลองนี้ไปใช้ควรแนะนำให้เกษตรกรผู้ปลูกกกใช้ระยะปลูกที่แคบคือ 20x20 เซนติเมตรจะให้ผลดีที่สุด

5.2 ผลของควมลึกของน้ำที่แตกต่างกันที่มีต่อการเจริญเติบโตทางลำต้น และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง

การเจริญเติบโตทางลำต้นของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม กกพันธุ์จันทบุรีมีแนวโน้มที่จะมีการเจริญเติบโตทางลำต้นมากกว่า กกพันธุ์สุพรรณบุรีตลอดอายุการเจริญเติบโต ซึ่งสอดคล้องกับงานทดลองของ สมยศ เดชภีรัตนมงคล และคณะ (2541ข , 2542) ที่ได้ปลูกกกทั้ง 2 พันธุ์ เพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโตพบว่า กกพันธุ์จันทบุรีมีการสะสมน้ำหนักต้นแห้งและมีการเจริญเติบโตทางลำต้นที่มากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนควมลึกของน้ำที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางลำต้นและผลผลิต พบว่าผลจากการทดลองนี้ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เมื่อกกได้รับน้ำในปริมาณเพิ่มขึ้นหรือมีความลึกของน้ำเพิ่มขึ้น กกจะมีการเจริญเติบโตทางลำต้นเพิ่มขึ้น เช่น น้ำหนักต้นแห้ง (รูปที่ 4.21B) การสะสมน้ำหนักใบแห้ง (รูปที่ 4.22B) และน้ำหนักแห้งรวม (รูปที่ 4.27B) มีค่าเพิ่มมากขึ้น และมีค่าสูงสุดที่ระดับควมลึกของน้ำ 40 เซนติเมตร ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ากกที่ได้รับน้ำมากไม่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางลำต้นให้ลดลงแต่อย่างใด อีกทั้งยังกลับจะเพิ่มน้ำหนักแห้ง และผลผลิตให้มี

ค่าเพิ่มขึ้น ในขณะที่กักได้รับน้ำในปริมาณน้อยคือ ที่ระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตร พบว่า กกมีการเจริญเติบโตทางลำต้นน้อย และผลผลิตน้ำหนักรากต้นแห้งมีค่าต่ำสุด (ตารางที่ 4.5) สมยศ เจริญรัตนมงคล และคณะ (2541ข) พบว่ากกที่ได้รับน้ำในปริมาณน้อยมีผลต่อการสะสมน้ำหนักรากต้นแห้ง และความสูงของลำต้นลดลงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อได้รับน้ำน้อยกกจะมีการขาดน้ำเกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงานของเซลล์ และการแบ่งเซลล์ลดลง ศักยภาพของน้ำในใบ และลำต้นลดลง อัตราการคายน้ำของใบลดลง การสังเคราะห์แสงลดลง ความสูง และการสะสมน้ำหนักรากต้นแห้งมีค่าลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับกกที่ไม่มีการขาดน้ำ (Kramer, 1963) สอดคล้องกับผลการทดลองนี้ที่พบว่า เมื่อกกได้รับน้ำในปริมาณที่น้อย หรือ ได้รับน้ำที่ระดับความลึกเพียง 0 เซนติเมตร กกมีศักยภาพของน้ำในลำต้นและอัตราการคายน้ำของใบต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกกที่ได้รับน้ำอย่างเพียงพอในระดับความลึกที่ 40 เซนติเมตร (ตารางที่ 4.3 และ 4.4) Boyer (1970) รายงานว่า เมื่อพืชได้รับน้ำในระดับที่ไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต พืชจะมีตอบสนองทางด้านสรีรวิทยาต่อการขาดน้ำนั้น โดยมีการลดค่าศักยภาพของน้ำในใบลดลง ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละชนิดของพืช เช่น ในถั่วเหลืองจะมีการลดลงเท่ากับ -11 บาร์ (Boyer, 1970) และในข้าวฟ่างมีการลดลงเท่ากับ -13.5 บาร์ เป็นต้น (Turner and Begg, 1981) ต่อมาเมื่อยังมีการขาดน้ำเพิ่มขึ้นอีกศักยภาพของน้ำในใบจะมีค่าลดลงมากถึง -16 บาร์ การสังเคราะห์แสงของพืชก็จะถูกยับยั้ง (สมชาย บุญประดับ, 2535) มีการปิดของปากใบ เนื่องจากมีการสูญเสียความเต่งของเซลล์ และยังพบว่าเมื่อพืชปิดปากใบจะส่งผลทำให้การใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลงด้วย เพราะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะผ่านเข้าทางปากใบพืช (Hsiao, 1982) และมีผลต่อการคายน้ำของพืชลดลง (วันชัย มั่นคง และคณะ, 2538) ทำให้การเจริญเติบโตของพืชลดลง (สายัณห์ สดุดี, 2537) มีจำนวนใบย่อยและการขยายตัวของใบใหม่ลดลง ตลอดจนมีผลทำให้พื้นที่ใบทั้งหมดมีค่าลดลงไป(รูปที่ 4.23) เช่นเดียวกับ สมชาย บุญประดับ (2535) และ Pandey *et al.* (1984) พบว่า การขาดน้ำมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ใบลดลง เพื่อช่วยลดการสูญเสียน้ำจากกระบวนการคายน้ำ ซึ่งเป็นการปรับตัวของพืชเพื่อให้อยู่รอดเมื่อเกิดสภาวะการขาดน้ำหรือได้รับน้ำไม่เพียงพอกับการเจริญเติบโต (Elston *et al.* 1976 ; Turner, 1979) ผลในทำนองเดียวกันนี้ยังพบได้ในพืชหลายชนิด เช่น ถั่วเหลือง (Mayaki *et al.* 1975) และข้าวฟ่าง (สุทธิพร อนันต์สุชาติกุล, 2521 ; Kaigama *et al.* 1977)

เมื่อระดับความลึกของน้ำเพิ่มขึ้นกกจะมีการแตกหน่อมากขึ้น จำนวนต้นต่อหลุมเพิ่มขึ้น (รูปที่ 4.25B) แตกต่างกันเด่นชัดกับกกที่ปลูกอยู่ที่ระดับความลึกของน้ำน้อย ซึ่งผลดังกล่าวจะแตกต่างไปจากพืชชนิดอื่น ที่ปลูกอยู่ในสภาพน้ำขัง เช่น ข้าว อรourke ทิศนึ่งสองชั้น (2530) พบว่าข้าวที่ปลูกอยู่ในแปลงนาและมีการเพิ่มระดับของน้ำให้สูงขึ้น ต้นข้าวจะเพิ่มความสูงหนิ่ น้ำ การแตกกอมีน้อย ทั้งนี้มีการเสียพลังงานไปใช้ในการยึดตัวของลำต้นเพื่อหนีพื้นน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ ชูติวัฒน์ วรรณสาย และคณะ (2536) และ Sugimoto (1976) และ Mazaredo and Vergara (1982) และ Setter *et al.* (1989) ที่พบว่าเมื่อข้าวถูกน้ำท่วมขังที่ระดับความลึกของน้ำก่อน

ข้างมาก ข้าวจะหยุดชะงักการเจริญเติบโต การสะสมน้ำหนักแห้งลดลง ปริมาณของคลอโรฟิลล์ลดลง ทำให้เกิดอาการใบเหลือง (Chlorosis) (Jackson *et al.* 1987) ในข้าวที่ถูกน้ำท่วมได้รับแสงลดลงเนื่องจากความขุ่นของน้ำและตะกอนดินจับใบ (Parada and Vergara. 1972) มีอัตราการสังเคราะห์แสงต่ำเป็นผลทำให้อัตราการตายสูง (Parada and Vergara. 1972) สุวัฒน์ อินทรไทยวงศ์ (2539) พบว่าข้าวพันธุ์ กข. 23 ที่อายุ 45 วันสามารถทนน้ำท่วมขังได้ที่ระดับความลึกของน้ำเท่ากับ 50 เซนติเมตรนาน 3 วันโดยผลผลิตไม่ลดลง แต่ Wang and Hagen (1981) พบว่าถ้าความลึกของน้ำที่ให้กับข้าวมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่าความสูงของต้นข้าว จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตต่อต้นข้าวได้ แต่ในกอกพบว่าผลผลิตของกอกเพิ่มขึ้น เมื่อเพิ่มระดับความลึกของน้ำมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า กอกเป็นพืชที่ชอบน้ำขัง ความลึกของน้ำที่เพิ่มขึ้นจะส่งเสริมให้กอกมีการเจริญเติบโตทางลำต้นมากขึ้นคือ มีลำต้นขนาดใหญ่ โดยมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นเฉลี่ยมาก (รูปที่ 4.26B) มีความสูง และการสะสมน้ำหนักแห้งค่อนข้างมาก (รูปที่ 4.20B และ 4.27B) มีการแตกกอมาก และมีจำนวนต้นต่อหลุมมาก (รูปที่ 4.25B) จึงมีผลต่อเนื้อไปถึงผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งมีค่ามากที่สุด โดยเฉพาะกอกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตร และมีค่าลดลง เมื่อได้รับน้ำในระดับความลึกที่ลดลงแตกต่างกันอย่างชัดเจนและมีค่าต่ำสุดเมื่อกอกได้รับน้ำที่ระดับความลึกน้อยที่สุดคือ ที่ระดับ 0 เซนติเมตร

5.3 ผลของระยะปลูกและความลึกของน้ำที่แตกต่างกันมีผลต่อการเจริญเติบโตของรากกอกพันธุ์พื้นเมือง

กอกมีระบบรากเป็นแบบรากฝอย (Fibrous root system) (สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530 ; Oakes. 1990 ; Dahlgren *et al.* 1985) การแพร่กระจายของรากอัดแน่นอยู่บริเวณผิวดินมีลักษณะเช่นเดียวกันกับข้าว (Yamauchi. 1993 ; Morita. 1993 ; Sharma *et al.* 1987 ; Yoshida and Hasegawa. 1982) รากมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของความยาวและจำนวนรากจะอยู่บริเวณ 0-30 เซนติเมตร (Detpiratmongkol. 1995 ; Morita. 1993 ; สมยศ เดชภีรตันมงคล และคณะ. 2541ข ; สมยศ เดชภีรตันมงคล. 2542) กอกพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของจำนวนและความยาวของรากเฉลี่ยมากกว่า กอกพันธุ์สุพรรณบุรี ความหนาแน่นของจำนวนรากมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับความลึกของดิน (รูปที่ 4.19 , 4.32 และ 4.33) ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของสมยศ เดชภีรตันมงคล (2542) ที่พบว่าจากการปลูกกอก 2 พันธุ์ เพื่อศึกษาระบบราก ความหนาแน่นของจำนวนรากกอก และความลึกของดินมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแบบเอกซ์โปเนนเชียล Detpiretmongkol (1995) ก็พบความสัมพันธ์ถึงการแพร่กระจายของรากมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับความลึกของดินนี้เช่นเดียวกันในกอกญี่ปุ่น (*Juncus decipiens* Nakai.)

การเจริญเติบโตของรากกทั้ง 2 พันธุ์มีความแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากลักษณะทางพันธุกรรม สมยศ เดชภีรัตนมงคล และคณะ (2541ข) พบว่ากพันธุ์จันทบุรีมีการเจริญเติบโตทางลำต้นดีกว่ากพันธุ์สุพรรณบุรี จึงทำให้มีการสะสมน้ำหนักรากแห้งและความหนาแน่นของรากเฉลี่ยมากกว่า สอดคล้องกับการทดลองของสมยศ เดชภีรัตนมงคล (2542) ซึ่งได้ทดลองศึกษาระบบรากของกพันธุ์จันทบุรีและสุพรรณบุรีก็ให้ผลในทำนองเดียวกัน ถึงแม้ว่าการทดลองนี้การเจริญเติบโตทางลำต้นของกพันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรีจะไม่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็มีแนวโน้มว่ากพันธุ์จันทบุรีมีการสะสมน้ำหนักรากแห้งมากกว่ากพันธุ์สุพรรณบุรีและยังมีระบบรากที่ดีกว่ากพันธุ์สุพรรณบุรี

ผลของระยะปลูกที่แตกต่างกันที่มีต่อกทั้ง 2 พันธุ์ พบว่า กที่ปลูกโดยใช้ระยะปลูกที่แคบคือ 20x20 เซนติเมตร กจะมีค่าความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวรากมากกว่ากที่ใช้ระยะปลูกค่อนข้างกว้าง คือ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อใช้ระยะปลูกที่แคบขึ้น กจะมีจำนวนต้นต่อพื้นที่มาก ดังนั้นจึงมีการแข่งขันกันเกิดขึ้นในกลุ่มประชากรของต้นกเอง ทั้งทางด้าน การเจริญเติบโตทางลำต้นในส่วนที่อยู่เหนือดิน และรากกในส่วนที่อยู่ใต้ดินซึ่งจะมีผลต่อผลผลิตได้ Willey and Heath (1969) กล่าวว่า การแข่งขันของระบบรากพืชจะมีผลต่อผลผลิตพืชมากกว่า การแข่งขันในส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดิน เพราะรากพืชเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการแสวงหาน้ำและธาตุอาหาร เพื่อมาให้กับลำต้นที่อยู่เหนือดิน แต่ Donald (1958) กลับพบว่าการแข่งขันกันในส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินจะมีอิทธิพลต่อผลผลิตมากกว่าการแข่งขันในการเจริญเติบโตของราก อย่างไรก็ตามเมื่อปลูกพืชให้มีระยะปลูกที่แคบขึ้น การแพร่กระจายของรากก็จะเพิ่มมากขึ้น Donald (1963) กล่าวว่า เมื่อปลูกพืชในสภาพที่ไม่มีการแข่งขัน คือ ปลูกเป็นต้นเดี่ยวพบว่า การแพร่กระจายของรากจะมีน้อย และอยู่ใกล้ ๆ กับลำต้น แต่เมื่อเพิ่มความหนาแน่นของพืชเพิ่มขึ้น พืชจะมีการแข่งขันกันเอง การแพร่กระจายของรากพืชในแต่ละต้น จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและมีการแพร่กระจายไปได้ไกลมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการซ้อนทับกันของจำนวนรากเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะพืชแต่ละต้น จะต้องพยายามหาน้ำและธาตุอาหารเพื่อนำมาใช้ในการเจริญเติบโตทางลำต้นในส่วนที่อยู่เหนือดิน ดังนั้นในเมื่อน้ำและธาตุอาหารที่อยู่ในดินมีอยู่อย่างจำกัด จึงต้องมีการแพร่กระจายของรากเพิ่มขึ้นดังกล่าว ซึ่งจากการทดลองนี้ก็ให้ผลสอดคล้องกัน กล่าวคือ กที่ปลูกโดยใช้ระยะ 20x20 เซนติเมตร จะมีจำนวนรากที่ซ้อนทับกันมาก จึงทำให้มีความหนาแน่นของความยาวรากเฉลี่ยและทั้งบริเวณตรงต้นและระหว่างต้น มีค่ามากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ทุกช่วงอายุการเจริญเติบโต (รูปที่ 4.14 ,4.15 และ 4.16) นอกจากนี้ในช่วงเก็บเกี่ยวเมื่อพิจารณาถึงความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวของราก ก็ให้ผลในทำนองเดียวกัน (รูปที่ 4.17 และ 4.18) แต่อย่างไรก็ตาม ระยะปลูกกที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการหยั่งลึกของรากก รากกทั้ง 2 พันธุ์ สามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกมากถึง 100 เซนติเมตร

ผลความลึกของน้ำที่ปลูกกอกแตกต่างกันจะมีผลต่อระบบรากของกอกอย่างเห็นได้ชัด กอกที่ปลูกอยู่ในระดับน้ำที่ลึก 40 เซนติเมตร พบว่าจะมีระบบรากที่ดี มีการกระจายค่อนข้างมาก ความหนาแน่นของจำนวนราก และความยาวรากเฉลี่ยมีค่ามากกว่ากอกที่ได้รับน้ำในปริมาณที่ลดลงคือ กอกที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 30 , 20 , 10 และ 5 เซนติเมตรตามลำดับ ส่วนกอกที่มีความหนาแน่นของจำนวนและความยาวรากเฉลี่ยมีค่าต่ำที่สุด คือกอกที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำ 0 เซนติเมตร ซึ่งจะเห็นได้ว่าความลึกของน้ำที่มากไม่มีผลกระทบบต่อการเจริญเติบโตของรากกอก เพราะกอกเป็นพืชที่ชอบขึ้นในบริเวณที่มีน้ำขังและมีการนำเอาก๊าซออกซิเจนจากอากาศมาใช้ในการเจริญเติบโตของรากโดยผ่านทางลำต้นเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ จากการสังเกตพบว่า มีรากเน่าตายค่อนข้างน้อยมาก ส่วนการหยั่งลึกของรากกอกในช่วงเก็บเกี่ยว (ที่อายุ 150 วัน) พบว่ากอกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึกแตกต่างกันไม่มีผลต่อการหยั่งลึกของรากกล่าวคือ รากกอกสามารถหยั่งรากลงไปจากผิวดินได้ลึกมากกว่า 100 เซนติเมตร ซึ่งผลการทดลองนี้สอดคล้องกับงานทดลองของ สมยศ เชษภีรัตนมงคล (2542) ที่ได้ทดลองก่อนหน้านี้นี้พบว่า จากการศึกษาระบบรากของกอก 3 พันธุ์ในช่วงเก็บเกี่ยวที่ได้รับน้ำชลประทานอย่างเพียงพอ และกอกที่ขาดน้ำชลประทาน ระบบรากของกอกทั้ง 2 พันธุ์สามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกมากกว่า 100 เซนติเมตร สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าปริมาณน้ำที่กอกได้รับที่แตกต่างกันหรือระดับความลึกของน้ำที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการหยั่งลึกของรากกอก ซึ่งจะแตกต่างไปจากพืชที่ปลูกในน้ำขังอื่นๆ เช่น ข้าวสาลี ที่พบว่าข้าวสาลีที่ได้รับน้ำน้อยเพียง 60 เซนติเมตร รากข้าวสาลีสามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกเพียง 75 เซนติเมตร แต่เมื่อได้รับน้ำเพิ่มขึ้นเป็น 120 เซนติเมตร รากข้าวสาลีสามารถหยั่งรากลงไปในดินได้ลึกเพิ่มมากขึ้นเป็น 180 เซนติเมตร (Kmoeh *et al.* 1957) แต่อย่างไรก็ตาม Kaigama *et al.* (1977) พบว่าข้าวฟ่างที่ได้รับน้ำชลประทานน้อยมีการหยั่งรากลงไปในดินในระดับที่ลึกเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับข้าวฟ่างที่ได้รับน้ำตามปกติ (นิมิตร วรสูต. 2528) ในถั่วพุ่มและถั่วลิสงก็พบเช่นเดียวกัน (Panday *et al.* 1984) ส่วนกอกที่ได้รับน้ำน้อยโดยเฉพาะความลึกของน้ำเท่ากับ 0 เซนติเมตร ความหนาแน่นของรากบริเวณผิวดินมีค่าลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับกอกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 40 เซนติเมตร นอกจากนี้พบในกอกยังพบในข้าวโพดและข้าวฟ่าง (Mayaki *et al.* 1975) ถั่วเขียว (สมชาย บุญประดับ และคณะ. 2539) ถั่วเหลือง (Mayaki *et al.* 1975) และงา (สมยศ เชษภีรัตนมงคล. 2528)

ส่วนความแข็งของชั้นดินที่จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของรากกอก Verihmeyer and Hendrickson (1948) พบว่า ในดินที่มีการอัดแน่นจนกระทั่งช่องว่างมีขนาดเล็กลง จะมีผลทำให้รากหยุดการเจริญเติบโต แม้ว่าความชื้นในดินจะมีอยู่อย่างเพียงพอก็ตาม จากการศึกษาวัดการเจริญเติบโตของรากพืชในดินหลายชนิดที่มีการอัดแน่นต่างกัน พบว่าความหนาแน่นของดินเหนียวมีความหนาแน่นสูงกว่า 1.46 กรัมต่อเซนติเมตร³ มีผลทำให้รากไม่สามารถหยั่งลงไปได้ แต่ในดินทรายรากจะหยั่งลึกลงไปได้ เมื่อดินมีความหนาแน่นสูงกว่า 1.75 กรัมต่อเซนติเมตร³ (Taylor and Burnett. 1964) แต่ผลการทดลองนี้พบว่า ความแข็งของดินมีความแข็งไม่มากนัก และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อความลึกของดินเพิ่มขึ้นความแข็งของดินก็มีค่าลดลง (ตารางที่ 4.2 , 4.6 และ 4.7) ดังนั้นจึงไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของรากกทั้ง 2 พันธุ์ โดยกมีการแพร่กระจายของรากอย่างสม่ำเสมอและสามารถหยั่งลึกลงไปดินได้ลึกมากถึง 100 เซนติเมตร

ผลจากการทดลองนี้พอที่จะกล่าวได้ว่า กพันธุ์จันทบุรีมีการเจริญเติบโตของรากดีกว่า กพันธุ์สุพรรณบุรี ทั้งในแปลงที่มีระดับความลึกของน้ำมากที่สุดคือ 40 เซนติเมตร และที่ระดับความลึกของน้ำน้อยที่สุดคือ 0 เซนติเมตร ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นว่า กพันธุ์จันทบุรีมีระบบรากที่ดีถึงแม้ว่าได้รับน้ำในปริมาณเพียงเล็กน้อยก็ยังมี การเจริญเติบโตของรากดีกว่า กพันธุ์สุพรรณบุรี ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า กพันธุ์จันทบุรีมีความสามารถในการทนแล้งดีกว่า กพันธุ์สุพรรณบุรี และสมควรใช้ปลูกในสภาพพื้นที่ที่มีน้ำน้อย

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการทดลอง

ผลของการทดลองศึกษาถึงการเจริญเติบโต และผลผลิตของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกโดยใช้ระยะปลูกและความลึกของน้ำที่แตกต่างกัน จากการทดลองทั้ง 2 การทดลอง พอสรุปได้ดังนี้

กกพันธุ์จันทบุรีมีการเจริญเติบโตทางลำต้นไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ กับกกพันธุ์สุพรรณบุรี ส่วนระยะปลูกกกที่แตกต่างกันพบว่า มีผลต่อการเจริญเติบโตของกกโดยตรง กกที่ใช้ระยะปลูกแคบ คือ 20x20 เซนติเมตร มีการเจริญเติบโตทางลำต้น คือ มีความสูง น้ำหนักต้นแห้ง และใบแห้ง รวมทั้งผลผลิตน้ำหนักรากมากกว่ากกที่ใช้ระยะปลูก 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึกแตกต่างกัน พบว่า กกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึกมากที่สุดคือ 40 เซนติเมตร กกมีการเจริญเติบโตทางลำต้นมากที่สุดคือ มีความสูง น้ำหนักต้นแห้ง ใบแห้ง พื้นที่ใบ น้ำหนักดอกแห้ง จำนวนต้นต่อหลุม และผลผลิตน้ำหนักรากมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ กกที่ได้รับน้ำในระดับความลึกที่ลดลง เท่ากับ 30 , 20 , 10 และ 5 เซนติเมตรตามลำดับ ส่วนกกที่ได้รับน้ำที่ระดับความลึก 0 เซนติเมตร กกมีการเจริญเติบโตทางลำต้นที่ต่ำสุด

การเจริญเติบโตของรากก พบว่า รากกส่วนใหญ่มีการแพร่กระจายอยู่บริเวณผิวดินที่ระดับความลึก 0-30 เซนติเมตร และมีค่าลดลง เมื่อระดับความลึกของดินเพิ่มขึ้น กกพันธุ์จันทบุรีมีความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวของรากมากกว่ากกพันธุ์สุพรรณบุรี กกที่ใช้ระยะปลูก 20x20 เซนติเมตร มีความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวของรากเฉลี่ยมากกว่ากกที่ปลูกโดยใช้ระยะ 30x30 และ 40x40 เซนติเมตรตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อปลูกกกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันพบว่า กกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำมากที่สุด 40 เซนติเมตร กกทั้ง 2 พันธุ์มีความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวของรากเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าลดลงเมื่อได้รับน้ำที่ระดับความลึกของน้ำลดลง ส่วนกกที่ปลูกที่ระดับความลึกของน้ำน้อยที่สุดคือ 0 เซนติเมตร กกมีความหนาแน่นของจำนวนรากและความยาวของรากเฉลี่ยน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามระยะปลูกและความลึกของน้ำที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการหยั่งลึกของรากก กล่าวคือกกทั้ง 2 พันธุ์ สามารถหยั่งรากลงไปได้ลึกมากถึง 100 เซนติเมตร

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการทดลองนี้พอที่จะแนะนำให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกัญได้ว่า เกษตรกรสามารถเลือกพันธุ์กัญที่นำมาใช้ปลูกได้ทั้ง 2 พันธุ์คือ พันธุ์จันทบุรี และสุพรรณบุรี ทั้งนี้ก็เพราะมีการเจริญเติบโตทางลำต้น และให้ผลผลิตน้ำหนักต้นแห้งไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการควบคุมระดับความลึกของน้ำที่ให้แก่กัญ พบว่า ในเขตที่มีน้ำชลประทานเพียงพอ เกษตรกรควรควบคุมระดับน้ำให้มีความลึกมากกว่า 20 เซนติเมตร ถ้าเป็นไปได้ให้มีการควบคุมระดับน้ำเพิ่มขึ้นจนกระทั่งมีความลึกมากถึง 40 เซนติเมตรตลอดฤดูปลูก ก็เป็นสิ่งที่ดี เพราะจะมีผลทำให้ผลผลิตของกัญเพิ่มมากขึ้นและกัญมีคุณภาพดีกว่าการปลูกกัญในระดับความลึกของน้ำน้อยหรือตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้แนะนำไว้เดิม คือควบคุมระดับความลึกของน้ำเพียง 20 เซนติเมตรเท่านั้น นอกจากนี้ในเขตที่มีน้ำน้อยไม่เพียงพอที่จะให้แก่กัญตลอดอายุของการเจริญเติบโต ก็ไม่สมควรสนับสนุนให้มีการปลูกกัญเพราะอาจทำให้เกิดการขาดน้ำขึ้นได้ และมีผลต่อเนื่องทำให้ผลผลิตต่ำ ส่วนระยะปลูกกัญที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้แนะนำเอาไว้คือ 20x20 เซนติเมตร เป็นระยะปลูกที่เหมาะสมดีเพราะเป็นระยะปลูกที่กัญให้ผลผลิตสูงสุด และเมื่อใช้ระยะปลูกที่ห่างมากขึ้นเป็น 30x30 และ 40x40 เซนติเมตร ผลก็คือผลผลิตกัญกลับมีค่าลดลงมาก อย่างไรก็ตาม การทดลองนี้เป็นเพียงการทดลองเดียวยังไม่สามารถที่จะสรุปผลได้อย่างชัดเจนมากนัก จึงน่าที่จะมีการปลูกกัญและมีการทดสอบผลที่ได้รับเพิ่มเติมอีกในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529. เอกสารวิชาการที่ 33 กก. กรุงเทพฯ: กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กฤษฎา สัมพันธ์รักษ์. 2537. พีชไร้. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กองส่งเสริมเทคโนโลยี. 2535. เทคโนโลยีการทำผลิตภัณฑ์จาก กก. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2540. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS FOR WINDOWS. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรี เส้นทอง. 2539. พลวัตการผลิตพีช. เชียงใหม่: ภาควิชาพีชไร้นา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เฉลิมพล แซมเพชร. 2535. สรีรวิทยาการผลิตพีชไร้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชุตีวัฒน์ วรรณสาย และคณะ. 2536. “อิทธิพลของระดับน้ำต่อการเจริญเติบโต ผลผลิต และคุณภาพของข้าวขาวดอกมะลิ 105.” วารสารวิชาการเกษตร. 11(1): 2-6.
- ณพพร คำรังศิริ. 2530. พฤกษอนุกรมวิธาน Taxonomy of vascular plants. กรุงเทพฯ : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทวีศักดิ์ ภู่อำ. 2540. “การจัดการการผลิตข้าวโพด.” หน้า 529-623. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมธราช. การจัดการการผลิตธัญพืชและพืชอาหารสัตว์. พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี :
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- ทิพวรรณ บุญวาที. 2529ก. “คุยเรื่อง กก.” วารสารโลกเกษตร. 6(28): 32-39.
- ทิพวรรณ บุญวาที. 2529ข. เอกสารวิชาการที่ 33 กก. กรุงเทพฯ : กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- นิมิต วรสุด. 2528. “การเจริญเติบโตของรากข้าวฟ่างภายใต้ระบบการให้น้ำแบบ Line-source.”
 หน้า 140-147. ใน รายงานการประชุมข้าวโพด ข้าวฟ่างแห่งชาติ ครั้งที่ 16 22-26
 เมษายน พ.ศ. 2528. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประชา ถ้ำทอง และคณะ. 2536. “ การศึกษาระยะปลูกระหว่างแถวอ้อยในเขตน้ำฝน.” หน้า 211-
 215. ใน รายงานผลการวิจัยประจำปี 2536. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยพีชไร้สุพรรณบุรี
 สถาบันวิจัยพีชไร้ กรมวิชาการเกษตร.
- ประพาส วีระแพทย์. 2517. ความรู้เรื่อง ข้าว. กรุงเทพฯ : กองการข้าว กรมวิชาการเกษตร
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- ปัญญา โพธิ์ศิริรัตน์ และสนอง นิลเพ็ชร 2534. การวางแผนการทดลองทางการเกษตร. กรุงเทพฯ : คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. พัชรารักษ์ ตั้งมั่น. 2539. เทคโนโลยีการผลิตข้าว. พิษณุโลก : คณะเกษตรศาสตร์บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก.
- ฟู สัตย์สงวน. 2479. "นกกก." วารสารกสิกร. 9(5) : 686-695.
- มนตรี พงษ์เจริญ และชนินทร์ นนทะเสน. 2536. "กกสถานตำนานอาชีพทำเงินจากเมืองจันท์ถึงสุรินทร์และนครพนม." วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. 5(75) : 14-17.
- ราเชนทร์ ธีรพร. 2539. ข้าวโพด. กรุงเทพฯ : คำานสุชาการพิมพ์.
- วาสนา ผลารักษ์. 2523. ข้าว. ขอนแก่น : ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันชัย มั่นคง. 2522. "อิทธิพลของระดับประชากรและระยะแถวต่อผลผลิตและลักษณะที่สำคัญในข้าวฟ่าง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเศษศักดิ์ ศรีสุริยะธาดาและทิพวรรณ บุญวาที. 2528. "กก." ข้าวส่งเสริมการเกษตร. 15(1) : 26-35.
- สมชาย บุญประดับ และคณะ. 2535. "ผลกระทบของการให้น้ำต่างระดับต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของพันธุ์ถั่วเขียว." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย บุญประดับ และคณะ. 2539. "การตอบสนองของพันธุ์ถั่วเขียวต่อการให้น้ำต่างระดับ : 3 การเจริญของราก." วารสารวิชาการเกษตร. 14 (1) : 3-10.
- สมชาย บุญประดับ และคณะ. 2541. "อิทธิพลของอัตราปลูกและวิธีการให้น้ำที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดไร่หลังข้าว." วารสารวิชาการเกษตร. 16(2) : 137-143.
- สมยศ เดชภีรัตน์มงคล. 2528. "การศึกษากการเจริญเติบโตและผลผลิตของงา 2 พันธุ์ ภายใต้การให้น้ำระดับต่างๆ." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมยศ เดชภีรัตน์มงคล. 2541ก. "การศึกษาสันฐานวิทยาและสรีรวิทยาของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ภายใต้สภาพการขาดน้ำ." หน้า 50. รายงานการวิจัยภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช กรุงเทพฯ : คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมยศ เดชภีรัตน์มงคล และคณะ. 2541ข. "ผลของการขาดน้ำต่อการเจริญเติบโตของลำต้น และรากกกพื้นเมือง 2 พันธุ์." วิทยาสารวิจัยพืช. 2541 (2) : 59-68.

- สมยศ เจริญรัตนมงคล. 2542. “การศึกษาระบบรากของกกที่ได้รับน้ำและงดให้น้ำโดยใช้วิธี Soil profile.” หน้า 180-190. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ 30 ปี เกษตรเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 24-25 มิถุนายน 2542. กรุงเทพฯ : คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์ และคณะ. 2532. “กก.” วารสารแก่นเกษตร. 17(3) : 121-125.
- สายัณห์ ทัดศรี. 2540. พืชอาหารสัตว์เขตร้อน การผลิตและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน.
- สายัณห์ สุดดี. 2537. สภาพะชาดน้ำในการผลิตพืช. ครั้งที่ 2. สงขลา : ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- สุชาดา ศรีเพ็ญ. 2530. พรรณไม้หน้า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิพร อนันต์สุชาติกุล. 2521. “การศึกษาการใช้น้ำและขาดน้ำในข้าวฟ่าง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุทธิพร อนันต์สุชาติกุล. 2524. สรีรวิทยาการผลิตพืช. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร.
- สุรีย์ สอนสมบูรณ์. 2526. เกษตรชลประทานประยุกต์. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสำนึกการพิมพ์.
- สุวัฒน์ อินทรไทยวงศ์. 2539. “การศึกษาการผลิตข้าวที่ลดลงเนื่องจากน้ำท่วม.” ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมชลประทาน ภาควิชาวิศวกรรมชลประทาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ มัจฉาชีพ และสมสุข มัจฉาชีพ. 2533. สารานุกรมพืชและสัตว์. เล่มที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- สุรินทร์ มัจฉาชีพ. 2538. วัชพืชในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- ไสว พงษ์เก่า. 2524. พืชเศรษฐกิจ. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิพรรณ พุกภักดี และคณะ. 2529. สรีรวิทยาของการผลิตพืช. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรควุฒิ ทศน์สองชั้น. 2530. เรื่องของข้าว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Alessi, J. et al. 1977. “Sunflower yield and water use as influenced by planting date , Population and row spacing.” *Agron. J.* 69 : 465-469.
- Bailey, L.H. 1975. *Cycloedia of American horticulture*. New York. : Gordon press.

- Basnet, B. *et al.* 1974. "Influence of between and within-row spacing on Agronomic characteristics of Irrigated soybeans." **Agron. J.** 66: 657-659.
- Benson, L. 1979. **Plant classification.** USA : D.C.heath and company.
- Board, J.E. *et al.* 1990. "Narrow-row seed-yield enhancement in Determinate Soybean." **Agron. J.** 82 : 64-68.
- Bohm, W. 1979. **Methods of studying root systems.** New York : Springer Varlag.
- Boyer, J.S. 1970. "Differing sensitivity of photosynthesis to low leaf water potentials in corn and soybean." **Plant Physiol.** 46 : 236-239.
- Briggs, 1988. **Seeding rate and depth and row spacing.** [Online]. Availble : <http://www.agric.gov.ab.ca/crops/wheat/wtmgt08.html>.
- Clegg, M.D. *et al.* 1974. "Ligth transmission in field communities of sorghum." **Agron. J.** 66 : 471-476.
- Cooper, R.L. 1971. "Influence of early lodging on yield of soybean (*Glycine max* (L) Merr.)" **Agron. J.** 63: 449-450.
- Cox, W.J. 1996. "Whole-plant physiological and yield responses of maize to plant density." **Agron. J.** 88:489-496.
- Dahlgren, R.M.T. *et al.* 1985. **The families of the monocotyledons.** Tokyo.: Springer Verlag.
- De Datta, S.K. 1981. "Water management systems. : characteristics and limitation" pp. 318-333. In **Principles and practices of rice production.** New York. : John Wiley & Sons.
- Detpiratmongkol, S. 1995. "Root system formation of mat rush (*Juncus decipiens* Nakai)." Ph. D. Thesis of Kyushu Tokai University.
- Detpiratmongkol, S. and Katano, M. 1996a. "Numerical relationship between the stems and adventitious roots per hill in mat rush." **Proc. Sch. Agric. Kyushu Tokai University** 15 : 13-22.
- Detpiratmongkol, S. and Katano, M. 1996b. "Root system development of mat rush by soil profile and monolith method." **Proc. Sch. Agric. Kyushu Tokai Univ.** 15 : 1-12.
- Donald, C.M. 1958. **Aust. J. Agr. Res.** 9 : 421-435.
- Donald, C.M. 1963. "Composition among crop and pasture plant." **Advan. Agron.** 15 : 1-118.

- Doss, B.D. and Thurlow, D.L. 1974. "Irrigation, Row width, and plant population in relation to growth characteristics of two soybean varieties." **Agron. J.** 66: 620-623.
- Egharevba, P.N. 1975. "Planting pattern and light interception in mize." p.15-17. In Proc. **Physiology.** Ibadan, Nigeria : IITA, Ibadan, Nigeria.
- Elston, J. *et al.* 1976. "The water relations of the field bean crop." **Philos. Trans. R. Soc. London. Ser. 73** : 581-591.
- Fagade, S.O. and De Datta, S.K. 1971. "Leaf area index , tillering capacity, and grain Yield of tropical rice as affected by plant density and nitrogen level." **Agron. J.** 65:503-506.
- Fontes, L.A.N. and Ohlrogge, A.J. 1972. "Influence of seed size and population on yield and other characteristics of soybean (*Glycine max* (L.) Merrill)." **Agron. J.** 64 : 833-836.
- Fuangfupong, S.R. *et al.* 1980. "Corn and sorghum agronomic studies in 1980. Thailand National corn and sorghum." **Annual Report.** p.286.
- Gomez, A.K. and Gomez, A.A. 1984. **Statistical procedures for Agricultural Research.** 2nd end. New York and Brisbane : John Wiley & Sons.
- Hanai, Y. and Kobayashi, H. 1972. "Varietal differences in the photoperiodic responses of rush plant (*Juncus decipiens* Nakai)." **Jpn. J. Crop Sci.** 41 : 367-371.
- Hicks, D.R. *et al.* 1969. "Response of soybean plant types to planting patterns." **Agron. J.** 61: 290-293.
- Hsiao, T.C. 1982. "The soil-plant-atmosphere continuum in relation to drought and crop production," pp. 39-52. In IRRI (ed). **Drought resistance in crops with emphasis on rice.** Philippines: IRRI.
- Huxley, A. *et al.* 1992. **The new horticultural society dictionary of gradening.** London : The Macmillan press limited.
- Hyam, R. and Pankhurst, R. 1995. **Plant and their names.** New York : Oxford University press.
- Imaki, T. 1982. "Effects of light intensity on the crop photosynthesis of mat rush (*Juncus decipiens* Nakai)." **Jpn. J. Crop Sci.** 51 : 65-69.
- Jackson, M.S. *et al.* 1987. "Injure to rice plants caused by complete submergence : A contribution by ethylene." **J. Exp. Bot.** 38 : 1826-1838.
- Jelitto, L. and Schacht, W. 1990. **Hardy herbaceous perennials.** Portland : Oregon. Timber press.

- Johnson, B.J. and Harris, H.B. 1967. "Influence of plant population on yield and other characteristics of soybeans." **Agron. J.** 59 : 447-449.
- Joseph, K.D.S.M. *et al.* 1985. "Row spacing and seeding rate effects on yield and yield components of soft red winter wheat." **Agon. J.** 77: 211-214.
- Kado, T. 1959. "Studies of rush plant. 5. Relations of tillering time to the speed of tillering sequence." **Proc. Crop Sci. Soc. Jpn.** 28 : 113-114.
- Kado, T. 1969. "Studies of rush plant (*Juncus effusus*. Linn. var *decipiens*. Buch). 5. Relations of tillering time to the speed of tillering sequence." **Proc. Crop Sci. Soc. Jpn.** 28 : 113-114.
- Kado, T. 1971. "Studies on the morphology and ecology of mat rush." Ph. D. Thesis of Kyoto University.
- Karlen, D.L. and Camp, C.R. 1985. "Row spacing, plant population, and water management effects on corn in atlantic coastal plain." **Agron. J.** 77: 393-398.
- Kaigama, B.K. *et al.* 1977. "Root and top growth of Irrigated and nonirrigated gain sorghum." **Argon. J.** 17: 555-559 .
- Kramer, P.J. 1963. "Water stress and plant growth." **Agron. J.** 55 : 31-36.
- Kmoch, H.G. *et al.* 1957. "Root development of winter wheat as influenced by soil moisture and nitrogen fertilization." **Agron. J.** 49 : 20-25.
- Lawrence, G.H.M. 1951. **Taxonomy of vascular plants**, New York : Macmillan Publishing Co.
- MacGowan, M. *et al.* 1991, "Influence of row spacing on growth, light and water use by sorghum." **J. Aric. Sci. Camb.** 116 : 329-339.
- Mabberley. 1987. **The plant-book**. New York : Cambridge University press.
- Mason, T.G. *et al.* 1982. "Soybean row spacing and soil water supply : Their effect on growth, development, water relation, and mineral uptake." **Advances in Agricultural Technology**. USDA Science and Education Administration, Peoria, IL.
- Mayaki, W.C. *et al.* 1975. "Top and root growth of irrigated and non-irrigated soybean." **Crop Sci.** 16 : 92-94 .
- Mazaredo, A.M. and Vergara, B.S. 1982. "Physiological difference in rice varieties tolerance and susceptible to complete submergence." pp. 327-341. In Proceeding of the **1981 International Deepwater Rice Workshop**. IRRI, Los Banos, Philippines.

- Morifuji, N. *et al.* 1991. "A method of top clipping for improvement of quality cultivation in early and middle harvesting cultures of and stable mat rush Bull." **Fukuoka Agric. Res. Cent.**
- Morita, S. *et al.* 1986. "Relationships between the growth direction of primary roots and yield in rice plants." **Jpn. J. Crop Sci.** 55:520-525.
- Morita, S. 1993. "Root system distribution and its possible relation to yield in rice. pp. 317-377. In Low-input sustainable crop production system in Asia. KSCS, Korea.
- Muchow, R.C. *et al.* 1982. "Growth and productivity of irrigated *Sorghum bicolor* (L). Moench in Northern Australia : I. Plant density and arrangement effect on light interception and grain yield, in the hybrid Texas 610SR in low and medium latitudes." **Aust. J. Agric. Res.** 33: 773-784.
- Nakamoto, T. *et al.* 1992. "Root spatial distribution of yield-grown maize and millets." **Jpn. J. Crop Sci.** 61: 304-309.
- Nakano, Y. and Sadahira, M. 1962. "Studies on the growth habit and tillering process of matrush." **Proc. Crop Sci. Soc. Jpn.** 31 : 6-10.
- Novak, F.A. 1966. **The dictorial encyclopedia of plants and flowers.** : The Hamlyn publishing group limited. pp. 486-491.
- Oakes, A.L. 1990. **Ornamental grasses and grasslike plants.** New York : Van Nostrand Reinholet press. pp.467-519.
- Oelke, E.A. and Mueller, K.E. 1969. "Influences of water management and fertiliy on rice growth and yield." **Agron. J.** 61 : 227-228.
- Ogo, T. *et al.* 1982a. "Studies on the growth types of mat rush 1. (*Juncus decipiens*) Classification of the growth types and their differences in the determination of yield." **Jpn. J. Crop Sci.** 51 : 369-374.
- Ogo, T. *et al.* 1982b. "Studies on the growth types of mat rush 2. Deter-mination of the growth stage exceedingly related to the long stem yield and its difference between tiller type (Asanagi) and elongation type (Shimomasada -zairai) of mat rush cultivar." **Jpn. J. Crop Sci.** 51 : 375-379.

- Ogo, T. *et al.* 1984. "Analytical studies on the process of growth and production of mat rush (*Juncus decipiens Nakai*) 3. Microclimatic observation of a mat rush canopy." **Jpn. J. Crop Sci.** 53 : 519-525.
- Ogo, T. *et al.* 1985. "Studies on the growth type of mat rush (*Juncus decipiens Nakai*) 3. Effect of nitrogen level at the different growth stages on the long stem yield." **Jpn. J. Crop Sci.** 54 : 359-364.
- Pande, K.K. and Mittra, B.N. 1970. "Response of lowland rice to varying levels of soil, Water, fertility management in different seasons." **Agron. J.** 62 : 197-200.
- Parada, *et al.* 1972. "Environmental effects on the resistance of rice seedling to complete submergence." **Crop Sci.** 12 : 209-212.
- Pavez, *et al.* 1989. "Determinat-and indeterminate-type soybean cultivar responses to pattern, density, and planting date." **Crop Sci** 29: 150-157.
- Pookpakdi, A. 1977. "A study of growth and yield components of soybean." Ph.D. Dissertation. University of Missouri, U.S.A.
- Pandey, R.K. *et al.* 1984. "Drough response of grain legumes under irrigation gradient. 3. Plant growth." **Agron. J.** 76 : 557-560.
- Power, J.F. and Alessi, J. 1978. "Tiller development on yield of standard and semidwarf spring wheat varieties as affected by nitrogen fertilizer." **J. Agric. Sci.** 90 : 97-108.
- Radford, A.E. 1986. **Fundamentals of plant systematics.** New York : Harpar and Row Press.
- Sadahira, M. *et al.* 1988. "Study of water management in mat rush cultivation 4. Effects of planting depth and irrigation level on growth and quality of mat rush." **Hiroshima Agric. Exp. Stat.** 51 : 55-64.
- Setter, T.L. *et al.* 1989. "Submergence of rice. II Adverse effects oflow CO₂ concentration." **Aus. J. Plant Physiol.** 16 : 265-278.
- Sharma, P.K. *et al.* 1987. "Root growth and yield response of rainfed." pp. 347-360. In Lowland rice to planting methods. **Exp. Agric.** 23 : 305-313.
- Shibles, R.M. *et al.* 1970. "For corn and soybean-narrow rows." **Iowa Farm Sci.** 20: 3-6.
- Stickler, F.C. and Lanude, H.H. 1960. "Effect of row spacing and plant population on performance of corn, grain sorghum and forage sorghum." **Agron. J.** 52: 275-277.

- Sugimoto, K. 1976. "Relationship between evapotranspiration and dry matter production of indica rice" In **Symposium on water management in rice field.** : TARC Bull. 9
- Taylor, H.M. and Burnett, E. 1964. "Influence of soil strength on the root-growth habits of plants." **Soil sci.** 98 : 174-180.
- Tennant, D. 1975. "A test of modified line intersect method of estimating root length." **J. Ecol.** 63 : 995-1001.
- Timmons, D.R. *et al.* 1966. "Effect of corn population and water-use efficiency in northern corn belt." **Agron. J.** 58 : 429-462.
- Tollenaar, M. and Aguilera, A. 1992. "Radiation use efficiency of old and new maize hybrid." **Agron. J.** 84 : 536-541.
- Turner, N.C. and Begg, J.E. 1981. "Plant water relations and adaptation to stress." **Plant Soil.** 58 : 97-131.
- Turner, N.C. 1979. "Drought resistance and adaptation to water deficits in crop plants." pp. 343-372. In : Mussell, H.W. and Staples, R.(ed.) **Stress Physiology in Crop Plants.** John Wiley & Sion, New York.
- Verihmeyer, F.J. and Hendrickson, A.H. 1948. "Soil density and root penetration." **Soil Sci.** 67 : 487-493.
- Yamauchi, A. 1993. "Singnificance of root system structure in relation to the stress tolerance in cereal crop." pp. 343-372. In **Lowinput sustainbble crop production system in Asia.** KSCS, Korea.
- Yoshida, S. and Hasegawa, S. 1982. "The rice root system : it development and function." pp. 97-114. **Drought resistance in crops with epphasis on rice.** Los Banos, Laguna, Philippines. : Inst Rice Res.
- Wang, Jaw-Kai and Hagen, R.E. 1981. **Irrigated rice production system** : Design Procedures Westview Press, Inc., Boulder, Colorado, United States of America . 300 p.
- Wiley, R.W. and Heath, S.B. 1969. "The quantitative relationships between plant population and crop yield." **Adva. Agro.** 21 : 281-321.
- Zaffaroni, E. and Scheiter, A.A. 1989. "Water-use efficiency and light interception of semid waft and standard-height sunflower hybrids grown in different row arrangements." **Agron. J.** 81 : 831-836.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ความสูง (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	31.78	62.16	83.48	97.82	117.48
	สุพรรณบุรี	34.47	54.39	72.15	87.19	104.65
ระยะปลูก (เซนติเมตร)	20X20	37.06	66.17	89.51	105.49	124.18
	30X30	33.38	60.98	76.01	90.64	110.18
	40X40	28.95	47.68	67.94	81.40	98.84
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	10.10	12.83	14.90	15.17
LSD(0.05)(พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		12.30	7.38	11.33	17.79	20.86
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		16.90	13.02	12.38	12.09	10.25

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 2 น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	5.06	12.13	22.27	59.40	70.36
	สุพรรณบุรี	5.31	10.15	18.93	51.97	65.21
ระยะปลูก	20X20	6.34	15.42	24.83	66.37	80.44
	30X30	5.04	9.91	20.38	54.64	69.44
	40X40	4.19	8.10	16.61	46.05	53.48
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	1.86	3.18	4.69	12.75
LSD(0.05)(พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		16.86	28.56	17.65	16.88	16.36
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		29.15	12.52	11.58	6.33	14.13

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 3 น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	0.10	0.15	0.28	0.31	0.35
	สุพรรณบุรี	0.11	0.11	0.20	0.25	0.28
ระยะปลูก	20X20	0.12	0.16	0.32	0.38	0.42
	30X30	0.11	0.14	0.23	0.26	0.31
	40X40	0.08	0.09	0.19	0.21	0.23
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	0.02	0.06	0.05	0.07
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		23.57	14.58	31.04	20.52	20.10
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		33.70	13.31	17.69	13.69	16.90

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4 พื้นที่ใบ (เซนติเมตร²) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	16.27	27.24	26.15	29.70	37.87
	สุพรรณบุรี	16.09	16.83	19.83	24.96	30.16
ระยะปลูก	20X20	18.75	26.02	30.96	39.16	43.80
	30X30	16.90	23.18	23.07	24.96	33.29
	40X40	12.90	16.91	14.95	17.87	24.96
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	1.96	3.86	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	4.10	3.98	8.01	8.08
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	5.63	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		41.21	6.68	12.89	24.19	15.76
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		34.17	13.97	13.29	22.01	17.85

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5 น้ำหนักดอกแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	0.06	0.20	0.34	0.58	0.60
	สุพรรณบุรี	0.04	0.11	0.25	0.38	0.40
ระยะปลูก	20X20	0.08	0.26	0.37	0.70	0.65
	30X30	0.06	0.13	0.32	0.49	0.47
	40X40	0.03	0.07	0.20	0.26	0.39
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	0.02	0.04	0.06	0.09
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		0.02	0.04	0.05	0.13	0.12
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	0.02	ns	0.08	0.07
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		20.78	12.77	13.30	11.53	15.74
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		27.18	20.10	12.98	20.41	17.84

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์

ตารางที่ 6 จำนวนลำต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	10.44	14.11	15.33	20.11	22.22
	สุพรรณบุรี	8.89	11.78	14.11	17.89	19.89
ระยะปลูก	20X20	10.83	16.34	18.84	22.84	25.00
	30X30	9.00	12.50	14.00	18.00	19.84
	40X40	9.17	10.00	11.34	16.17	18.33
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		1.37	3.57	2.54	3.06	3.94
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		8.84	16.69	12.81	18.02	7.75
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		10.69	20.72	12.96	12.09	14.07

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์

ตารางที่ 7 เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	0.37	0.47	0.51	0.53	0.58
	สุพรรณบุรี	0.41	0.45	0.49	0.52	0.55
ระยะปลูก	20X20	0.38	0.43	0.47	0.47	0.52
	30X30	0.39	0.45	0.50	0.55	0.58
	40X40	0.40	0.50	0.54	0.56	0.60
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	0.04	0.05	0.06	0.05
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		16.74	7.72	6.82	14.87	13.07
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		19.16	6.22	8.07	8.20	5.16

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 8 น้ำหนักแห้งรวม (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระยะปลูกแตกต่างกันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	5.22	12.48	22.90	60.29	71.31
	สุพรรณบุรี	5.46	10.37	19.38	52.59	65.89
ระยะปลูก	20X20	6.53	15.84	25.51	67.44	81.50
	30X30	5.20	10.18	20.92	55.38	70.21
	40X40	4.29	8.26	16.99	46.51	54.10
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระยะปลูก)		ns	1.85	3.16	4.67	12.77
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระยะปลูก)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		16.74	28.15	17.31	16.84	16.09
C.V.(b)(%) (ระยะปลูก)		28.68	12.18	11.23	6.22	13.98

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 9 ความสูง (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง	อายุ (วันหลังปลูก)					
	30	60	90	120	150	
พันธุ์						
พันธุ์	54.43	68.34	96.44	106.79	120.76	
สุพรรณบุรี	55.81	64.53	90.53	101.58	109.84	
ระดับความลึกของน้ำ						
(เซนติเมตร)						
0	43.46	58.29	72.99	81.43	95.22	
5	53.35	62.65	88.25	94.28	104.32	
10	57.67	67.01	95.95	103.03	114.10	
20	58.84	68.35	97.70	111.60	120.57	
30	57.29	70.09	101.06	115.67	126.68	
40	60.10	72.25	104.97	119.10	130.94	
LSD(0.05)(พันธุ์)	ns	ns	ns	ns	ns	
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)	9.44	ns	12.15	11.68	15.80	
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระดับความลึกของน้ำ)	ns	ns	ns	ns	ns	
C.V.(a)(%) (พันธุ์)	7.98	8.73	18.70	7.76	16.27	
C.V.(b)(%)(ระดับความลึกของน้ำ)	14.22	13.88	10.79	9.30	11.36	

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 10 น้ำหนักต้นแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต ถึงทดลอง

พันธุ์	จำนวนรีสุพรณบุรี	อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
ระดับความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	0	13.24	19.78	39.90	71.27	132.50
	5	10.18	16.66	36.99	65.16	119.94
	10	6.56	13.05	28.90	57.19	99.59
	20	9.18	15.10	36.02	63.89	120.50
	30	9.79	16.72	38.72	66.53	126.26
	40	12.55	19.74	40.73	69.48	132.19
LSD(0.05)(พันธุ์)		12.99	20.83	41.88	71.78	135.41
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)		19.18	23.90	44.67	80.44	143.39
LSD(0.05) (พันธุ์) (ระดับความลึกของน้ำ)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		3.26	3.71	4.56	11.36	10.77
C.V.(b)(%) (ระดับน้ำ)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		34.51	25.34	18.93	24.14	9.78
C.V.(b)(%) (ระดับน้ำ)		23.14	16.90	9.86	13.83	17.36

ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 11 น้ำหนักใบแห้ง (กรัมต่อหลุม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
พันธุ์		30	60	90	120	150
ระดับความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	จันทบุรี	0.24	0.27	0.30	0.32	0.34
	สุพรรณบุรี	0.20	0.25	0.27	0.27	0.28
LSD(0.05)(พันธุ์)	0	0.14	0.19	0.21	0.22	0.23
	5	0.27	0.21	0.23	0.24	0.24
	10	0.20	0.25	0.27	0.26	0.27
	20	0.23	0.27	0.30	0.29	0.31
	30	0.26	0.30	0.34	0.37	0.40
	40	0.32	0.36	0.37	0.39	0.41
LSD(0.05)(พันธุ์)		0.03	ns	ns	0.05	ns
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)		0.05	0.07	0.05	0.06	0.03
LSD(0.05) (พันธุ์)x (ระดับความลึกของน้ำ)		ns	ns	ns	ns	0.02
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		9.91	31.91	30.42	12.04	15.88
C.V.(b)(%)(ระดับความลึกของน้ำ)		21.38	20.99	14.24	16.52	8.32

ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติที่มีระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 12 พันที่ใบ (เซนติเมตร) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต
 สิ่งทดลอง

พันธุ์	จำนวนรี	อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
ระดับความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	0	25.14	34.17	38.76	49.67	55.98
	5	20.94	24.77	27.39	43.98	50.24
	10	11.59	15.03	20.75	31.66	38.28
	20	19.18	21.27	23.10	39.37	46.85
	30	20.50	25.37	29.73	45.81	51.89
	40	22.32	34.09	35.93	50.22	55.96
LSD(0.05)(พันธุ์)		28.23	39.22	41.77	55.74	58.15
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)		36.42	41.84	47.17	58.15	67.55
LSD(0.05)(พันธุ์)x(ระดับความลึกของน้ำ)		ns	7.16	ns	5.54	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		6.28	8.44	9.54	10.75	6.28
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)		ns	5.72	6.46	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		27.98	16.95	26.53	8.25	27.98
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)		22.65	23.77	23.94	19.06	22.65

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 13 น้ำหนักดอกแห้ง (กรัม) ของกอกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต
 ลิงทดลอง

พันธุ์	จันทบุรี	อายุ (วันหลังปลูก)			
		30	60	90	120
ระดับความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	0	0.21	0.33	0.53	0.57
	5	0.12	0.20	0.42	0.46
	10	0.11	0.13	0.29	0.36
	20	0.12	0.16	0.40	0.46
	30	0.13	0.26	0.49	0.48
	40	0.18	0.29	0.50	0.56
LSD(0.05)(พันธุ์)	0.06	0.08	ns	ns	
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)	0.07	0.08	0.12	0.07	
LSD(0.05) (พันธุ์)x (ระดับความลึกของน้ำ)	ns	0.05	ns	0.05	
C.V.(a)(%) (พันธุ์)	26.09	20.27	33.39	18.16	
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)	36.06	25.53	20.59	11.33	

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 14 จำนวนต้นต่อหลุม (ต้น) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง	อายุ (วันหลังปลูก)					
	30	60	90	120	150	
พันธุ์						
จันทบุรี	9.33	15.44	27.81	29.61	41.17	
สุพรรณบุรี	7.50	13.97	25.67	27.67	36.17	
ระดับความลึกของน้ำ						
0	6.17	10.84	16.84	19.84	32.50	
5	5.84	12.42	24.00	24.50	33.67	
10	7.83	13.84	26.83	27.17	36.67	
20	7.84	14.17	28.00	31.00	40.00	
30	10.17	15.00	31.27	33.84	43.17	
40	12.67	22.00	33.50	35.50	46.00	
LSD(0.05)(พันธุ์)	1.49	ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)	1.78	3.65	5.51	5.45	5.65	5.65
LSD(0.05) (พันธุ์) x (ระดับความลึกของน้ำ)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)	12.37	12.81	8.32	14.76	16.42	16.42
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)	17.55	20.61	17.10	15.80	12.13	12.13

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปรอร์เซ็นต์

ตารางที่ 15 เส้นผ่าศูนย์กลางด้านเฉลี่ย (มิลลิเมตร) ของกอกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดับต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง	อายุ (วันหลังปลูก)				
	30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี				
	0.38	0.48	0.50	0.55	0.55
สุพรรณบุรี	0.44	0.47	0.48	0.52	0.53
ระดับความลึกของน้ำ	0.36	0.42	0.42	0.46	0.46
(เซนติเมตร)	0.43	0.46	0.48	0.53	0.52
	0.45	0.46	0.50	0.55	0.55
	0.46	0.50	0.50	0.55	0.55
	0.48	0.50	0.52	0.56	0.57
	0.49	0.53	0.54	0.57	0.59
LSD(0.05)(พันธุ์)	ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)	0.06	ns	0.05	0.05	0.05
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระดับความลึกของน้ำ)	ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)	8.57	16.24	6.60	8.09	18.40
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)	11.79	18.42	8.94	7.23	8.35

ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์

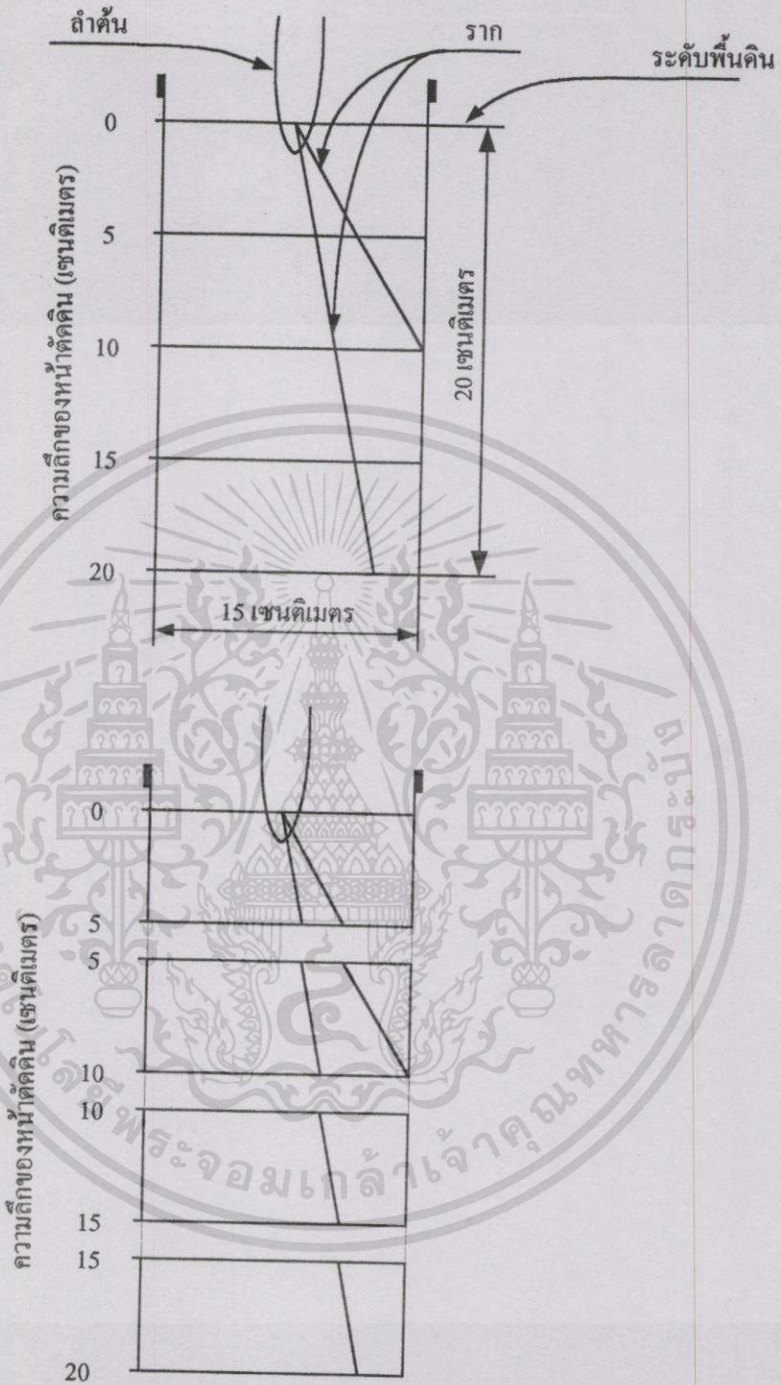
ตารางที่ 16 สักยภาพของน้ำในลำต้น (Stem water potential) (Bar) และอัตราการคายน้ำของใบ (Transpiration rate) ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$) ของกอกพันธุ์พุ่มเมือง 2 พันธุ์ เมื่อปลูกที่ระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันที่อายุ 100 วันหลังปลูก

สิ่งทดลอง		อายุ 100 วันหลังปลูก	
พันธุ์	จินทรี	ศักยภาพของน้ำในลำต้น (Bars)	อัตราการคายน้ำของใบ ($\mu\text{g cm}^{-2} \text{s}^{-1}$)
ระดับความลึกของน้ำ (เซนติเมตร)	0	-8.960	1.50
	5	-9.833	1.43
	10	-12.535	0.88
	20	-10.960	0.99
	30	-8.920	1.28
	40	-8.525	1.50
LSD(0.05)(พันธุ์)		-7.940	1.92
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)		-7.500	2.22
LSD(0.05) (พันธุ์) \times (ระดับความลึกของน้ำ)		ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		-0.37	0.09
C.V.(b)(%) (ระดับน้ำ)		ns	ns
ns = ไม่มีมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปอร์เซนต์		-12.950	15.90
		-8.03	11.77

ตารางที่ 17 น้ำหนักแห้งรวม (กรัม) ของกกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่มีระดับความลึกของน้ำในระดบต่างๆ กันในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

สิ่งทดลอง		อายุ (วันหลังปลูก)				
		30	60	90	120	150
พันธุ์	จันทบุรี	13.69	20.39	40.73	72.17	133.50
	สุพรรณบุรี	10.49	17.11	37.68	65.89	120.73
ระดับความลึกของน้ำ	0	6.80	13.36	29.18	57.77	100.20
(เซนติเมตร)	5	9.47	15.47	36.63	64.59	121.23
	10	10.12	17.23	39.47	67.27	127.06
	20	12.96	20.29	41.53	70.33	133.10
	30	13.43	21.48	42.77	72.72	136.49
	40	19.77	24.66	45.65	81.50	144.62
LSD(0.05)(พันธุ์)		ns	ns	ns	ns	ns
LSD(0.05)(ระดับความลึกของน้ำ)		3.30	3.67	4.58	11.40	10.76
LSD(0.05) (พันธุ์)x(ระดับความลึกของน้ำ)		ns	ns	ns	ns	ns
C.V.(a)(%) (พันธุ์)		33.03	25.28	18.36	27.99	9.67
C.V.(b)(%) (ระดับความลึกของน้ำ)		22.72	16.26	9.70	13.71	17.23

ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติที่มีระดับ 0.05 เปรูเซ็นต์

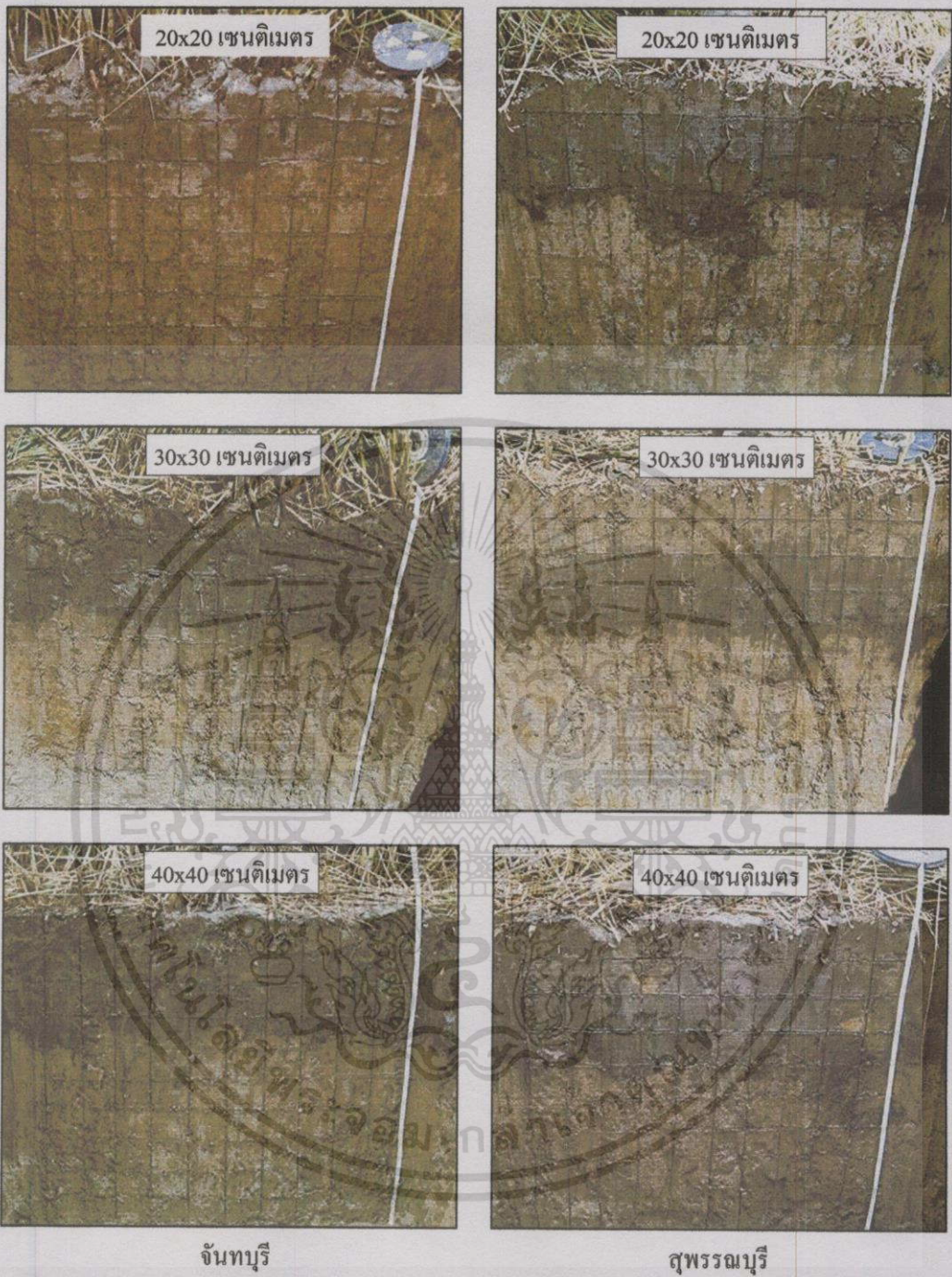

รูปที่ 1 แสดงการเก็บตัวอย่างรากบริเวณตรงต้นของกก โดยวิธี Core sampling method (Bohm. 1979)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

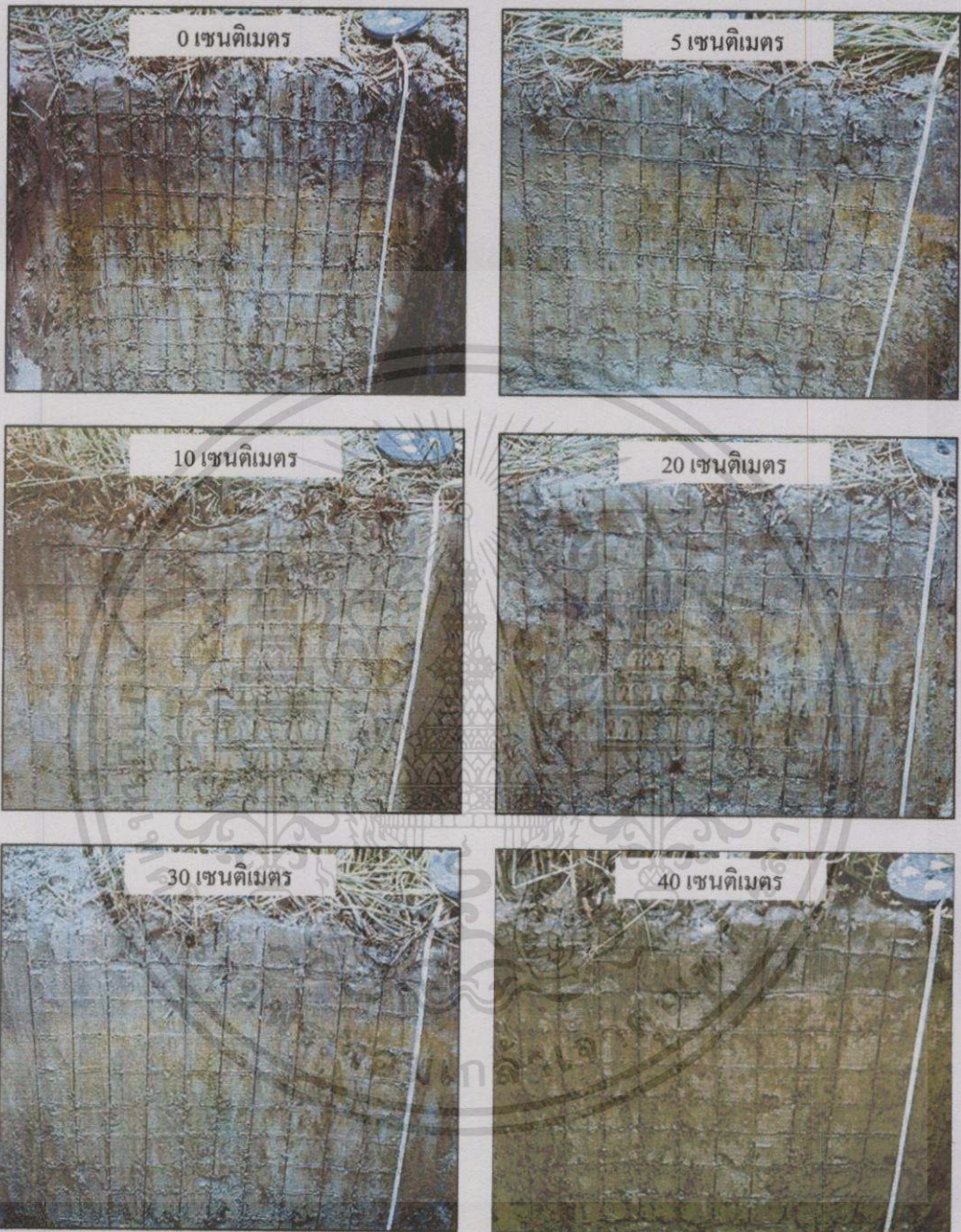

รูปที่ 2 การเก็บตัวอย่างรากกอกช่วงเก็บเกี่ยวโดยใช้วิธี Profile wall method (Bohm, 1979) ตัดผิวหน้าดินที่จะศึกษาให้เรียบ โดยใช้มีดที่คมและให้ตั้งฉากกับแนวระดับ หลังจากนั้นแบ่งพื้นที่ที่จะทำการศึกษาราก (A), ตรวจวัดความแข็งของดิน (Soil hardness) ที่ระดับความลึกของชั้นดินทุก 10 เซนติเมตร ตั้งแต่ระดับผิวดินถึงลงไปจนถึง 100 เซนติเมตร โดยใช้เครื่องมือ Yamanaka's penetrometer. (B), ดำงเอาดินบริเวณที่ศึกษารากออกหนาประมาณ 5 มิลลิเมตร ซึ่งการดำงต้องใช้ความระมัดระวังมิให้ Soil profile หลุดหรือพังทลายลงมา (C), ดินบริเวณที่ศึกษารากก่อนทำการนับ (D), นับและบันทึกข้อมูลไว้โดยนับจำนวนรากในพื้นที่ที่แบ่งออกขนาด 5x5 เซนติเมตร ข้อมูลของรากกอกได้นำมาทำแผนที่ของราก (Rooting map) เพื่อศึกษาการแพร่กระจายของราก (E), แปลงกอกหลังทำการนับและบันทึกข้อมูลแล้ว (F)

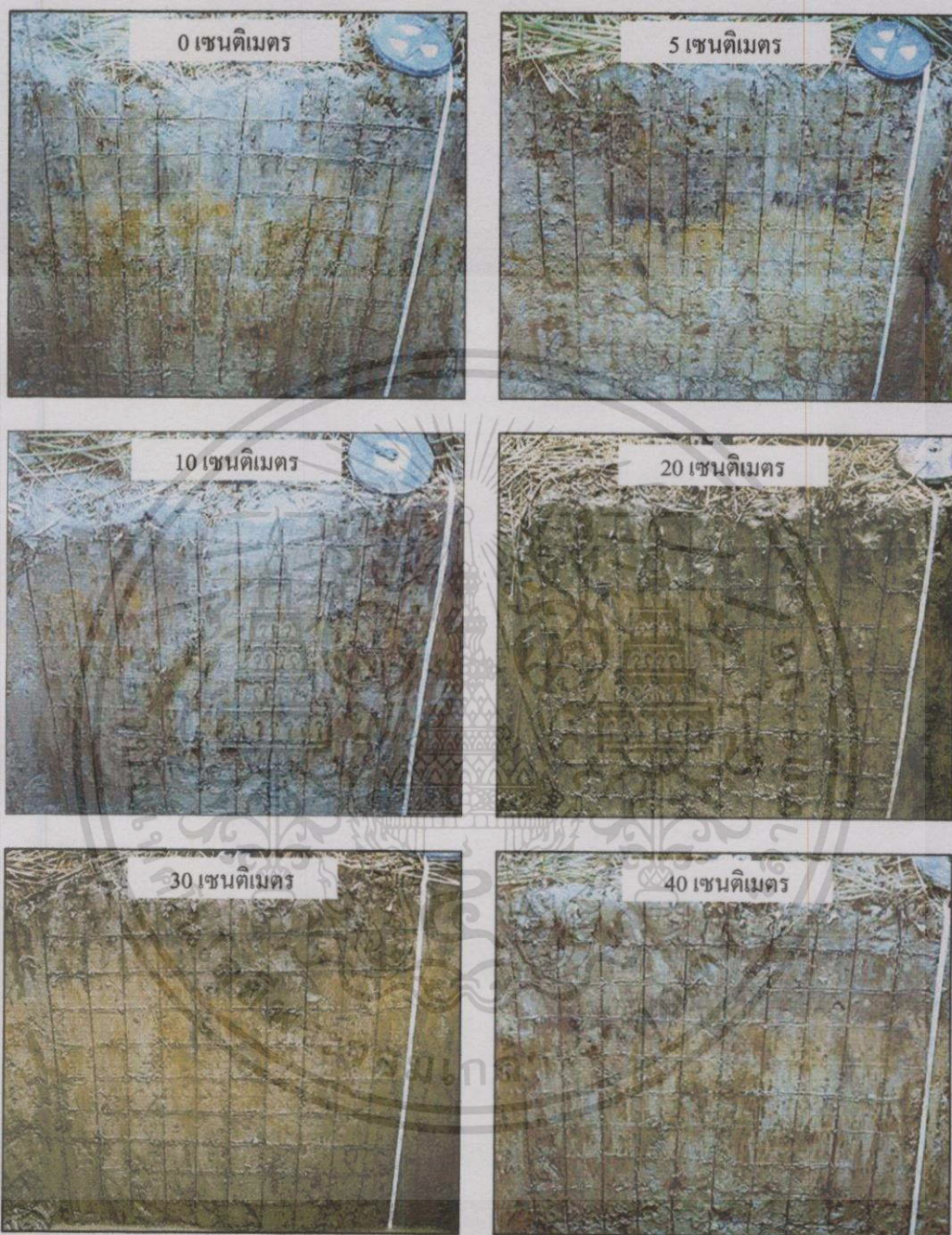
รูปที่ 3 แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ ที่ใช้ระยะปลูกแตกต่างกันโดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร

จันทบุรี

รูปที่ 4 แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพันธุ์จันทบุรี ที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำแตกต่างกัน โดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร

สุพรรณบุรี

รูปที่ 5 แสดงพื้นที่ที่จะทำการศึกษาระบบรากกพพันธุ์สุพรรณบุรี ที่ปลูกในระดับความลึกของน้ำแตกต่างกันโดยวิธี Soil profile ซึ่งมีขนาดความกว้างและลึกเท่ากับ 1x1 เมตร

ประวัติผู้เขียน

นายสมมารต อยู่สุขยิ่งสถาพร. เกิดวันที่ 5 มีนาคม 2511 ที่จังหวัดชัยนาท การศึกษา
สำเร็จการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาช่างไฟฟ้า จากวิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี
ปีการศึกษา 2531 วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก เกษตรศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
ปีการศึกษา 2539 ปัจจุบัน พ.ศ. 2541 ศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขา
พืชไร่) คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

